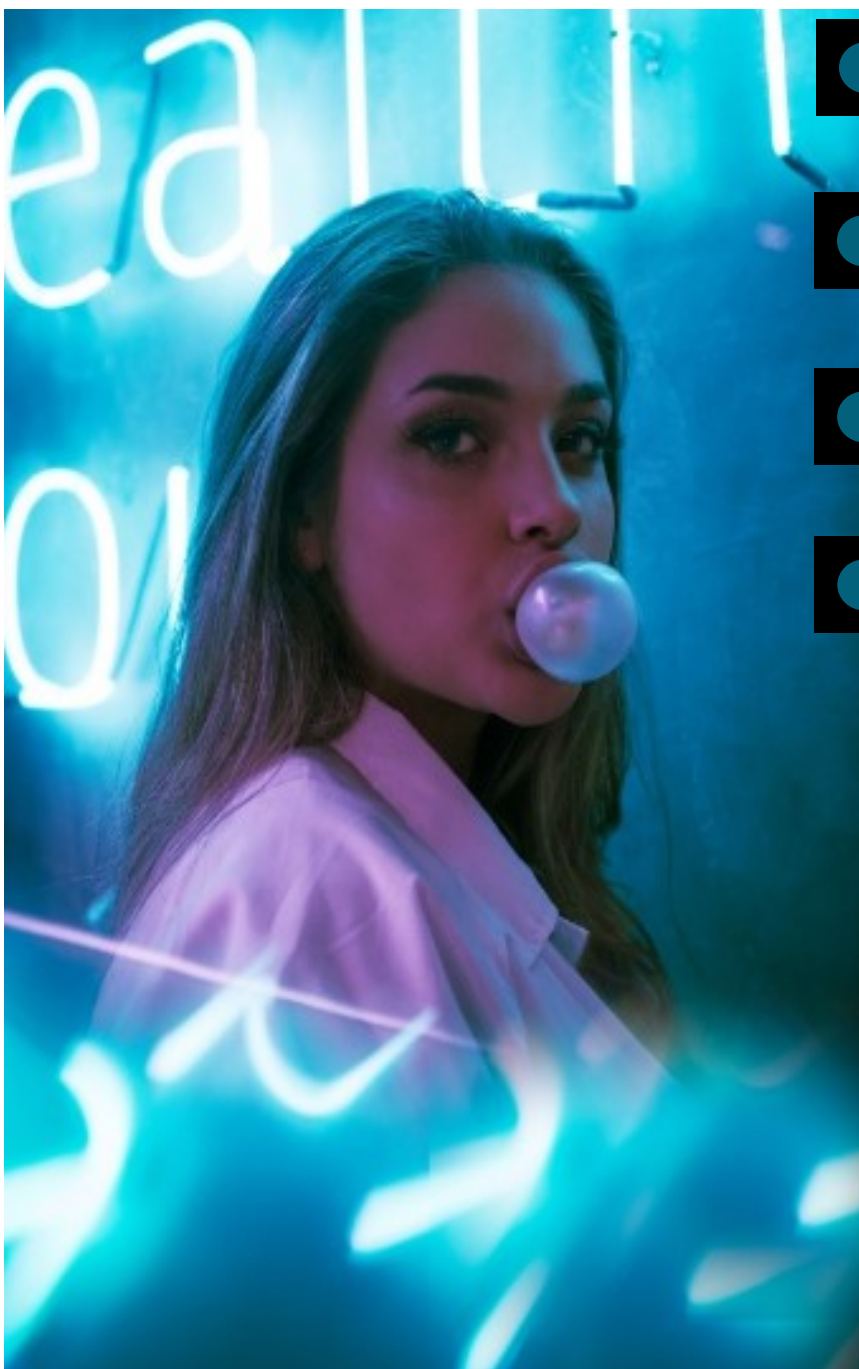

UNGEPROFILUNDERSØGELSEN 2023

Kære læser - velkommen til Ungeprofilen 2023.

Ungeprofilen er en selvrapporteringsundersøgelse blandt udskolingselever fra 7.-9. klasse. I denne analyse ses der primært på tal fra Syddjurs, men der sammenholdes også med tal fra landsplan. Ungeprofilen kommer omkring mange aktuelle emner i unges liv og kan bruges understøttende i den brede forebyggelse.

Ved hvert tema vil der være et efterfølgende afsnit med analyse og/eller nøgletal, hvor udviklingen fra tidligere år er beskrevet. Det sidste afsnit er en udvidet analyse omkring alkohol, drukkultur og risikoadfærd i forbindelse med unge og druk.

God læselyst

Indhold:

Trivsel—mental og fysisk sundhed	s. 3
Seksuel Sundhed.....	s.17
Skole	s.23
Forældre	s.26
Venner og fritid	s.30
Digital adfærd.....	s.37
Nikotin	s.47
Stoffer	s.50
Kriminalitet	s. 52
Alkohol.....	s. 58

Fakta om ungeprofilen 2023:

I år har ca. 950 unge fra Syddjurs deltaget i undersøgelsen, fordelt således: 342 elever fra 7. klasserne, 336 elever fra 8. klasserne og 265 elever fra 9. klasserne. Dette giver en svarprocent på knap 80%.

På landsplan har i alt 45.916 elever deltaget i undersøgelsen, fordelt på 16.039 elever fra 7. klasserne, 15.448 elever fra 8. klasserne og 14.429 elever fra 9. klasserne.

Det skal understreges, at undersøgelsen ikke er repræsentativ for hverken kommunen eller landsplanen, og tallene giver kun et indtryk af aktuelle tendenser i udskolingen.

En potentiel fejlkilde er, at der i Syddjurs er en gruppe elever, der lider af skolevægring. Denne gruppe er sandsynligvis underrepræsenteret i undersøgelsen, da den er gennemført i skoletiden. Der er derfor muligvis en underrepræsentation af de mest sårbare elever i kommunen.

Nogle af tallene har en 'ramme' i grøn, gul eller rød—farven indikerer udviklingen i forhold til sidste år:

Ingen ring: ingen eller 1%, ændring, eller ingen sammenligning

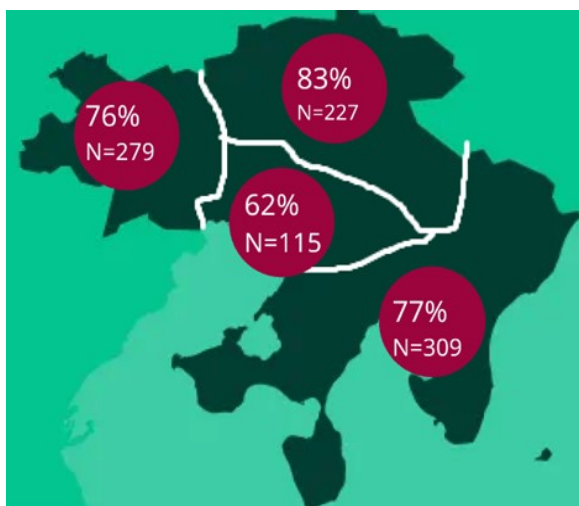
Grøn ring: Positiv udvikling

Gul ring: Negativ udvikling mellem 2-3 %

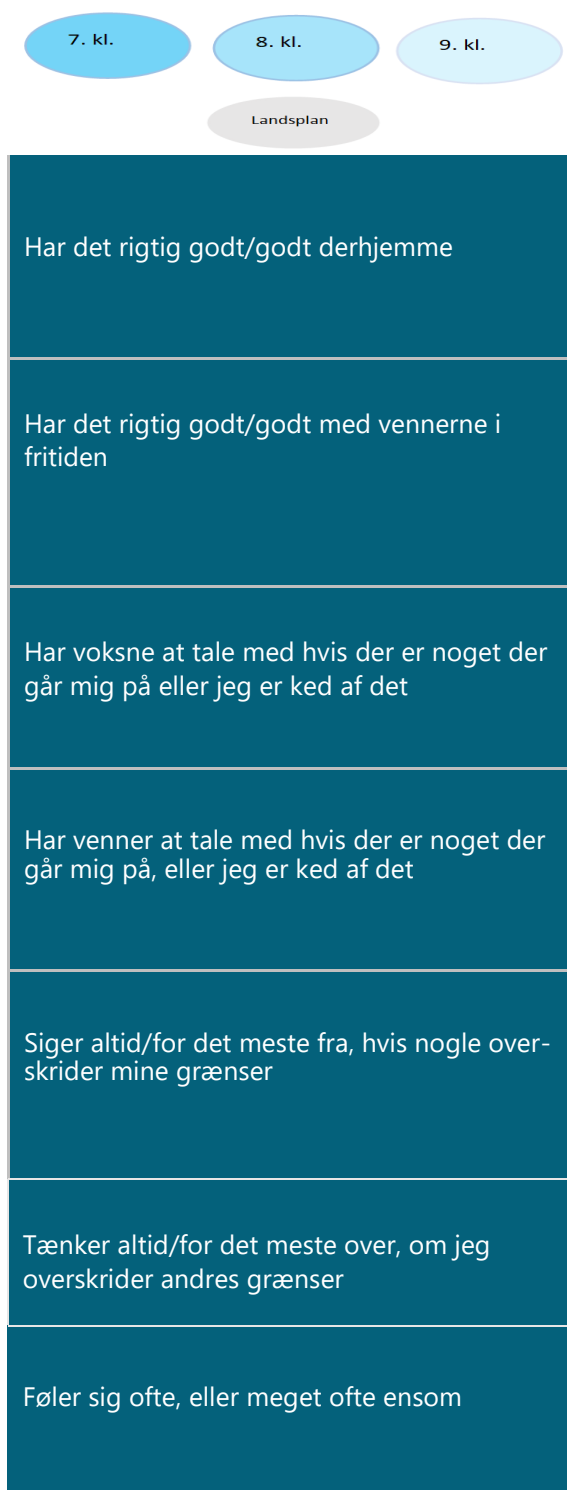

Rød ring: Negativ udvikling, på 4 % eller mere

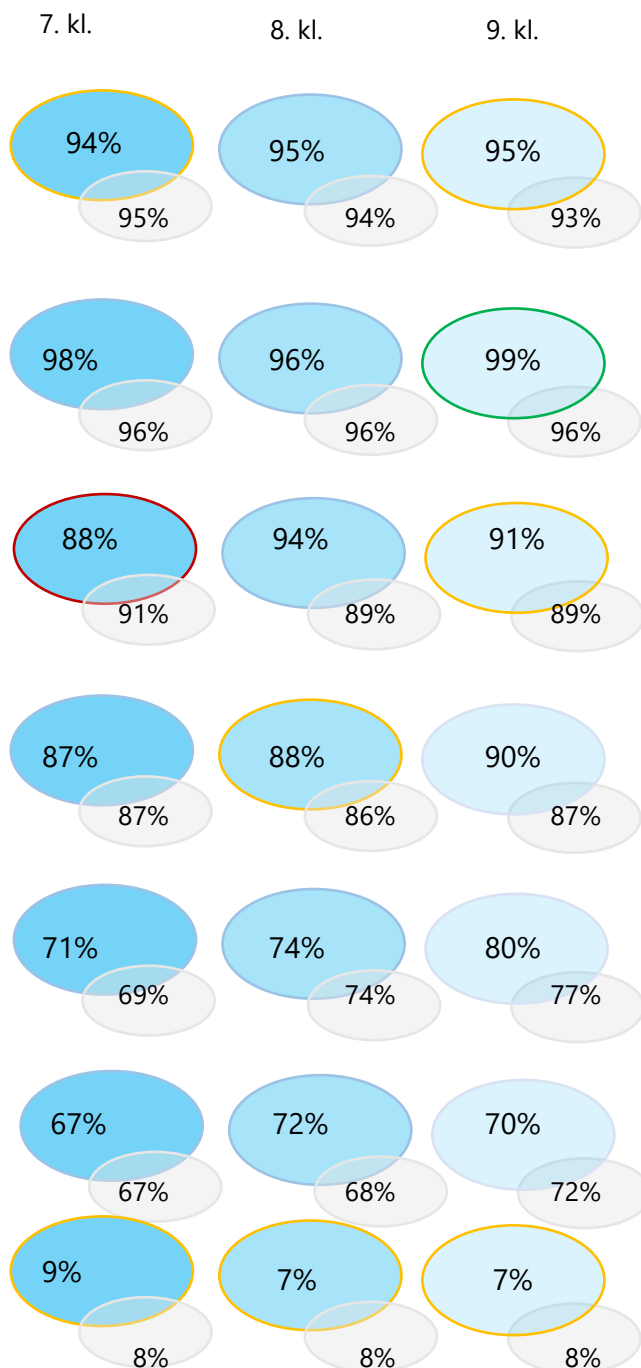

Trivsel og mental sundhed

- Hvordan har du det?

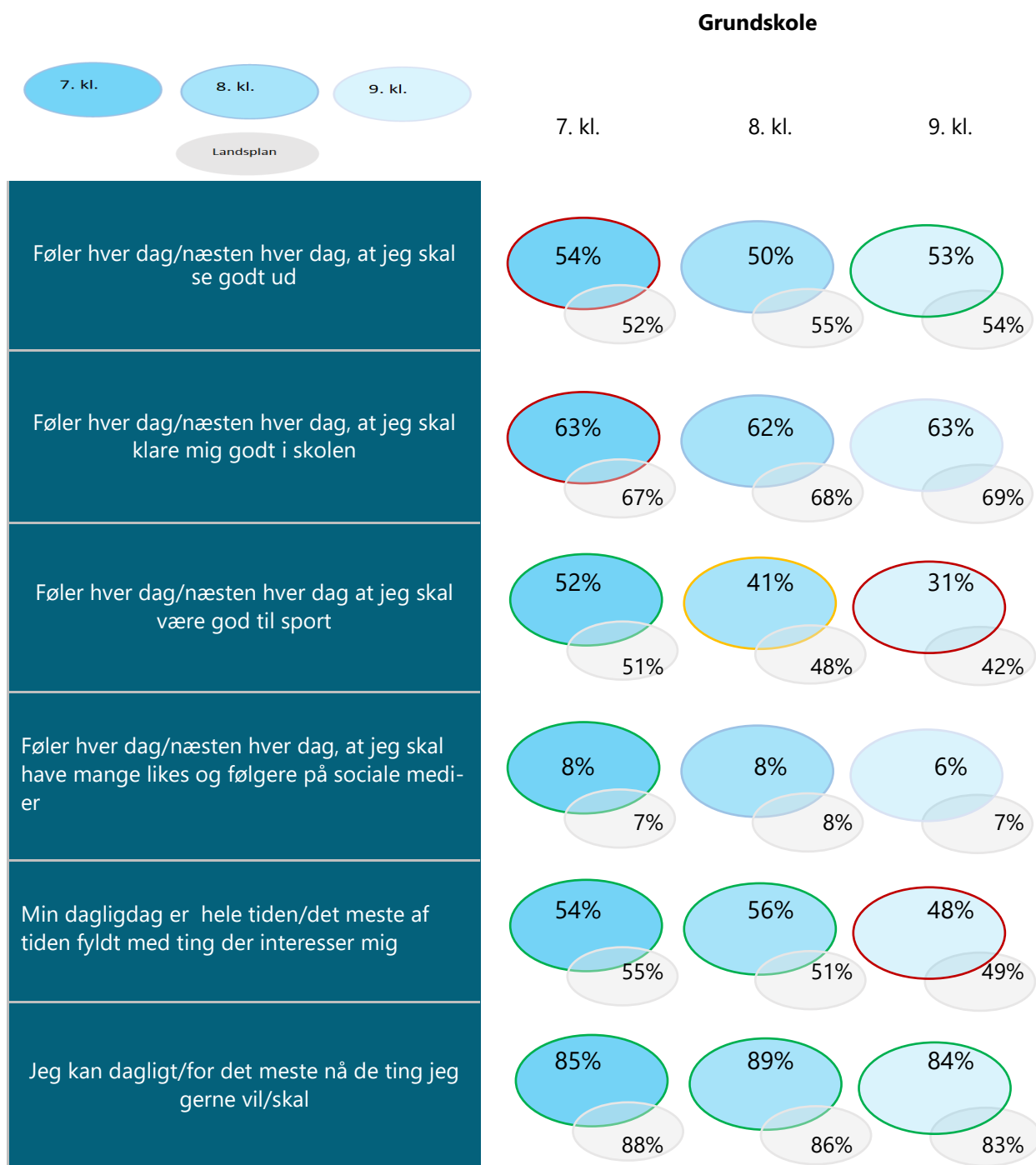

Grundskole

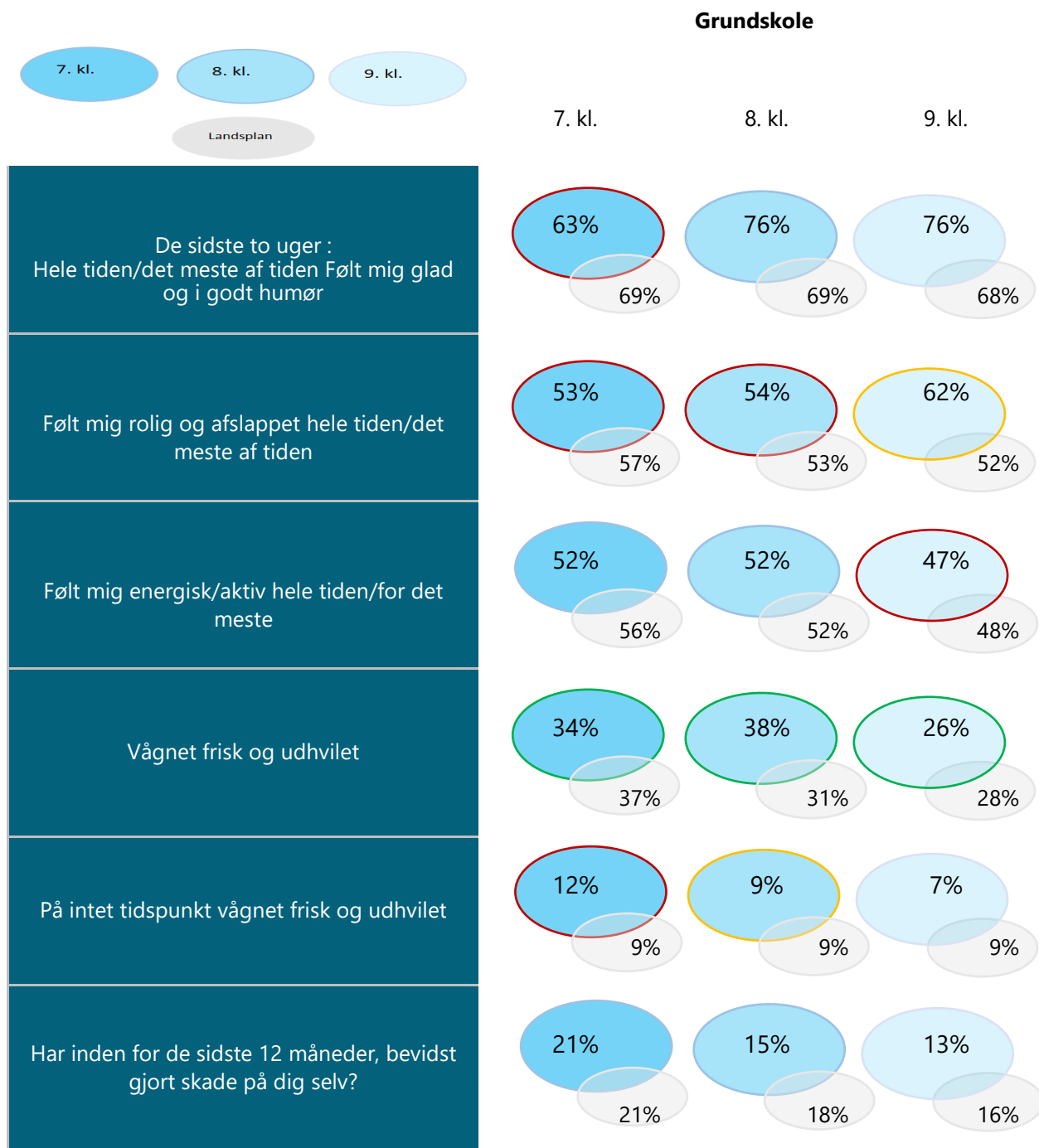
Trivsel og mental sundhed

- Hvor ofte føler du at ...

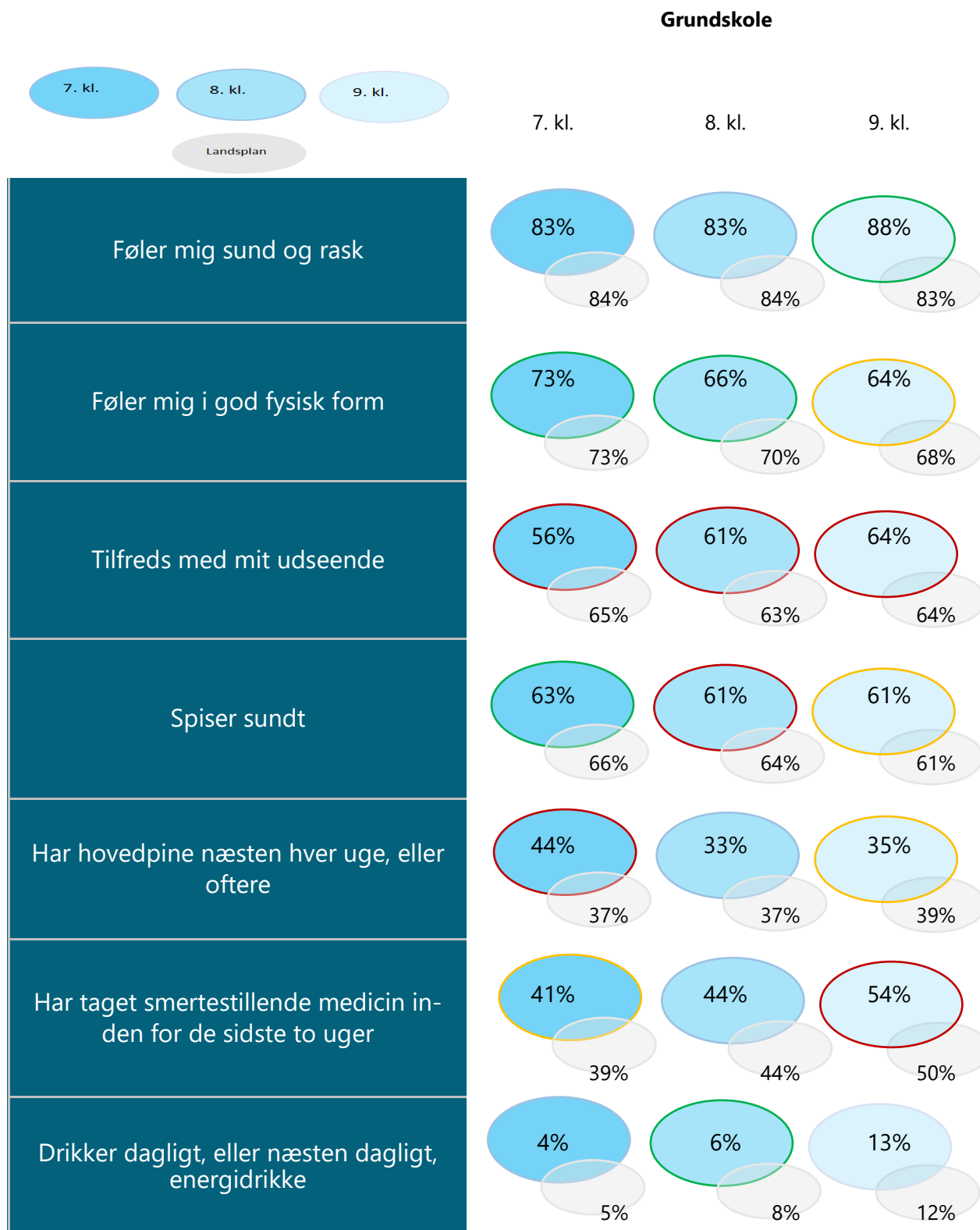
Trivsel og mental sundhed

- Hvordan har du haft det, de sidste to uger

Trivsel og fysisk sundhed

- Fysisk velvære

Trivsel - WHO5-indekset

Trivselsspørgsmålene i Ungeprofilen 2021/22 var med til at afdække, at der er udfordringer i forhold til de unges trivsel. Tallene viste, at især pigerne halter bagud på den gode trivsel. Tallene viste nemlig, at 37 % af alle drengene var at finde oppe i den bedste ende af trivselsskalaen, mens det kun var tilfældet for 12 % af pigerne. I den anden ende af trivselsskalaen, som indikerer mistrivsel, kunne man finde 6 % af alle drengene, mens der var 25 % af pigerne her.

WHO-5-indekset:

WHO-5-indekset angiver risikoniveauer for, hvor sandsynligt det er, at et menneske udvikler depression eller stressbelastning. Jo højere score, des lavere risiko. Risikoniveauerne er inddelt i tre overordnede intervaller efter pointscore:

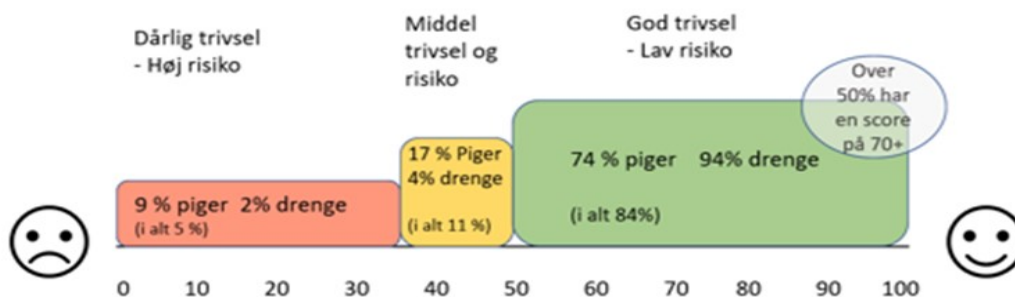
51-100: Lav risiko

36-50: Middel risiko

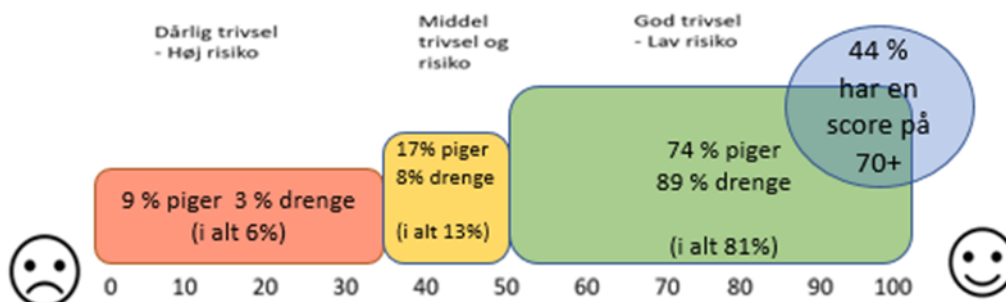
0-35: Stor risiko

Gennemsnitsværdien for "den gode trivsel" på WHO-5-indekset har en score på 68, men man kan godt ligge under gennemsnittet og stadig være i lav risiko for at udvikle depression eller stressbelastning. Det er først ved en score under 51, at man kommer på næste risikoniveau.

Sidste år, i 2022, så fordelingen for hele udskolingen i Syddjurs således ud

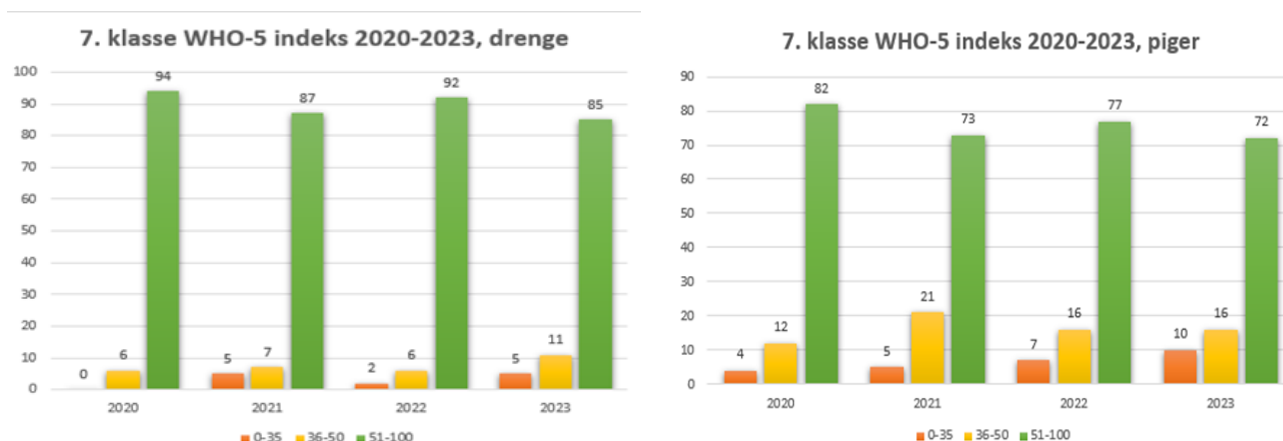
I 2023 ser fordelingen således ud

Trivsel - WHO5-indekset, udvikling årgange

Der ses altså et fald i den kategori med den højeste trivsel - dem der scorer over 70 på WHO-5 trivselsindekset. For pigerne er tallene uændrede, mens der hos drengene ses et fald i den bedste trivselskategori. I 2023 er der sket en fordobling i antallet af drengene i kategorien med middel trivsel, og der er en lille stigning i antallet af drenge, der har dårlig trivsel.

Alt i alt er det stadig pigerne, der har en lavere trivsel end drengene. Men det er vigtigt at bemærke, at langt de fleste elever stadig er i god og sund trivsel. Nedenfor præsenteres nøgletal for trivselsindekset WHO-5 på forskellige klassetrin.

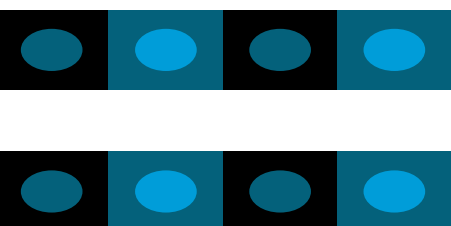
WHO-5 indeks udvikling 2020-2023, for 7. klasse: piger & drenge i Syddjurs

Herover ses de sidste fire års trivselsindeks for Syddjurs 7. klasser: (N viser hvor mange besvarelser der er).

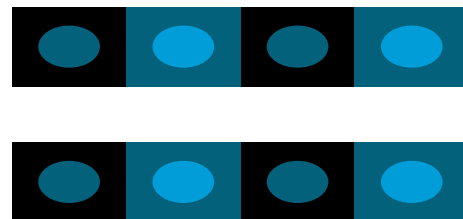
Fra 2020 til 2021 ses der et markant fald i den bedste trivselskategori, 51-100, både for drenge og piger. Den midterste trivselskategori, 36-50, vokser især for pigerne i 2021, mens drengene går fra 0% i den nederste trivselskategori til 5%.

Der er altså en stigning i mistrivsel for drengene, mens pigerne i samme kategori ligger mere stabilt. Fra 2021 til 2022 er der en stigning i trivslen for drengene i den bedste trivselskategori og et fald i den dårlige trivselskategori. For pigerne er der derimod en lille stigning i den dårlige trivsel, mens der også er en stigning i den gode trivsel.

Fra 2022 til 2023, kan der ses en fordobling af elever i den dårligste trivselskategori, midterkategorien er for drenge væsentligt øget, mens den gode trivsel er faldet for både piger og drenge.

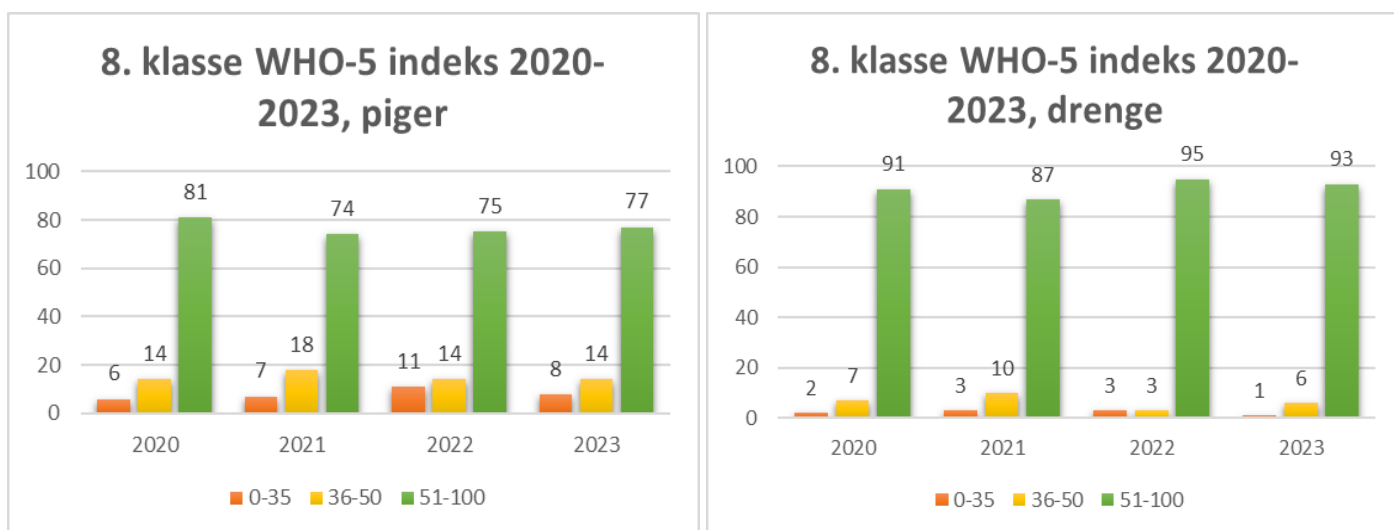

Trivsel - WHO5-indekset, udvikling årgange

WHO-5 indeks udvikling 2020-2023, for 8. klasse: piger & drenge i Syddjurs

Herunder ses tallene fra Syddjurs 8. klasser fra 2020 til 2023

Fra 2020 til 2021 skete der samlet set et lille fald i den dårligste trivselskategori, som fortsatte i 2021. Procentvis var der dobbelt så mange piger som drenge i denne kategori. I den anden ende af spektret var der et fald i den gode trivsel for både drenge og piger.

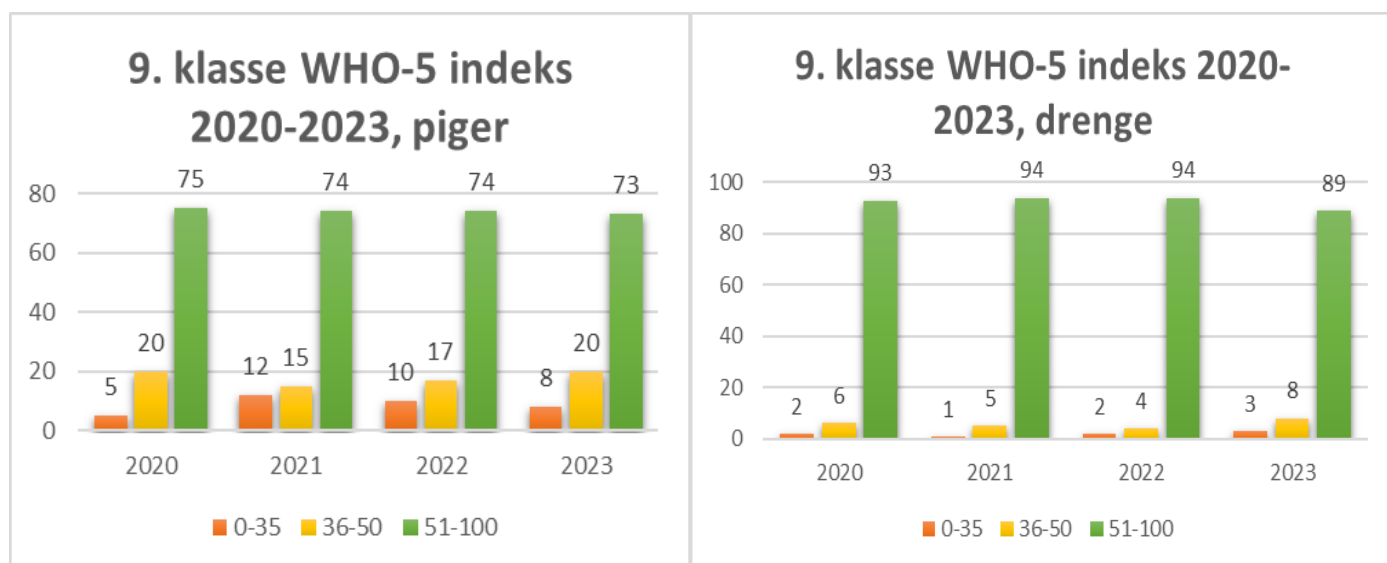
Fra 2021 til 2022 steg antallet af drenge i den bedste trivselskategori markant, mens stigningen her var mere beskeden for pigerne. I den dårligste trivsel var der en stigning hos pigerne, og samtidig et tilsvarende fald i den midterste trivselskategori. Dette kunne tyde på, at de piger, som tidligere befandt sig i den midterste kategori, nu er flyttet ned i den dårlige ende.

Fra 2022 til 2023 ses en **positiv udvikling** i antallet af elever, der befinder sig i den dårligste kategori. Dog er der stadig markant flere piger end drenge i denne kategori - mens kun 1 % af drengene er i denne kategori, er der 8 % af pigerne.

Både i 2022 og 2023 var der 20 % flere drenge end piger i den bedste trivselskategori.

WHO-5 indeks udvikling 2020-2023, for 9. klasse: piger & drenge i Syddjurs

Herunder ses udviklingen i WHO-% indeks for 9. klasserne i Syddjurs fra 2020 til 2023

Fra 2020 til 2021 ses der næsten ingen ændringer i den gode trivselskategori, men det er interessant at bemærke, at der er omkring 20% flere drenge end piger i denne kategori. I den dårligste trivselskategori sker der mere end en fordobling blandt pigerne, mens der er et lille fald blandt drengene.

Fra 2021 til 2022 er der ingen mærkbare forskelle i nogen af kategorierne. Fra 2022 til 2023 er der heller ikke store ændringer, men det er værd at bemærke, at andelen af piger i den dårligste trivselskategori er faldet en tredjedel i perioden 2021-23.

Tendensen i 9. klasserne er den samme som for de andre årgange; pigerne halter bagud på den gode trivsel

Opsummering på WHO-5 indeks udviklingen

Når udviklingen fra 2020-2023 fortolkes, er det væsentligt at tage højde for, at der i 2020 var corona-lockdown, som har påvirket dagligdagen i en udtalt grad, og at dette kan være årsag til udsving i statistiken.

Samlet set ligger Syddjurs på niveau med landsplan i trivsel.

Fra 2022-2023 er der på alle tre årgange sket en lille **stigning** i antallet af **piger**, der befinder sig i den gode ende af trivselsspektret, mens der samtidig er sket et **fald** af piger i den dårligste trivselskategori.

Hos drengene ses der derimod et fald af andelen, der er i den bedste trivselskategori, særligt på 7. årgang. I den dårligste ende af trivselskategorien er andelen af **drenge** steget en smule i 7. og 9. klasserne, men der er sket et lille fald på 8. årgang.

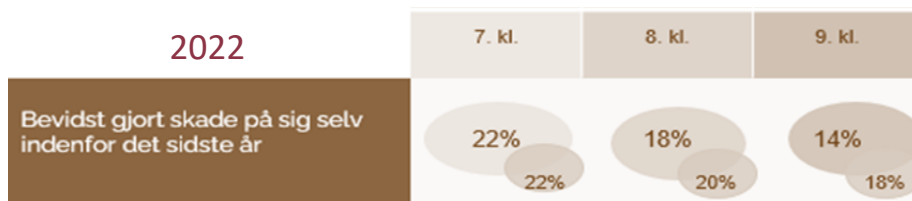
Samlet set er der stadig et stort gab mellem pigerne og drengene, hvor pigerne halter bagud.

Det er dog værd at være opmærksom på den udvikling, der sker blandt drengene

Selvskade

Selvskade er stadig et udbredt problem blandt unge, som Ungeprofilen afslørede sidste år. En relativ stor andel af unge har bevidst gjort skade på sig selv inden for det sidste år. I Syddjurs udgjorde gennemsnittet 18%, mens tallet på landsplan var lige knap 21%.

I år viser tallene en lille forbedring, da andelen af unge, der svarer 'ja' til at have selvskadet, er faldet på alle årgange, især i 8. klasse, hvor den er faldet med 3%. Der ses også en positiv udvikling på landsplan.

Pigerne er stadig overrepræsenteret, og det var udelukkende piger, der svarede 'ja' til at have selvskadet mere end en gang/mange gange. Hvis man ser på tallene, hvor de er opdelt mellem piger og drenge, er der i modsætning til sidste år kommet drenge med i kategorien 'mange gange', hvor der nu er 2% af drengene, fra 0% sidste år. 3% af drengene svarer 'mere end en gang', og 5% svarer 'én gang' i Syddjurs. Der er dog stadig flest piger, der angiver at de har selvskadet. I Syddjurs er der 2% piger, der svarer 'mange gange', mens det på landsplan er 4%. 11% af pigerne svarer 'mere end én gang', og 10 % piger svarer 'én gang' i Syddjurs.

Selvom der er en lille forbedring, er det stadig en relativ stor del af de unge, der selvskader. Læs mere om, hvad selvskade er, [her](#).

Hvilke former for selvskade er mest udbredte?

- Cutting: At skære i sig selv
- Brændemærke: at brænde sig selv fx på inderlår
- Elastikker: Bruges til at 'svirpe sig selv med

(Foreningen Spiseforstyrrelser og selvskade)

Hvem selvskader:

Børn og unge, der mistrives, er i risiko for at selvskade. Jo flere belastningsfaktorer, den unge har med sig fra opvæksten, desto højere er risikoen for selvskade, fx:

- vanrøgt/omsorgssvigt mm. i opvæksten
- Fysiske og psykiske symptomer på mistrivsel
- mobning
- Kropsutilfredshed
- Psykiatriske diagnoser
- Alvorlige konflikter med, eller mellem, forældre
- Alvorlig sygdom eller dødsfald i familien

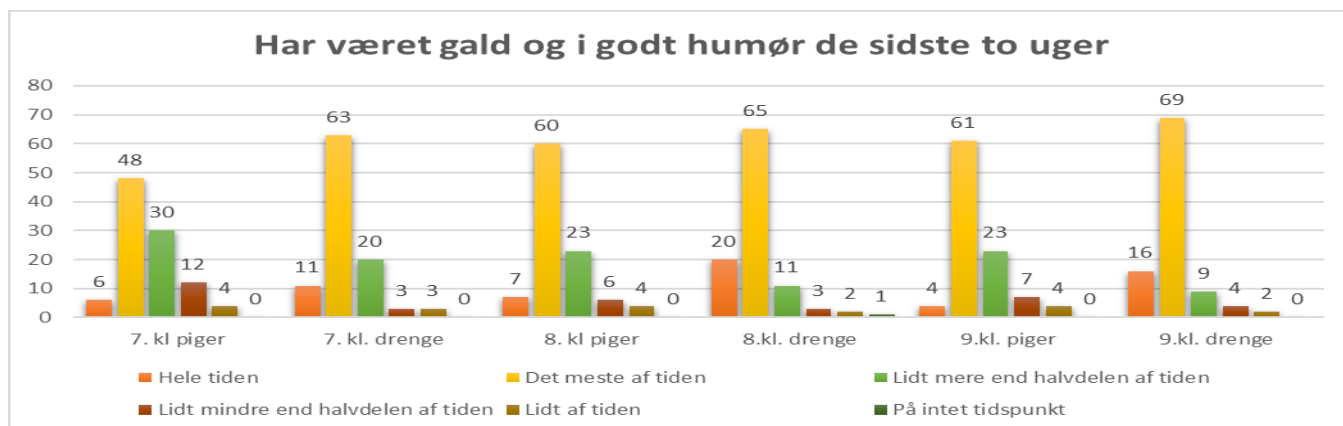
(Foreningen Spiseforstyrrelser og selvskade)

Mental trivsel

- Almen oplevelse af velvære

De sidste to uger

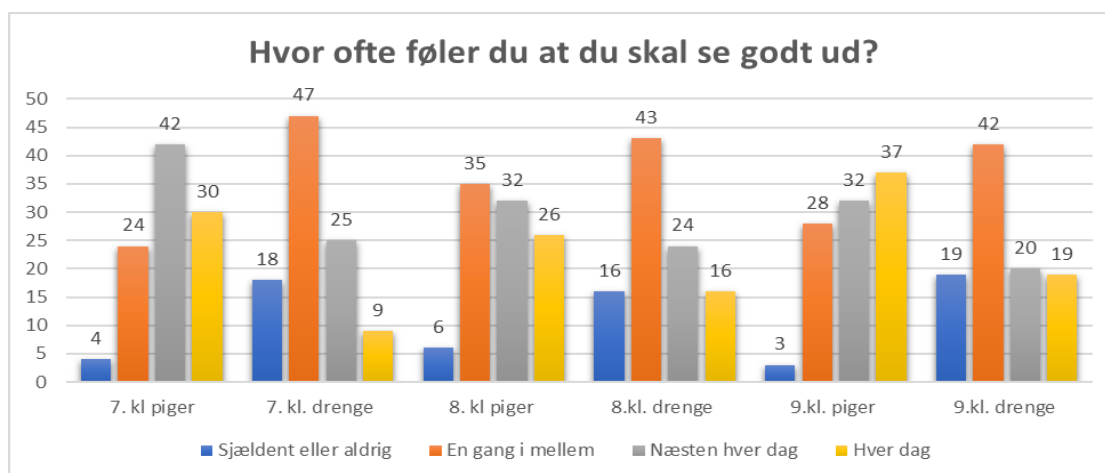
I Ungeprofilens spørgeskema, hvor de unge bliver spurgt om, hvordan de har haft det de sidste to uger, giver langt de fleste udtryk for, at de har haft det godt i denne periode. Men der ses igen det samme mønster som WHO-5-indekset viser, nemlig at pigerne halter bagud på den gode trivsel, og drengene er dem, der ligger øverst på trivselsskalaen.

Herover ses svarfordelingen på spørgsmålet om, hvorvidt de unge har været glade og i godt humør de sidste to uger. I spørgsmålene om de unges trivsel de sidste to uger viser Ungeprofilen, at langt de fleste unge har haft det godt. - Færre piger end drenge, har været glade og i godt humør hele tiden eller det meste af tiden.

- 54 % af pigerne i 7. klasse medgiver, at de har været glade og i godt humør de sidste to uger, mens det tilsvarende tal for drengene er 74 %.

Svarene på spørgsmålet "*Hvor ofte føler du, at du skal se godt ud?*" viser en stor forskel i svarfordelingen mellem kønnene. I 7. klasse ses det, at **72% af pigerne** svarer "*hver dag/næsten hver dag*", hvor det tilsvarende tal for **drengene er 34%**. Det samme mønster ses i 8. og 9. klasserne, hvor der også er en tydelig forskel i fordelingen af svar mellem kønnene. Forskellen udligner sig en smule, jo højere klassetrinene bliver, men det er klart, at det primært er pigerne, der giver udtryk for at føle det største pres.

Trivsel

- Fysisk sundhed

Her vil der blive nærmere undersøgt svarfordelingen på spørgsmålene om den fysiske **sundhed**, såsom "føler mig sund og rask" og "i god fysisk form" mm.

Langt de fleste unge udtrykker, at de føler sig sunde og raske, og 68% af udskolingseleverne medgiver, at de føler sig i god fysisk form.

Dog halter Syddjurs en smule efter landsgennemsnittet. Hvis man ser på kønsopdelingen, kan man igen se, at pigerne halter bagud på den gode trivsel. I 7. klasserne svarer 34% af pigerne "helt enig" i at føle sig sunde og raske, mens det samme tal for drengene er 55%. Det samme ses i 8. klasserne, men i 9. klasserne bliver forskellen mellem kønnene mindre, hvor 40% af pigerne svarer "helt enig", mens det samme tal for drengene er 56%.

PIGERNE I SYDDJURS

41% har følt sig aktive og energiske de sidste to uger

13% har 'på intet tidspunkt'/'lidt af tiden' følt sig aktive og energiske

25% er vågnet friske og udhvilet "hele tiden" eller "Det meste af tiden"

31% er 'lidt af tiden'/'på intet tidspunkt' vågnet frisk og udhvilet

10% føler sig ensomme ofte/meget ofte

36% er helt enige i at de føler sig sunde og raske

25% er helt enige i at de føler sig i god fysisk form

27% er helt enige i at de får motion nok

12% bevæger sig så de bliver forpustet dagligt

DRENGENE I SYDDJURS

61% har følt sig aktive og energiske de sidste to uger

7% har 'på intet tidspunkt'/'lidt af tiden' følt sig aktive og energiske

42% er vågnet frisk og udhvilet "hele tiden/det meste af tiden"

18% er 'lidt af tiden'/'på intet tidspunkt' vågnet frisk og udhvilet

5% føler sig ofte/meget ofte ensomme

54% er helt enige i at de føler sig sunde og raske

38% er helt enige i at de er i god fysisk form

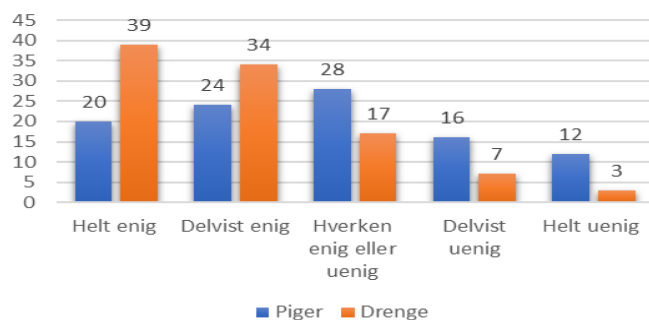
41% er helt enige i at de får nok motion

28% bevæger sig så meget at de bliver forpustet hver dag

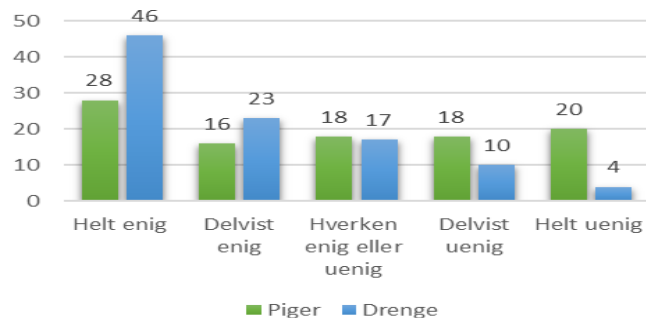
Udseende og vægt

Begge spørgsmål om tilfredshed med vægt og udseende viser, at der er en forskel mellem kønnene i de unges selvrapporterede trivsel. Herunder gennemgås tallene for henholdsvis drenge og piger på de tre årgange i Syddjurs

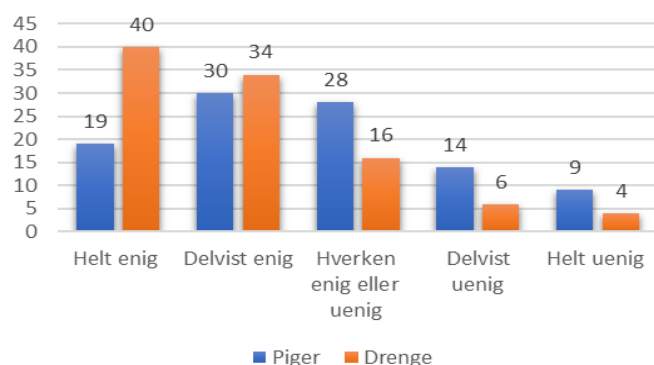
7. klasse: "Jeg er tilfreds med mit udseende"

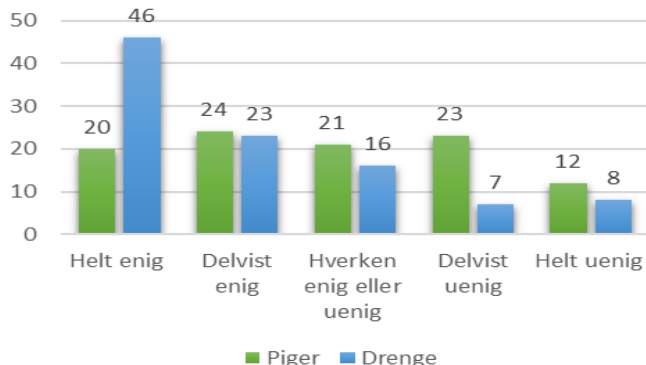
7. klasse: "Jeg er tilfreds med min vægt"

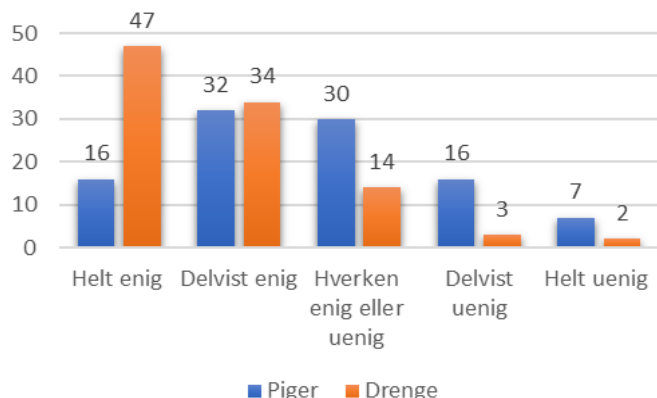
8. klasse: "Jeg er tilfreds med mit udseende"

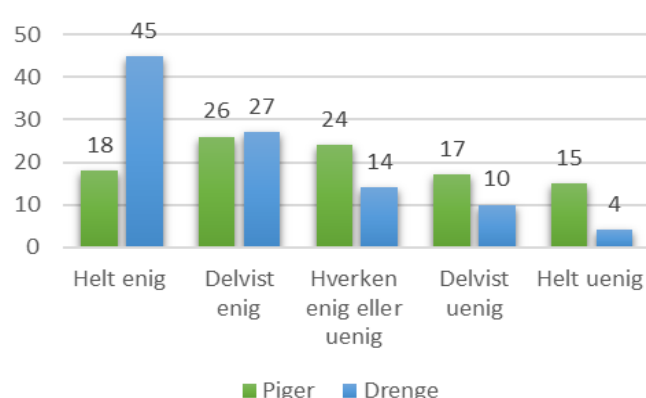
8. klasse: "Jeg er tilfreds med min vægt"

9. klasse: "Jeg er tilfreds med mit udseende"

9. klasse: "Jeg er tilfreds med min vægt"

Trivsel

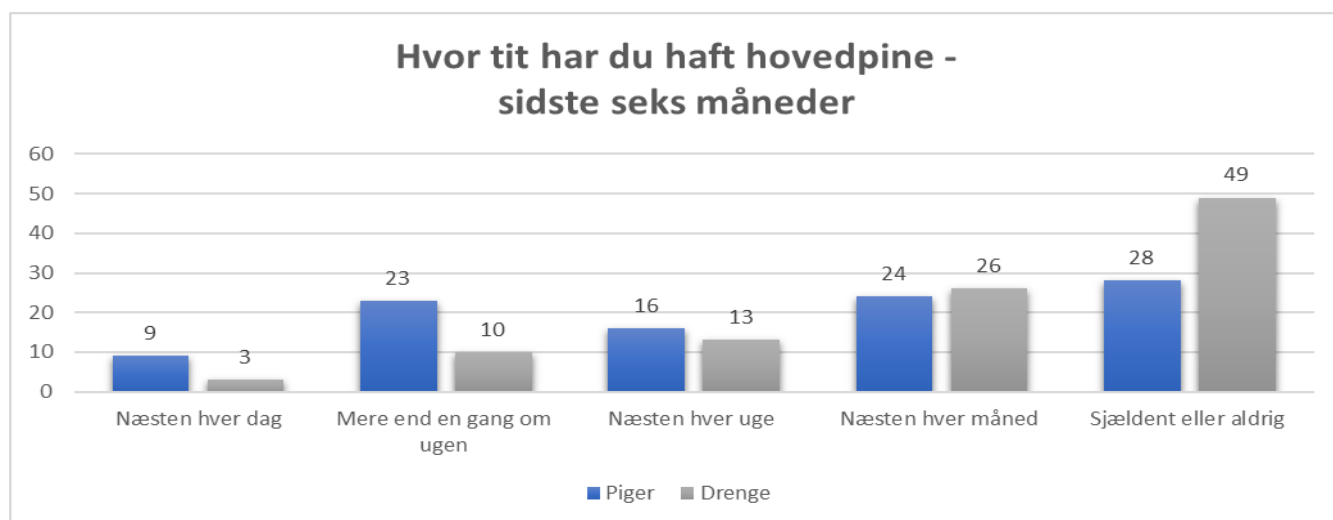
- Fysisk sundhed

Når det kommer til vægt, viser tallene, at piger er mere tilbøjelige end drenge til at være selvbevidste og kritiske over for deres vægt. I alle tre klassetrin er en mindre andel af pigerne helt enige i udsagnet "jeg er tilfreds med min vægt" sammenlignet med drengene. I 9. klasse er der for eksempel kun 18% af pigerne, der er helt enige i udsagnet, mens 45% af drengene er helt enige.

Samtidig viser tallene om tilfredshed med udseende, at der er en tendens til, at drenge er mere tilfredse med deres udseende end piger. I 9. klasse er kun 16% af pigerne helt enige i udsagnet "jeg er tilfreds med mit udseende" sammenlignet med 47% af drengene.

Generelt kan disse tal indikere, at der er forskelle i opfattelsen af krop og udseende mellem piger og drenge, hvilket kan påvirke deres trivsel og selvværd på forskellige måder. Der er en markant større andel af drenge end piger, der er tilfredse med deres udseende, og en lavere andel af drenge end piger, der er helt uenige eller utilfredse med deres udseende. Dette kan tyde på, at der også er en forskel mellem kønnene i forhold til deres syn på deres egen krop og udseende.

Hovedpine—næsten hver uge eller oftere

Herover ses et diagram over fordelingen af svarene mellem piger og drenge på alle tre årgange i Syddjurs. Tallene flugter med landsplan. Det kan observeres, at der er betydeligt flere piger end drenge, der lider af regelmæssig hovedpine, mens der er langt flere drenge, der angiver, at de sjældent eller aldrig har hovedpine.

Når de blev spurgt, "Har du inden for de sidste 2 uger taget nogen form for smertestillende medicin, fx hovedpinepiller?", svarede 59 % af pigerne og 32 % af drengene ja. I 9. klasse svarede hele 74 % af pigerne ja, og tilsvarende 36 % af drengene. Det er altså pigerne i 9. klasse, der topper, når det kommer til forbruget af smertestillende medicin. Det samme mønster går igen, når man ser på kønsfordelingen ved de andre spørgsmål, der omhandler mavepine og nakke-rygsmerter.

Dette tyder på, at pigerne ikke kun halter bagud i den psykiske trivsel, men også i den fysiske trivsel.

Trivsel

Forskelsbehandling

I år er der som noget nyt et spørgsmål om forskelsbehandling: "*Tænk på de sidste 6 måneder: Har du oplevet at blive forskelsbehandlet, dvs. blive behandlet dårligere end andre, på grund af fx køn, udseende, fødeland, hudfarve, religion, seksualitet eller handicap?*"

Samlet set er der i udskolingen 21% piger og 15% drenge, der her svarer "ja, nogle få gange", mens der er 6% piger og 7% drenge, der svarer "mange gange". Tallene fra Syddjurs og landsplan flugter her med hinanden.

Årsager til forskelsbehandling:

De elever, der har svaret ja til at have oplevet forskelsbehandling, angiver disse årsager (multiple choice). Tallene er fra landsplan:

Udseende: 46% piger og 31% drenge

Køn: 27% ligeligt fordelt mellem piger og drenge

Fødeland og/eller hudfarve: 16% piger og 21% drenge

Religion: 7% svar ligeligt fordelt mellem køn

Seksualitet: ca. 4% begge køn

Handicap: 3% piger og 6% drenge.

Det er positivt at se, at der er blevet inkluderet et spørgsmål om forskelsbehandling i undersøgelsen om unges trivsel. Derudover er det interessant at se, at udseende er den hyppigste årsag til forskelsbehandling ifølge de elever, der har svaret ja til spørgsmålet.

Det er vigtigt at huske, at disse tal kun afspejler de unges oplevelser og ikke nødvendigvis den faktiske forekomst af forskelsbehandling. Det er også vigtigt at arbejde på at skabe en kultur og et miljø, hvor forskelligheder respekteres,, og hvor alle elever føler sig inkluderet og velkomne.

Trivsel opsummering

Langt de fleste unge i Syddjurs og på landsplan er heldigvis i **god og sund trivsel**. Der er dog også en håndfuld af de unge, der ikke er i god trivsel. Pigerne ligger konsekvent under drengene i den gode trivsel og foran på den dårlige. Det er ikke noget nyt fænomen, sådan har det været i mange år.

Det er vigtigt at have en opmærksomhed på, at der er en gruppe unge, som ikke er i trivsel, da det kan have en negativ indflydelse på deres fremtidige liv.

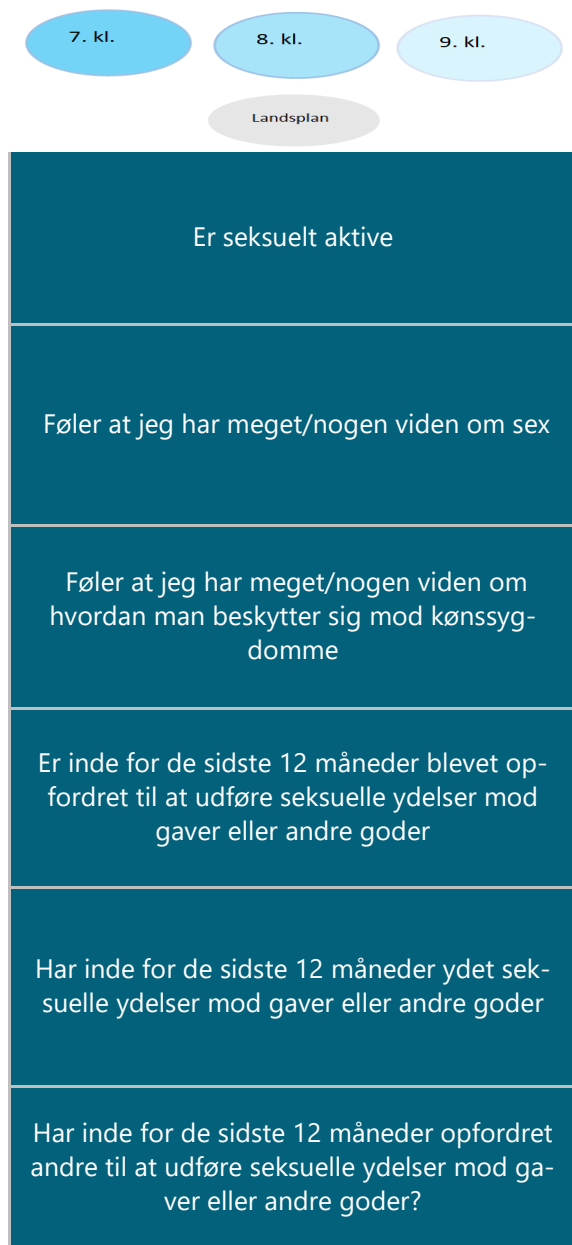
Tallene i Ungeprofilen viser, at det ikke kun er den **mentale trivsel**, men også den **fysiske sundhed**, pigerne **halter bagud med**.

Det er værd at være opmærksom på at **drengenes trivsel samlet set, ser ud til at være nedadgående**, så selvom de generelt ligger over pigerne i trivsel, så er det vigtig at være opmærksomme på udviklingen.

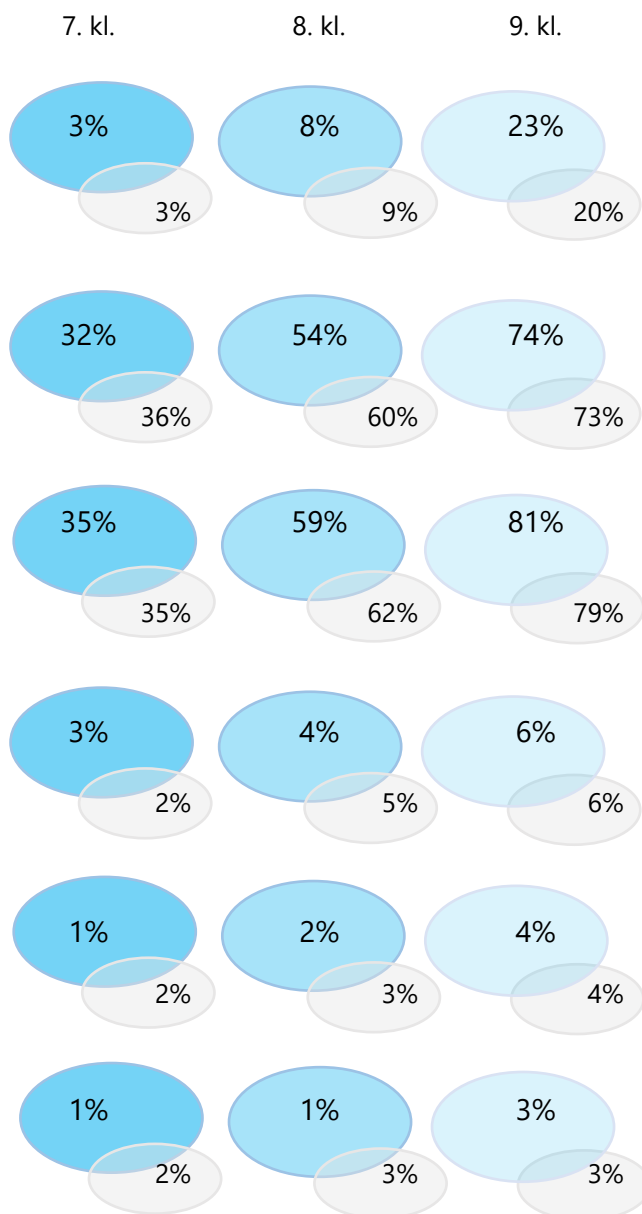
I Ungeprofilen fra 2022 var der et uddybende afsnit om unge og trivsel, du kan finde den [her](#)

Seksuel sundhed

- Erfaring og viden

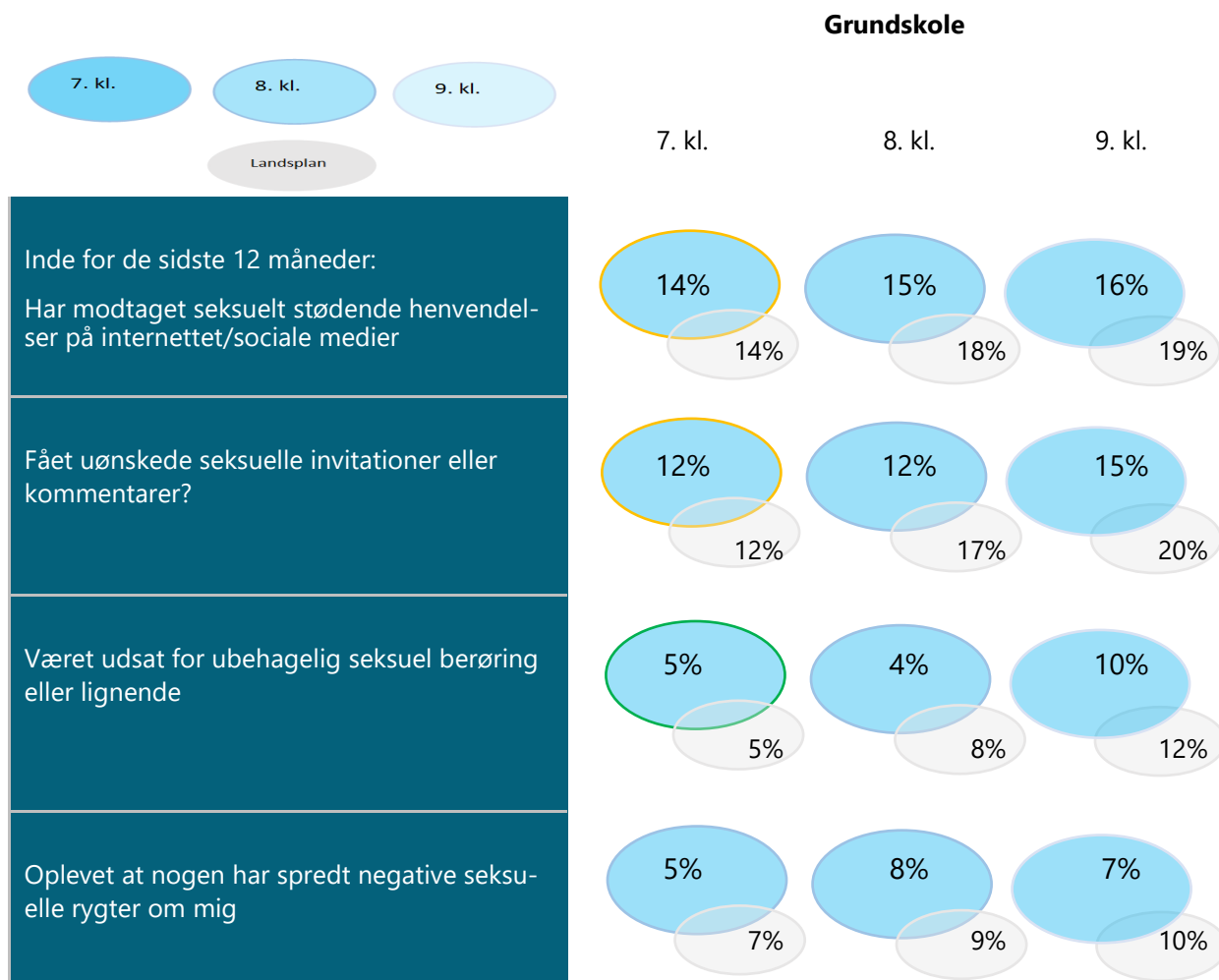

Grundskole

Seksuel sundhed

- Uønsket seksuel opmærksomhed

Hvad er din seksualitet?	Heteroseksuel	74%	86%	81%
	Landsplan	77%	82%	85%
	Biseksuel/panseksuel	5%	2%	6%
	Landsplan	3%	4%	4%
	Homoseksuel	-%	-%	1%
	Landsplan	1%	1%	1%
	Anden seksualitet/ Aseksuel/ved ikke/ønsker ikke at svare	19%	10%	13%
	landsplan	18%	13%	10%

Seksuel sundhed

- Andel der er seksuelt aktive og viden

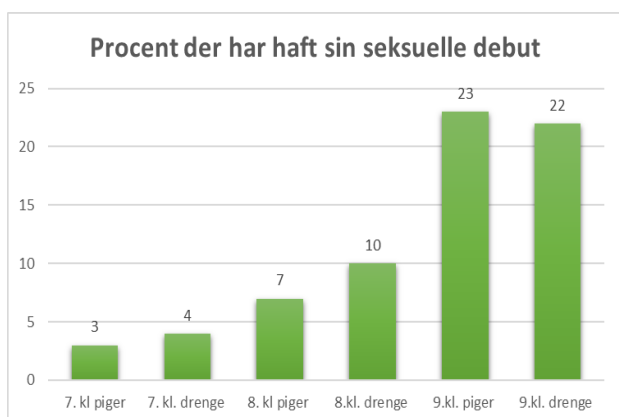
Hvad er din seksuelle orientering?

I følge de landsdækkende tal blandt de unge i 7., 8. og 9. klasse, betragter en stor del sig selv som heteroseksuelle, og denne andel stiger en smule med alderen. I 7. klasse er der en større andel af piger, der er usikre på deres seksualitet i forhold til drenge. I 8. klasse er der en højere andel af piger, der er usikre på deres seksualitet i forhold til drenge, mens der i 9. klasse er en højere andel af drenge, der er usikre på deres seksualitet i forhold til piger. Der er også en lille andel af både piger og drenge, der betegner sig selv som biseksuelle. Generelt ser det ud til, at de unge har en åben tilgang til deres seksualitet og er villige til at angive, når de ikke er sikre på deres seksuelle orientering.

Seksuelt aktive:

Andelen af dem, der har svaret ja til at have haft sex, er ligeligt fordelt mellem kønnene i 7. og 9. klasse. I 8. klasse er der lidt flere drenge end piger, der er seksuelt aktive.

Gennemsnitligt 1,1 % af alle tre årgange angiver at de er transseksuelle

Hvor gammel var du første gang?

Ifølge tal fra 9. klasse på landsplan har de fleste haft deres seksuelle debut som 14-15-årige. En undersøgelse fra Sex og Samfund i 2017 viser, at størstedelen af mennesker i Danmark har deres seksuelle debut som 16-årige

Beskyttelse og viden – tal fra 9. klasserne på landsplan

De fleste af de seksuelt aktive unge angiver, at de bruger beskyttelse. 58% brugte kondom ved sidste samleje, og 34% brugte anden prævention. Dog angiver 15% af de adspurgte, at de ikke brugte beskyttelse sidste gang, de havde sex.

Ved spørgsmålet "Er du nogensinde blevet testet for en kønssygdom?", svarer 11% ja, og 77% svarer nej. 8% ved ikke, hvor man kan blive testet, og 5% af de adspurgte er blevet testet flere gange.

Undersøgelsen viser, at en stor del af de seksuelt aktive unge i 9. klasse tager ansvar for deres seksuelle sundhed ved at bruge prævention. Det er positivt at se, at 58% brugte kondom ved sidste samleje, og 34% brugte anden prævention. Men det er bekymrende, at 15% af de seksuelt aktive unge ikke brugte beskyttelse sidste gang, de havde sex, da det øger risikoen for uønskede graviditeter og seksuelt overførte infektioner (STI'er).

Undersøgelsen viser også, at kun 11% af de adspurgte unge har fået testet sig for en kønssygdom. Dette kan være bekymrende, da nogle STI'er ikke altid viser symptomer. Det er vigtigt at huske på, at kønssygdomme kan have alvorlige konsekvenser, hvis de ikke behandles.

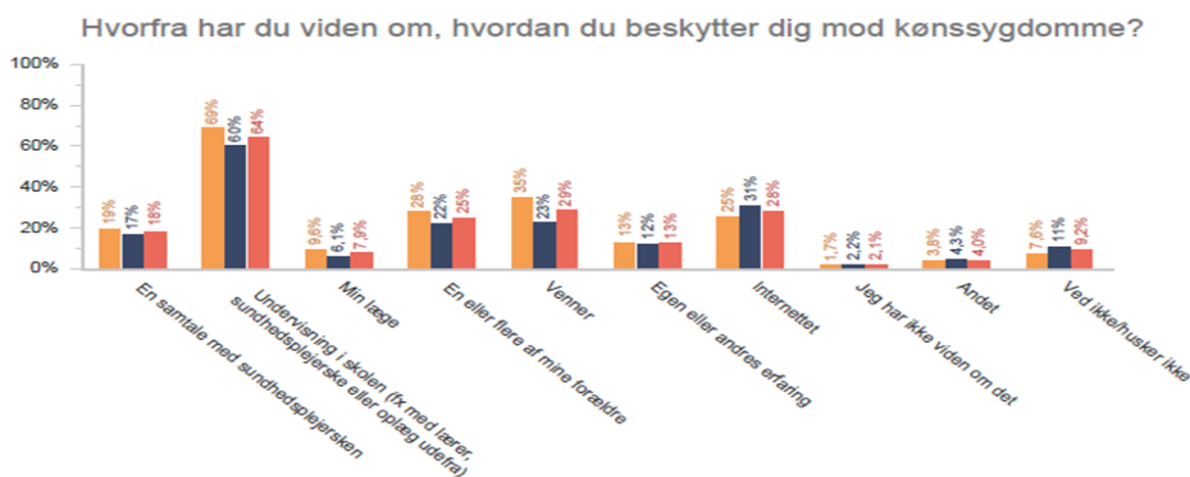
Endvidere viser undersøgelsen, at 8% af de adspurgte unge ikke ved, hvor man kan blive testet. Dette indikerer, at der stadig er behov for mere oplysning om seksuel sundhed og STI-testning blandt unge i Danmark

Seksuel sundhed

- Viden og oplysning

Hvorfra har du din viden om sex?

Herunder ses svarfordelingen på spørgsmålet "Hvor har du fået din viden om, hvordan du beskytter dig mod kønssygdomme?" Den orange søjle repræsenterer alle piger i 9. klasse, der har besvaret spørgsmålet, den blå søjle repræsenterer drenge i 9. klasse, og den røde søjle repræsenterer både piger og drenge:

Det ses, at en meget lille del af de unge angiver, at de ikke har viden om, hvordan man beskytter sig mod kønssygdomme. Mange af de unge angiver, at de har fået deres viden gennem undervisning i skolen. Det er interessant at se, at der er flere drenge og piger, der har fået deres viden fra vennerne, end fra deres forældre.

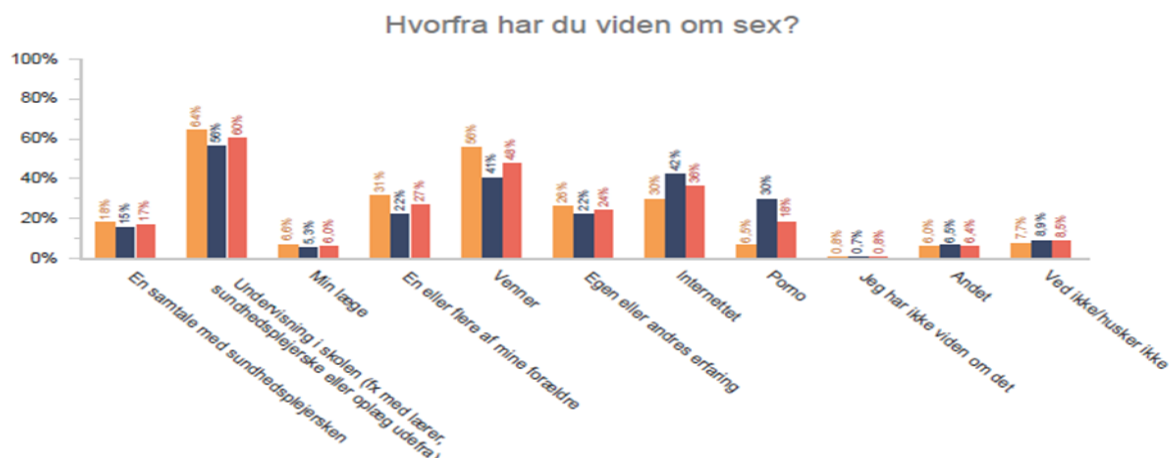
I multiple-choice-spørgsmålet om "hvorfra har du fået din viden om, hvordan man beskytter sig mod graviditet," svarer en anelig stor andel af både piger og drenge, at de har fået deres viden fra "undervisning i skolen/sundhedsplejerske" - henholdsvis 66 % af pigerne og 58 % af drengene. Ca. 29 % af begge køn svarer, at de har fået deres viden fra internettet.

Det er værd at bemærke, at 38 % af pigerne og 22 % af drengene svarer, at de har fået deres viden fra deres forældre. Dette kan tyde på, at forældre til piger gør mere ud af at informere deres døtre om emnet end forældre til drenge gør for deres sønner.

Seksuel sundhed

- Viden og oplysning

Herover ses svarfordelingen på spørgsmålet om, hvor de unge har fået deres viden om sex fra. Den orange farve repræsenterer pigerne fra 9. klasserne, den blå drengene fra 9. klasserne, og den røde farve repræsenterer begge køn (data fra landsplan). Mange angiver, at de har fået deres viden fra undervisning i skolen, og i dette spørgsmål angiver flere drenge og piger, at de har fået deres viden fra venner, end fra forældrene. Unge, der har adgang til omfattende seksualundervisning, er mere tilbøjelige til at have positive seksuelle oplevelser og mindre tilbøjelige til at deltage i risikabel adfærd.

30 % af drengene angiver, at de har fået deres viden om sex fra porno, mens 7 % af pigerne angiver det samme.

Det er bekymrende at en betydelig del af unge får deres viden om sex fra pornografisk materiale, da dette kan give dem et usundt og urealistisk syn på seksualitet og grænser. Det er vigtigt, at de unge er klar over, at porno ikke afspejler virkeligheden, og at det kan være skadeligt at bruge som eneste kilde til information om sex.

Det er også værd at bemærke, at venner kan være en vigtig kilde til information for unge, men det er vigtigt at sikre, at den information, de giver, er korrekt og pålidelig. Det kan derfor være en anelse bekymrende, at der er flere unge, der svarer, at de får deres viden om sex fra venner, end der er unge, der svarer "forældre".

Forældre bør spille en vigtig rolle i at give deres børn korrekt og pålidelig viden om sex og seksualitet. Det kan være en svær samtale at tage, men det er vigtigt at sikre, at unge har adgang til viden fra en troværdig kilde.

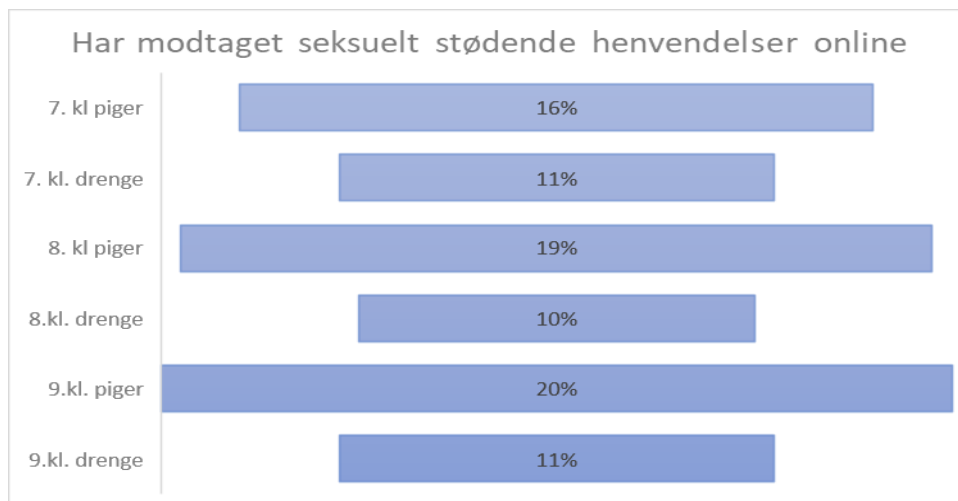
Seksuel sundhed

- Uønsket seksuel opmærksomhed

Uønsket seksuel opmærksomhed

15 % af udskolingseleverne i Syddjurs angiver at de har modtaget seksuelt stødende henvendelser over sociale medier.

På grafen her ses den procentmæssige fordeling, som med tydelighed illustrerer at det rammer flere piger end drenge.

Svarene på spørgsmålet "*Har du inden for de sidste 12 måneder fået uønskede seksuelle invitationer eller kommentarer?*" fordeles sig nogenlunde efter samme mønster, og der er **dobbelt** så mange piger som drenge på hver årgang, der har modtaget uønskede seksuelle invitationer eller kommentarer.

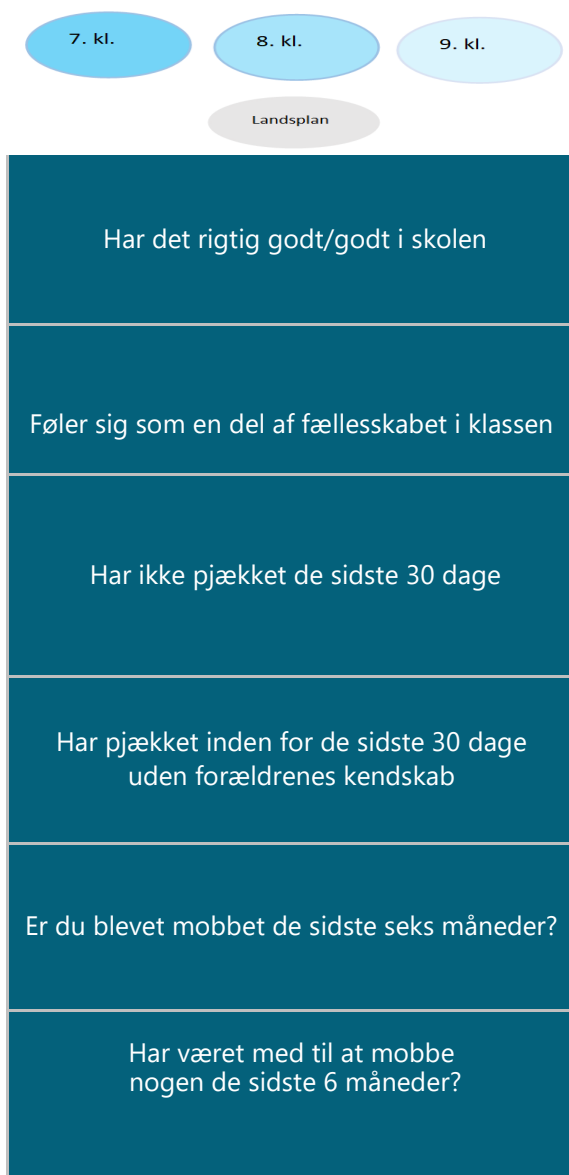
Når det kommer til spørgsmålet "*Har du været udsat for ubehagelig seksuel berøring eller lignende?*", svarer 8 % af pigerne og 4 % af drengene i Syddjurs, at de har været udsat for det. Tilsvarende svarer 12 % af pigerne på landsplan ja.

Det er en relativt stor andel af unge mennesker, der oplever at få deres grænser overtrådt på en seksuel måde

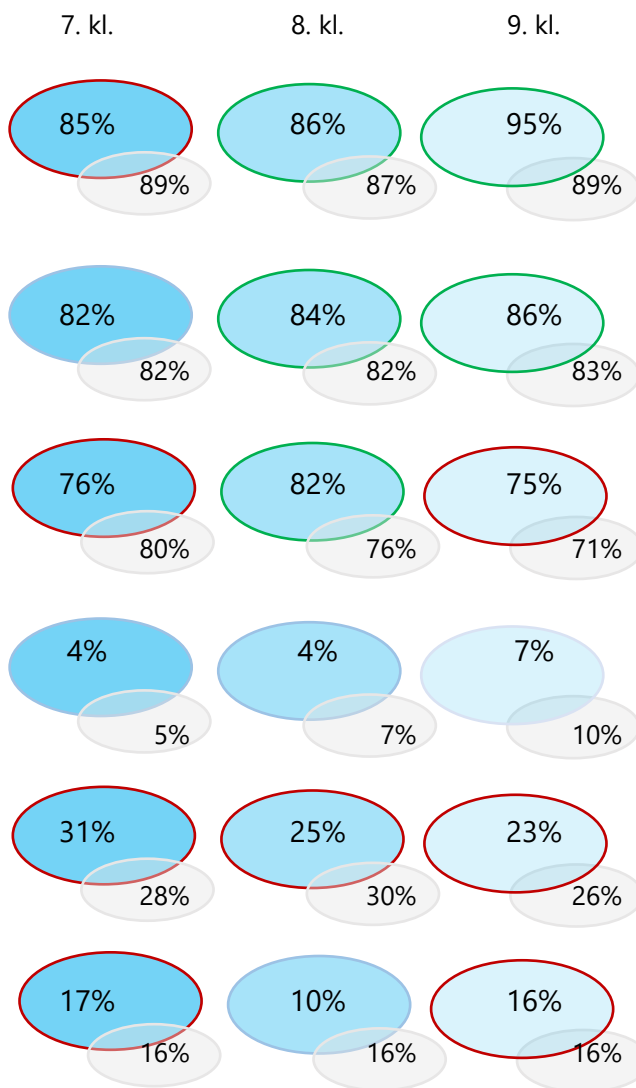

Skole

- General trivsel

Grundskole

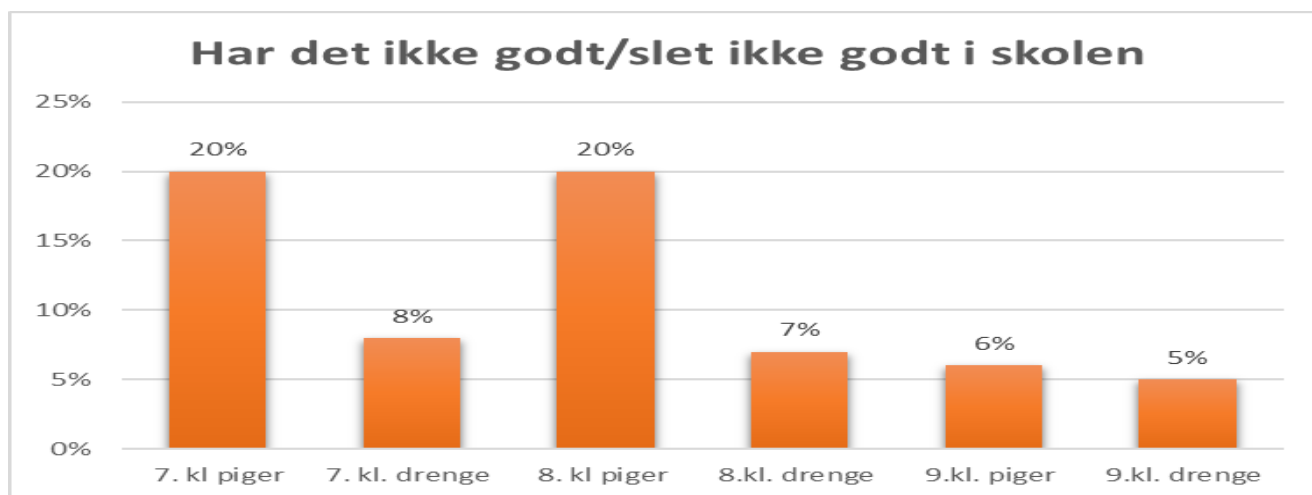

Skole

- General trivsel

Mere end 85 % af udskolingseleverne i Syddjurs angiver, at de trives godt i skolen, og for de adspurgte 9. klasses elever er det hele 95 %. Dette indikerer, at trivsel i skolen er et overordnet positivt aspekt for de fleste unge i Syddjurs, hvilket tyder på, at skolen formår at skabe et godt læringsmiljø for eleverne. Trivsel i skolen er vigtigt for den unges generelle velvære.

Der er desværre også en gruppe elever der angiver at de ikke trives i skole:

I 8. klasse svarer en højere andel af eleverne, nemlig 14 %, at de ikke har det godt eller slet ikke har det godt i skolen, og dette tal er højere for piger end for drenge. I 7. klasse er der også en høj andel på 14 % af eleverne, der angiver, at de ikke har det godt eller slet ikke har det godt i skolen. Det er også tydeligt, at pigerne har større udfordringer med trivsel i skolen end drengene, da hele 20 % af pigerne giver udtryk for mistrivsel i skolen.

Samlet set tyder tallene på, at trivsel i skolen bør være et vigtigt fokusområde, især for eleverne i 7. og 8. klasse og særligt for piger.

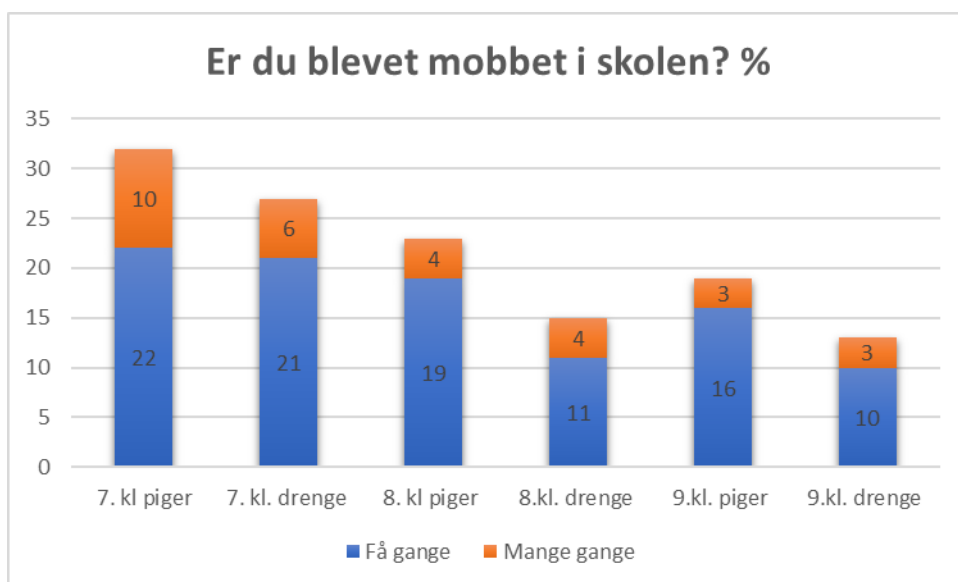
Skole

- Mobning

Tallene viser at mobning er et problem i udskolingen, især i 7. klasse, hvor over en tredjedel af eleverne siger, at de har oplevet mobning. Det er også interessant at bemærke, at piger synes at være mere tilbøjelige til at blive mobbet end drenge, da flere piger rapporterede at have oplevet mobning end drenge i alle tre klassetrin.

Mobning er mindre udbredt i 8. og 9. klasserne end i 7. klasserne, men andelen af er stadig høj.

Ses der på tallene fra sidste år, kan det konstateres at problemet er steget.

Sidste år angav 23 % af eleverne i 7. klasserne, 12 % i 8. klasserne og 14 % i 9. klasserne, at de har oplevet at blive mobbet.

Det er altså et problem der er **steget** siden sidste år, særligt markant i 7. klasserne hvor der i år er en stigning på 8 %.

Mobning er altså stadig et udbredt problem i skolerne i Syddjurs kommune.

Samlet set viser tallene, at mobning er et udbredt problem, især i de tidlige teenageår. Det er bekymrende at se, at tallet er steget i år.

Mobning i skolen og teenageårene kan have alvorlige konsekvenser for både offeret og mobberen. Nogle af de potentielle konsekvenser omfatter psykiske problemer, som angst og depression, lavt selvværd og selvtillid, social isolation, og i nogle svære tilfælde kan mobning føre til selvmordstanker eller -forsøg.

En undersøgelse foretaget af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø i Danmark viser, at mobning i skolen kan have langvarige konsekvenser for den mentale sundhed. Undersøgelsen viste, at personer, der var blevet udsat for mobning i skolen, havde en højere risiko for at udvikle psykiske problemer, som fx angst og depression, selv mange år senere.

Det er derfor vigtigt at tage mobning alvorligt og sætte ind med forebyggende tiltag og hjælp til både ofre og mobbere.

17 % af de elever i 7. klasse der har angivet at de har **pjækket** fra skole inden for de sidste 30 dage, angiver at de har det **svært ved kammeraterne som årsagen**.

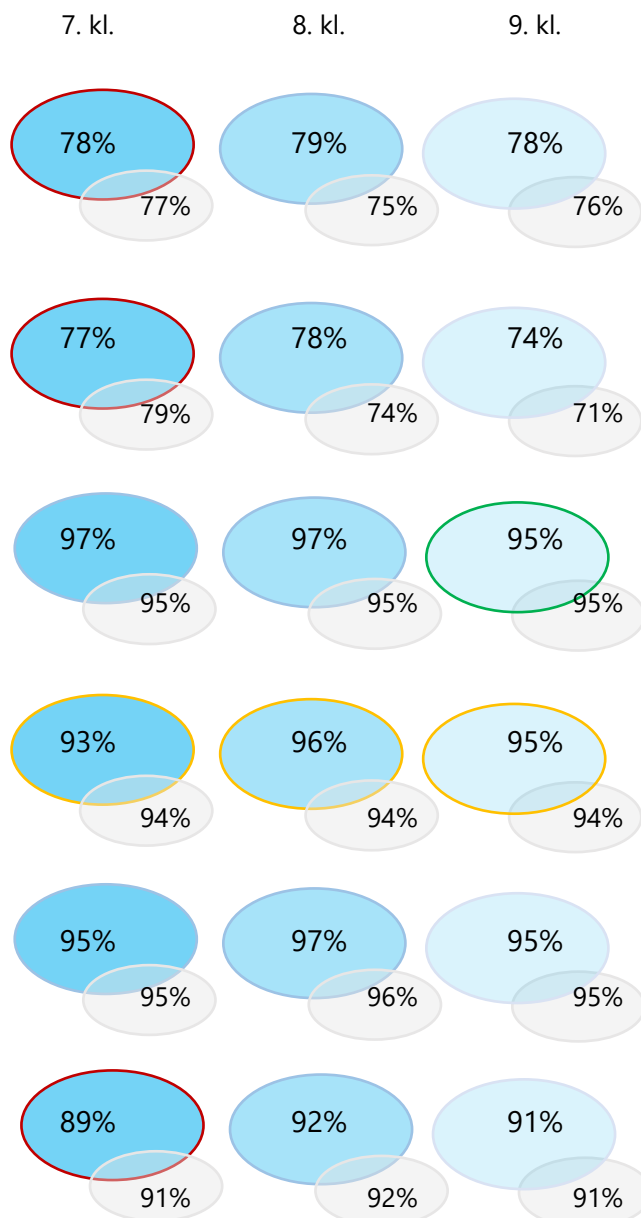
Dig og dine forældre

- Forhold til forældre

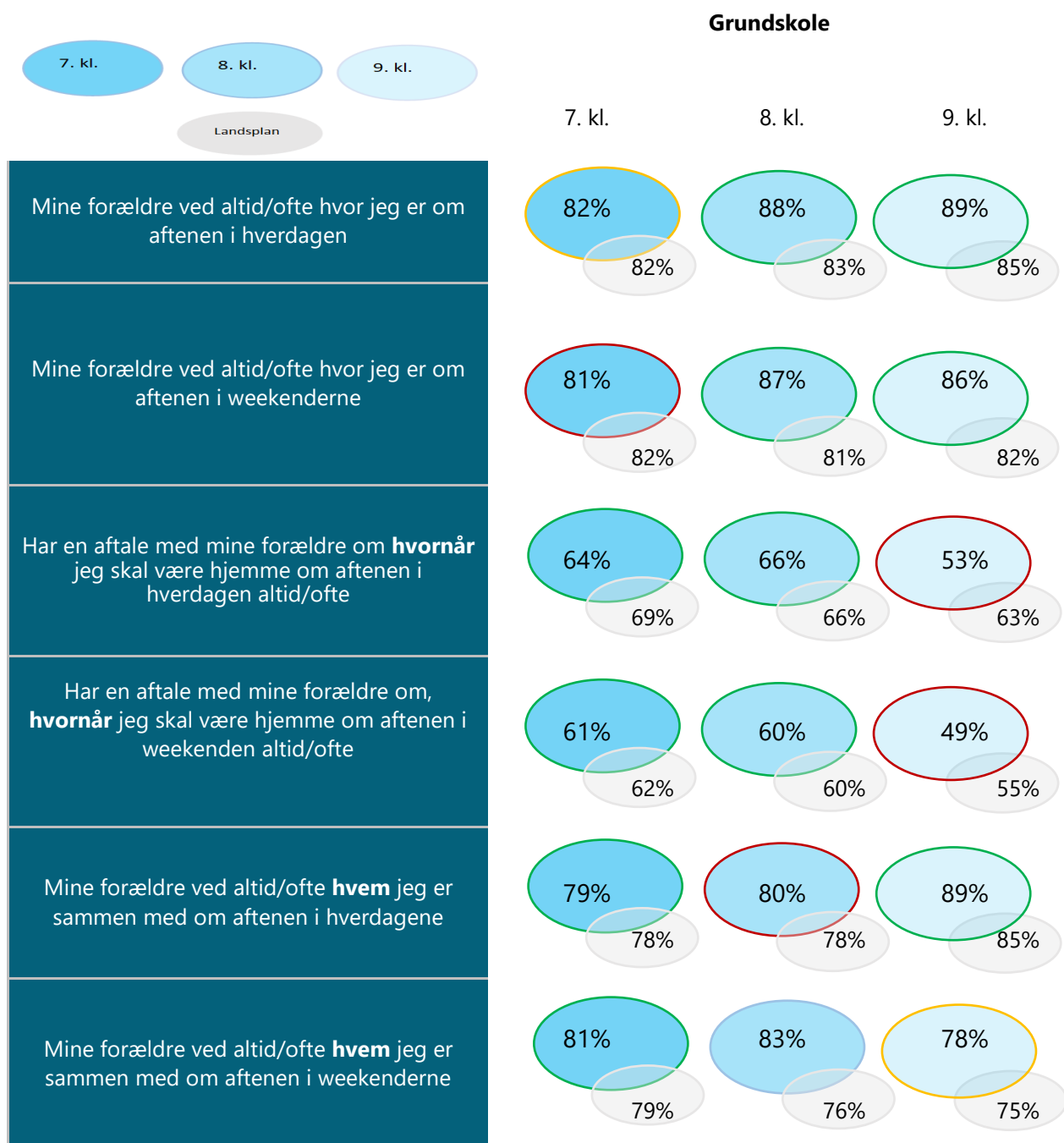
Altid/Ofte sammen med mine forældre i hverdagen
Altid/Ofte sammen med mine forældre i weekenderne
Kan lide at være sammen med mine forældre
Mine forældre er der, når der er brug for dem
Mine forældre viser interesse for min skolegang
Mine forældre viser interesse for hvad jeg laver i min fritid

Grundskole

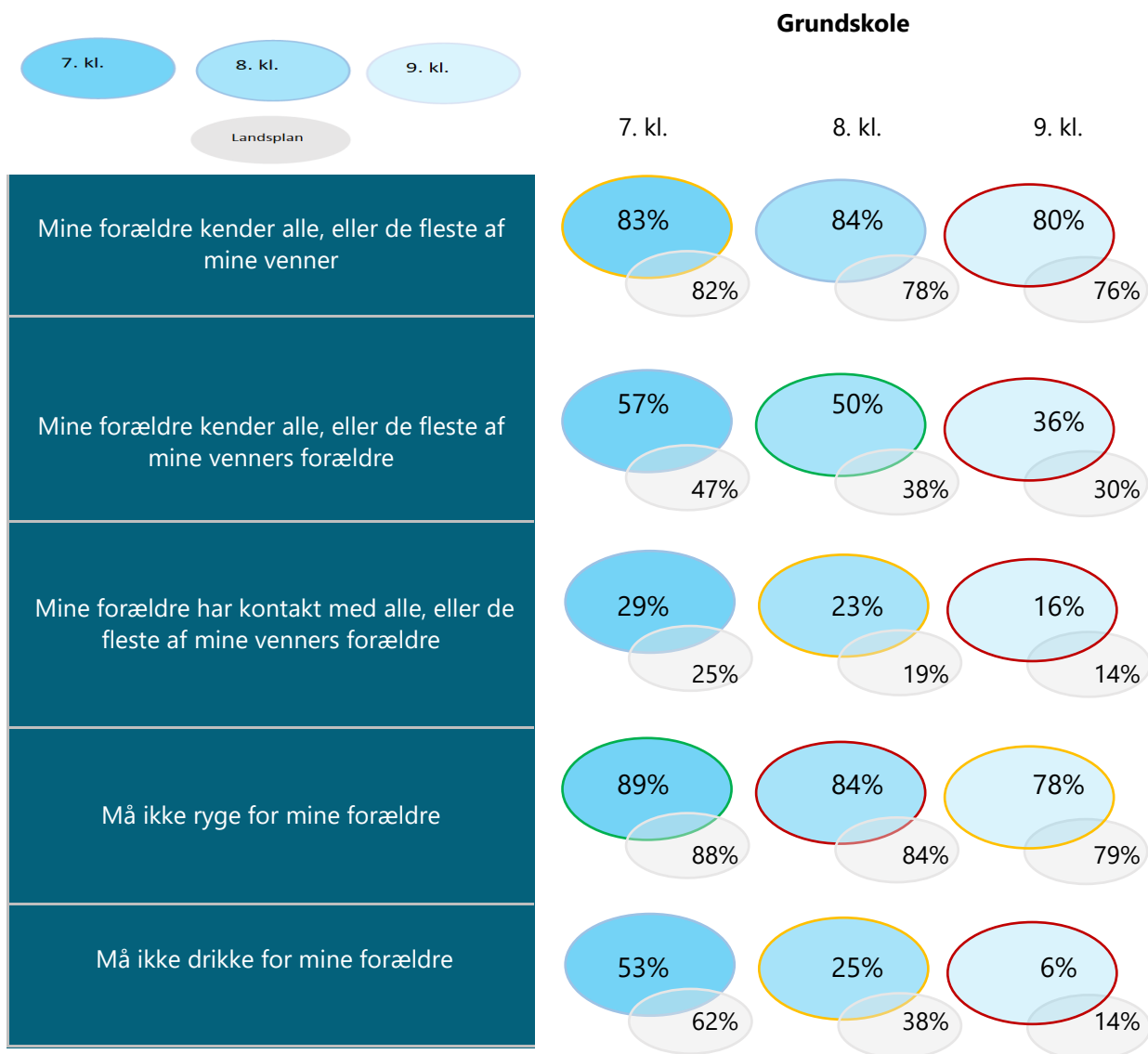
Dig og dine forældre

- Rammer, holdninger og grænser

Dig og dine forældre

- Rammer, holdninger og grænser

Dig og dine forældre

- Rammer, holdninger og grænser

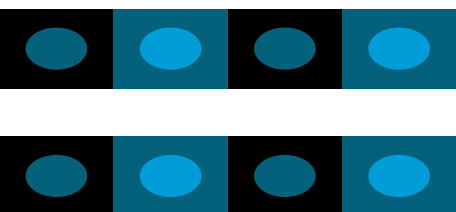
Forældre spiller en afgørende rolle i at forebygge ungdomskriminalitet, mistrivsel og stofmisbrug. Når forældre engagerer sig i deres børns liv, viser interesse for deres venner og aktiviteter, og sætter tydelige grænser, kan det være med til at reducere risikoen for, at deres børn begynder at begå kriminalitet eller havner i misbrug af stoffer og alkohol.

Tallene i årets Ungeprofil viser klart, at langt de fleste unge og forældre har en god og sund relation til hinanden. Tallene differentierer ikke meget fra de foregående år, hverken i Syddjurs, eller på landsplan.

I det store hele viser dataene, at forældre og unge i Syddjurs har positive relationer og at forældrene er engageret i deres børns liv og trivsel, hvilket er en opmuntrende og positiv indikation for deres samspil og relationer

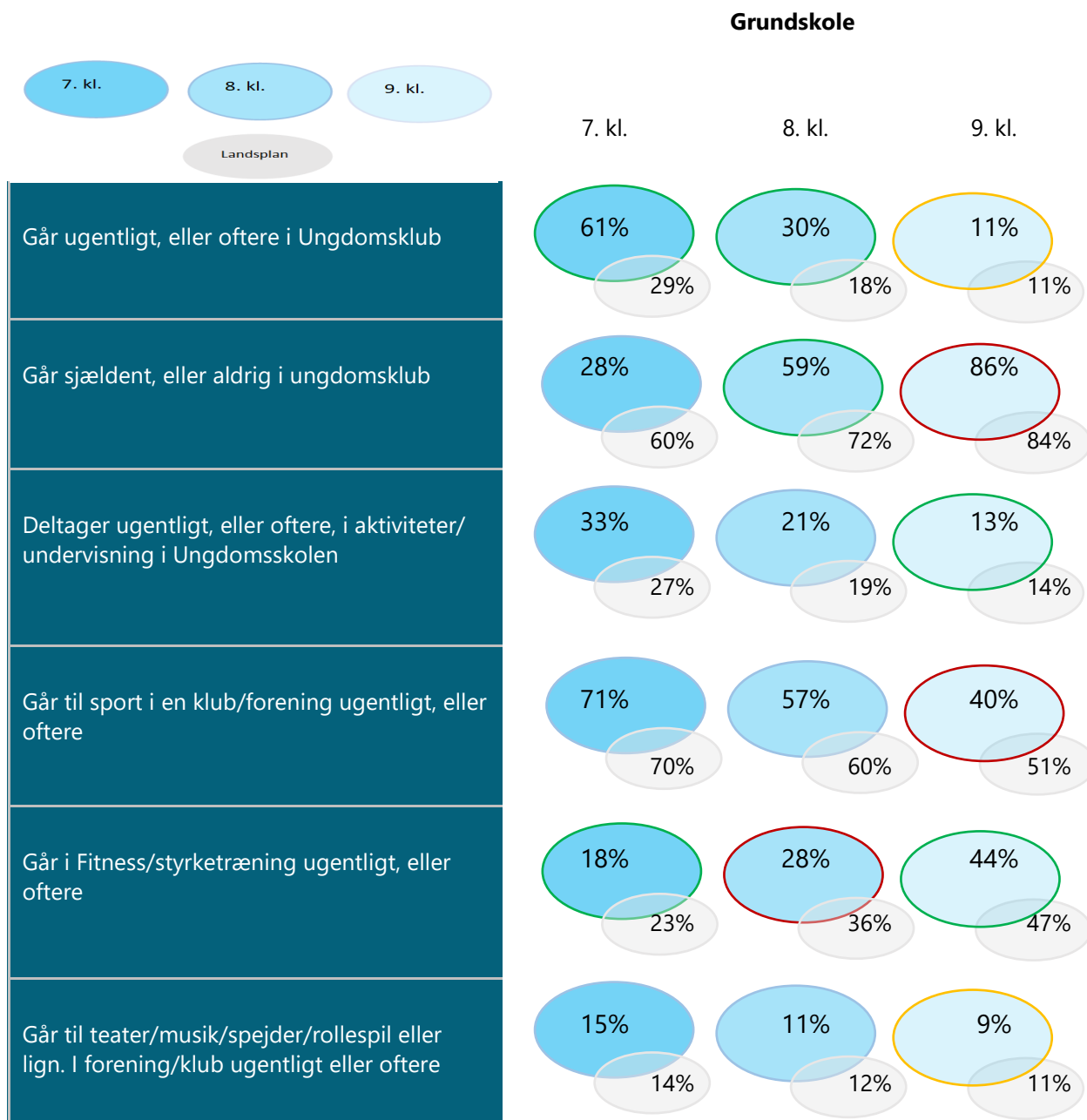
Derudover er det også opmuntrende at se, at 93% af de adspurgte unge mener, at deres forældre altid er der, når der er brug for dem. Det tyder på, at forældrene er pålidelige og støttende over for deres børn, hvilket er en vigtig faktor for at opbygge en sund og positiv relation mellem forældre og unge.

Det er også værd at bemærke, at en overvældende majoritet af de adspurgte unge - 96% - føler, at deres forældre viser interesse for deres skolegang, og at 91% føler, at deres forældre viser interesse for deres fritid. Dette viser, at forældrene tager aktivt del i deres børns liv og er engageret i deres trivsel og udvikling.

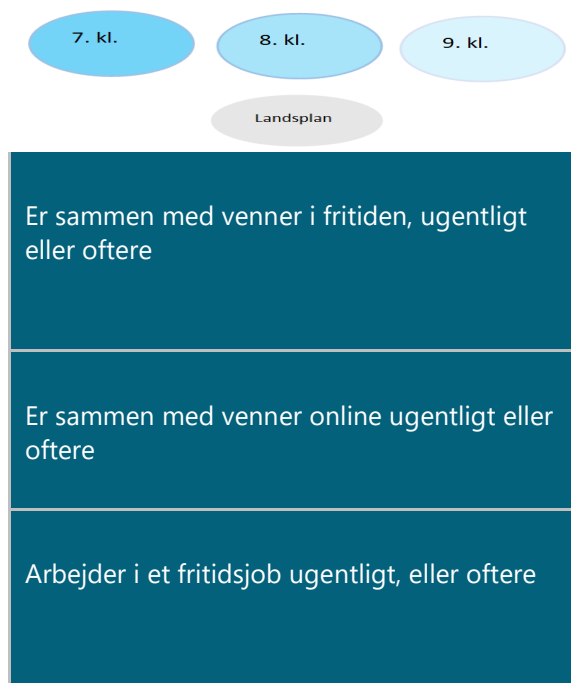
Dig og din fritid

- Aktiviteter og venner

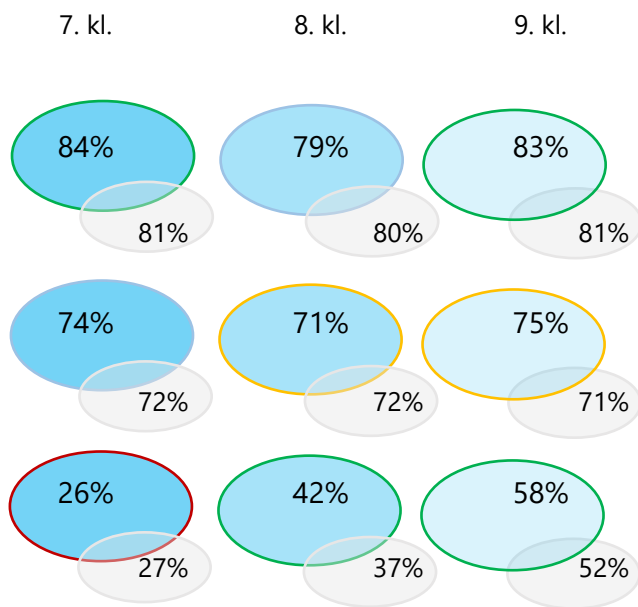

Dig og din fritid

- Aktiviteter og venner

Grundskole

Dig og din fritid

- Aktiviteter og venner

Venskaber spiller en vigtig rolle i livet for mange unge mennesker. Teenageårene er en tid, hvor unge begynder at udforske og udvikle deres identitet, og venskaber kan hjælpe dem med at navigere i denne proces og skabe en følelse af tilhørsforhold.

Venskaber kan give teenagere mulighed for at udvikle sociale færdigheder, mens de også får mulighed for at have sjov og deltage i aktiviteter sammen, ligesom venskaber også kan give en følelse af støtte og trøst i tider med stress eller vanskeligheder.

Selvom venskaber kan have mange positive effekter, kan det også have give udfordringer. Det kan være svært for unge mennesker at navigere i venskaber, og det kan være følelsesmæssigt belastende, hvis venskaber falder fra hinanden. Venskaber kan have en indflydelse på unges adfærd, og at det er vigtigt at være bevidst om denne indflydelse og forsøge at skabe sunde og positive venskaber.

I Syddjurs svarer 88 % af de unge at de 'altid', eller 'for det meste', har venner eller veninder at tale med hvis der er noget der går dem på, hvor der i den anden ende er 12 % der svarer "sjældent" eller "aldrig".

Det er positivt at langt størstedelen af de unge har nogle gode venner, men omvendt er 12 % en stor del der giver udtryk for ikke at have nogle venner at dele sine bekymringer med.

Offline venskaber

Selvom de unge er blevet langt mere digitale og meget af deres sociale liv er blevet online, indikerer svarene i Ungeprofilen at de [unge ses med deres venner fysisk, mere end de ses online](#).

Top 5 -egenskaber der gør en mere populær i de unges vennekreds

- "at se godt ud" – 53 %
- "at være til at stole på" – 78 %
- At være god i skolen – 13 %
- At have mange likes og følgere på SoMe – 19 %
- At være god til sport – 34 %

Top 3 egenskaber der gør en mindre populær i de unges vennekreds

- At ryge cigaretter – 56 %
- At drikke sig fuld – 32 %
- At ryge hash – 61 %

Dig og din fritid

- Flertalsmisforståelser blandt unge

Sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser:

Sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser er to begreber, der relaterer til hvordan mennesker kan påvirkes af andre i sociale situationer og tage beslutninger, der ikke altid er rationelle eller baseret på fakta.

Sociale overdrivelser er en tendens til at overvurdere vigtigheden af andres handlinger, meninger eller holdninger, og tilpasse ens egen adfærd og opfattelse til dette. Dette kan ske, når man er i en gruppe og vil undgå at stikke ud eller skille sig ud fra gruppen, eller hvis man føler sig usikker og ønsker at følge andres eksempel. Det kan også ske, når man ser andres handlinger eller meninger gentaget mange gange i medierne eller på sociale medier, og begynder at tro, at dette repræsenterer en bredere konsensus end det egentlig gør.

Flertalsmisforståelser er en form for social overdrivelse, der opstår, når mennesker fejlagtigt tror, at en bestemt opfattelse eller adfærd er mere udbredt i en gruppe, end den faktisk er. Dette kan ske, hvis en mindre gruppe med stærke meninger eller holdninger bliver hørt og fremstår mere synlige end andre i gruppen, eller hvis der er en stærk social norm, der lægger pres på alle i gruppen til at følge den samme adfærd eller holdning.

Flertalsmisforståelser – så mange TRO R at..	7. klasse	8. klasse	9. klasse
..der er flere <i>klassekammerater</i> der er fulde mindst en gang om måneden end der egentlig er	28 %	29 %	49 %
..der er flere jævnaldrende i <i>kommunen</i> der er fulde mindst en gang om måneden end der egentlig er	80 %	62 %	64 %
..der er flere <i>klassekammerater</i> der dagligt ryger e-cigaretter end der egentlig er	19%	45 %	55 %
..der er flere jævnaldrende i <i>kommunen</i> , der dagligt ryger e-cigaretter end der egentlig er	65 %	85 %	88 %
..der er flere <i>klassekammerater</i> der har haft sex, end der egentlig er	18 %	22 %	22 %
..der er flere jævnaldrende i <i>kommunen</i> , der har haft sex, end der egentlig er	65 %	64 %	58 %
..der er flere <i>klassekammerater</i> der har har delt et seksuelt billede/video af dem selv, fx i undertøj eller nøgen, end der egentlig er	21 %	38 %	39 %
..der er flere jævnaldrende i <i>kommunen</i> som har delt et seksuelt billede/video af dem selv, fx i undertøj eller nøgen, end der egentlig er	56 %	62 %	64 %

I tabellen vises konkrete eksempler på flertalsmisforståelser, som er udbredt blandt unge. Der er en stor forskel på antallet af unge, som eleverne tror, der drikker eller gør noget i deres klasse, sammenlignet med antallet af unge i naboskolerne, som gør det samme. Dette viser tydeligt, at flertalsmisforståelser og sociale overdrivelser er udbredt blandt unge. Generelt er der dog færre flertalsmisforståelser blandt unge i Syddjurs ifølge landsdækkende tal.

SSP har et forebyggelsestiltag kaldet "social pejling", hvor en instruktør tager ud til kommunens 6. klasser og afholder et undervisningsforløb på 3-4 timer med det formål at konfrontere børnene med deres flertalsmisforståelser og synliggøre, hvor stor overdrivelsen egentlig er. Der er også en dialog i klassen om, hvordan fordomme, sociale overdrivelser/underdrivelser og flertalsmisforståelser opstår

Dig og din fritid

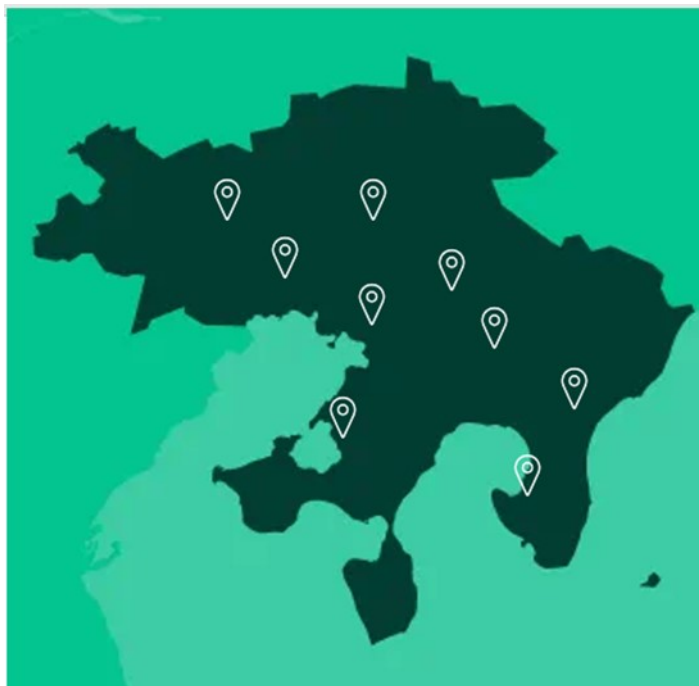
- Aktiviteter

Ungdomsklub

I #UngSyddjurs har vi ni Ungdomsklubber, som er fordelt ud over kommunens distrikter. [Endnu engang i 2023 har #UngSyddjurs en fremragende tilslutning](#) til Ungdomsklubberne sammenlignet med landsplanen.

Samlet set svarer **36 %** af udskolingseleverne i Syddjurs, at de kommer i ungdomsklubben mindst en gang om ugen, hvilket er højere end landsplanens svarprocent på 20 %. På den anden side svarer 55 % af de adspurgte elever i Syddjurs, at de sjældent eller aldrig benytter sig af Ungdomsklubberne, hvor tallet på landsplan er på 72 % for udskolingseleverne.

Det ses at særligt drengene i Syddjurs kommer meget i ungdomsklub 2-5 gange i ugen, tallet er næsten **tre gange højere** end deres jævnaldrende drenge på landsplan, for pigerne er det mere end **dobbelt** så mange der angiver at komme i klub 2-5 gange i ugen.

#Ungsyddjurs [udbyder en bred vifte af aktiviteter](#), faghold, udflugter indenlands og udlands, skiture, sommerlejr og afholder nogle populære alkoholfri fester. Du kan se mere om [#Ungsyddjurs aktiviteter her](#)

#UNGSYDDJURS

Dig og din fritid

- Fritid og sport

Fritid og sport

Tallene for de udskolingselever der dyrker sport, eller andet i fritiden, flugter i Syddjurs meget godt med landsgennemsnittet. Der er også en gruppe der "sjældent", eller "aldrig" går til sport i sin fritid:

7. klasserne: 26 %

8. klasserne: 41 %

9. klasserne: på 58 %

Dog medgiver 72 % af Syddjurs udskolingselever at de deltager i de fritidsaktiviteter som de ønsker, hvor tallet på landsplan er 67 % .

9 % af de adspurgte i Syddjurs deltager ikke i de fritidsaktiviteter de gerne vil, hvor der på landsplan er 12 % der ikke gør.

Svarene viser at det er vigtigt for unge at have en fritidsaktivitet, der både er sjov og udfordrende samtidig med at det er noget, som deres venner også går til.

Hvad gør en fritidsaktivitet attraktiv?

At vennerne går til den samme aktivitet

At det er sjovt

At det er noget man kan blive dygtigere til

De høje andele af unge i Syddjurs, der deltager i de fritidsaktiviteter de ønsker, og de lavere andele af unge, der sjældent eller aldrig går til sport i deres fritid i 7., 8. og 9. klasse kan indikere, at der er et godt og varieret udbud af fritidsaktiviteter i Syddjurs kommune, som unge finder attraktive.

Generelt set viser disse oplysninger, at det er vigtigt for kommuner og foreninger at tilbyde fritidsaktiviteter, der er sjove og udfordrende og som vennerne også går til, for at tiltrække og fastholde unge i aktiviteterne

.

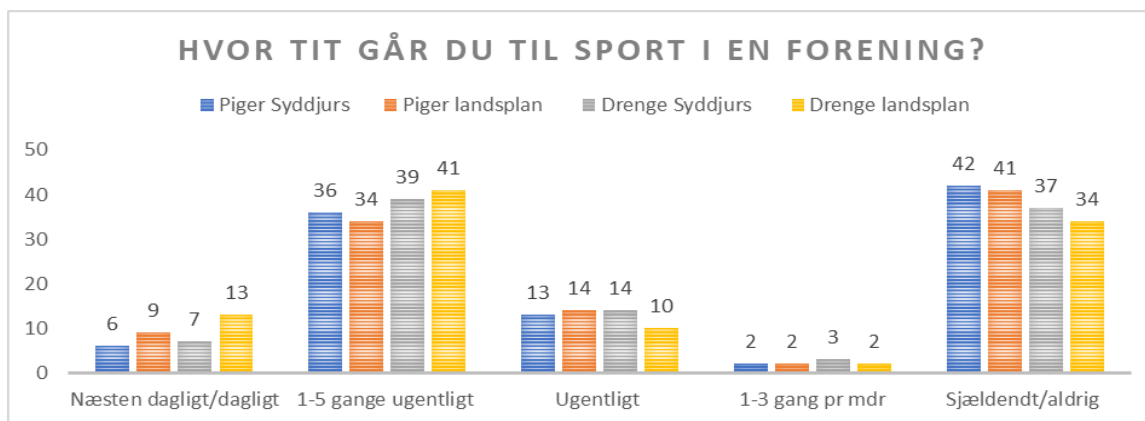

Dig og din fritid

- Aktiviteter og Fritidsjob

Sport

Tallene i ungeprofilen viser at der er en lille forskel på drenge og piger, når det kommer til at dyrke sport

På diagrammet vises svarene for alle drenge og piger, i Syddjurs og på landsplan. Det kan ses at der er lidt flere drenge end piger der dyrker sport på regelmæssig basis. I Syddjurs er der en del færre der dyrker sport dagligt/næsten dagligt end på landsplan.

Styrketræning og fitness er der langt flere drenge end piger der dyrker, her er der ca. 10 % drenge i Syddjurs og på landsplan der dagligt træner, mens det er lige omkring 1-2 % for pigerne.

Pigerne ligger dog i toppen når det gælder at gå til andre aktiviteter end sport i fritiden, som fx musikundervisning, teater, spejder mm. Dem der går til sådanne aktiviteter, ugentligt eller oftere:

Pigerne i Syddjurs: 15 %
Pigerne på landsplan: 14 %
Drengene i Syddjurs: 9 %
Drengene på landsplan: 11 %

Fritidsjob

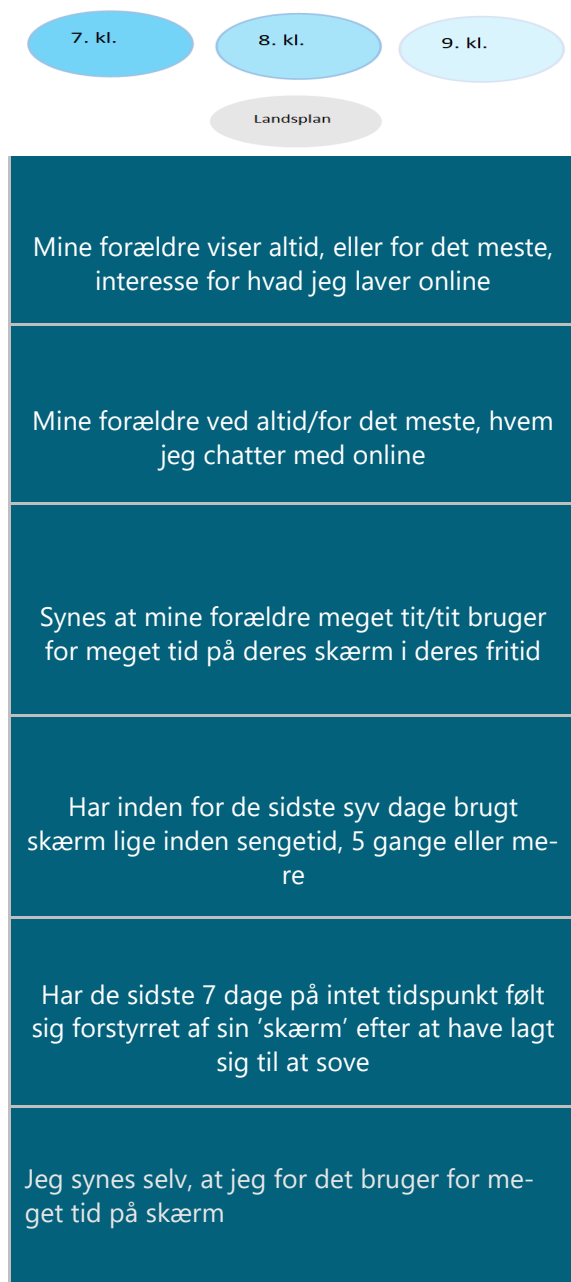
Fritidsjob er en stærk beskyttelsesfaktor for unge i forebyggelsesmæssig sammenhæng. Et fritidsjob kan være med til at opbygge den unges selvtillid og samtidig give dem en masse kompetencer, som de kan tage med sig videre i livet.

Syddjurs følger landsplanen, når det kommer til antallet af unge, der har et fritidsjob. Der er lidt flere drenge end piger, der har fritidsjob. [#Ungsyddjurs](#) er med i det landsdækkende projekt "COOP Crew", som er et samarbejde mellem Ungdomsskoleforeningen og Coop Danmark. Målgruppen for projektet er unge, som har brug for hjælp til at finde et fritidsarbejde. I COOP Crew kommer de unge i praktik i en af Coop Danmarks butikker, hvor de bliver oplært af en butiksmedarbejder og følges af en ungdomsskolemedarbejder.

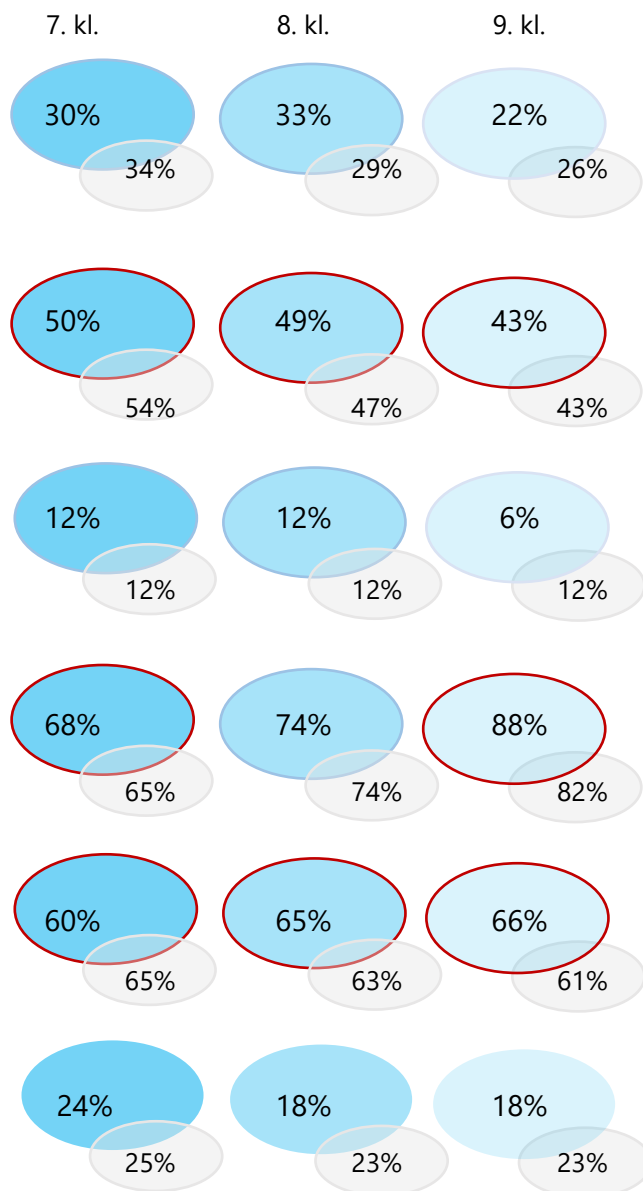
Projektet har indtil videre været en succes, og [52 % af de unge har efterfølgende fået et fritidsjob](#).

Digital - Online livet

- Tidsforbrug

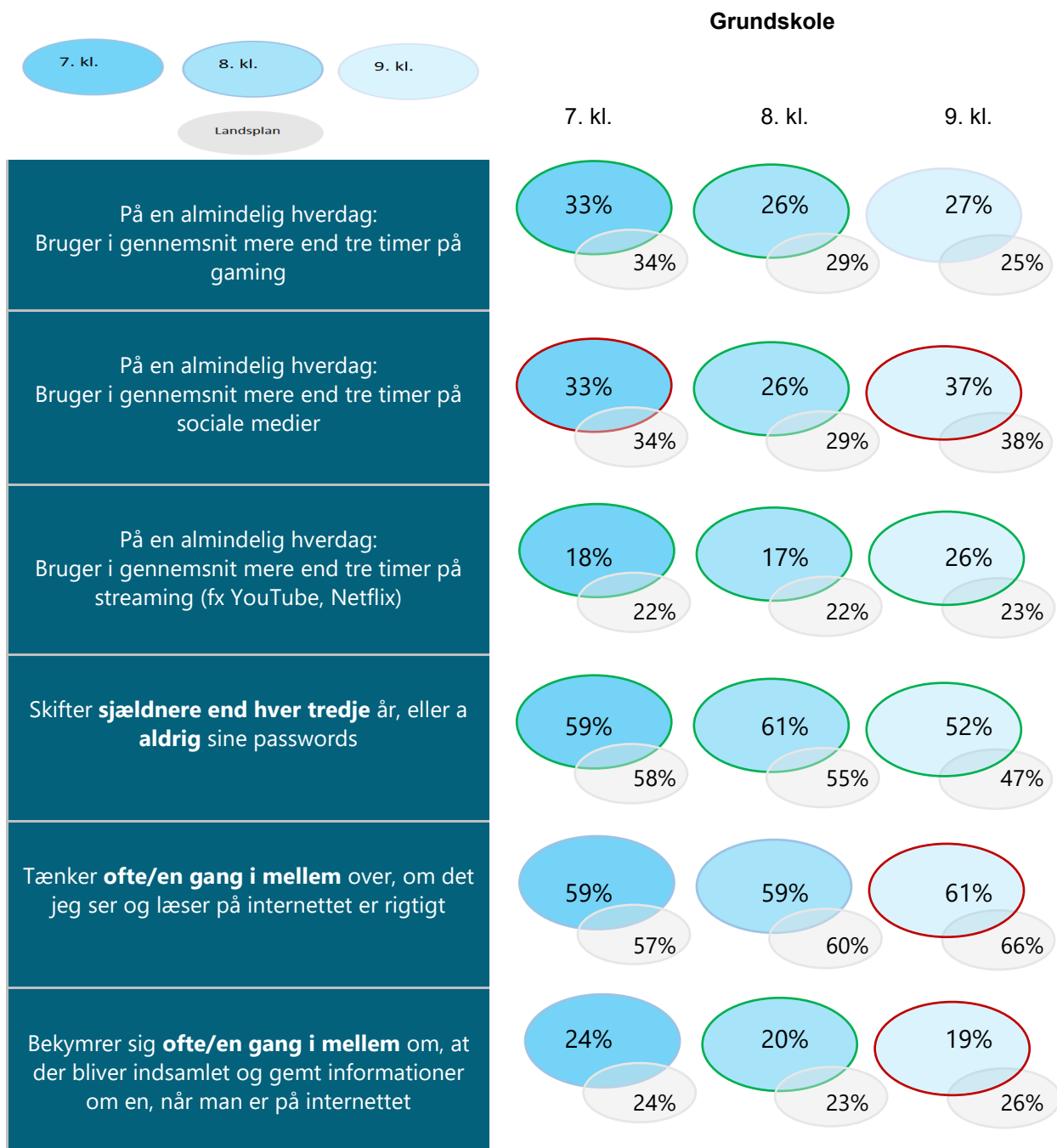

Grundskole

Digital adfærd - Online livet

- Tidsforbrug

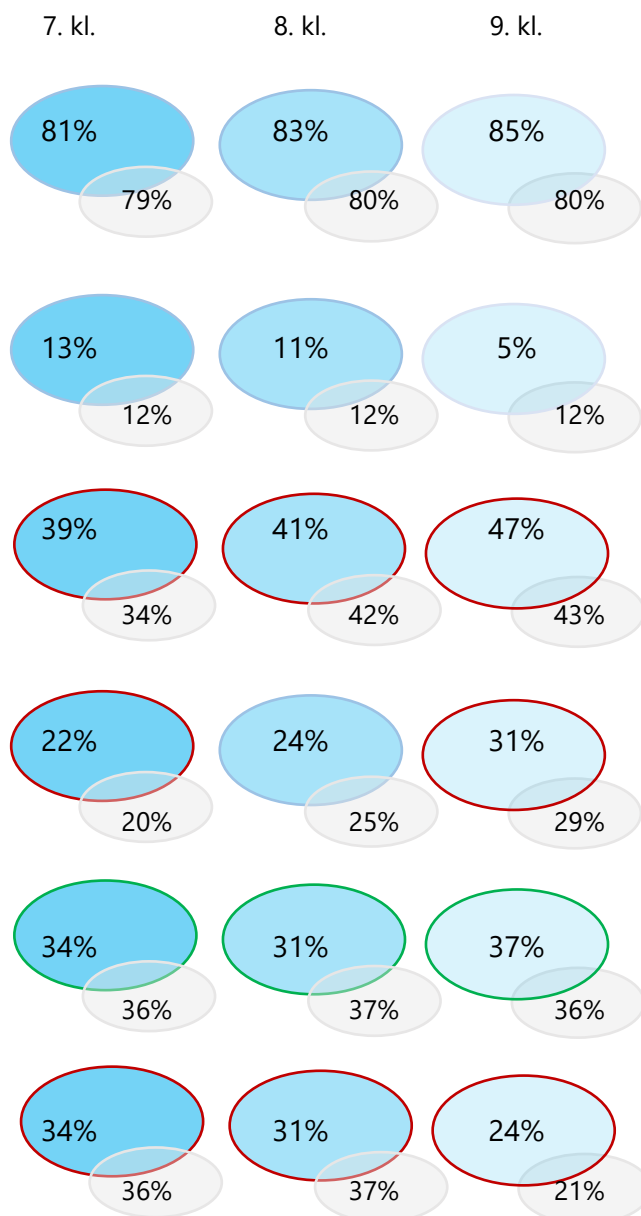
Digital adfærd

- Online fællesskaber

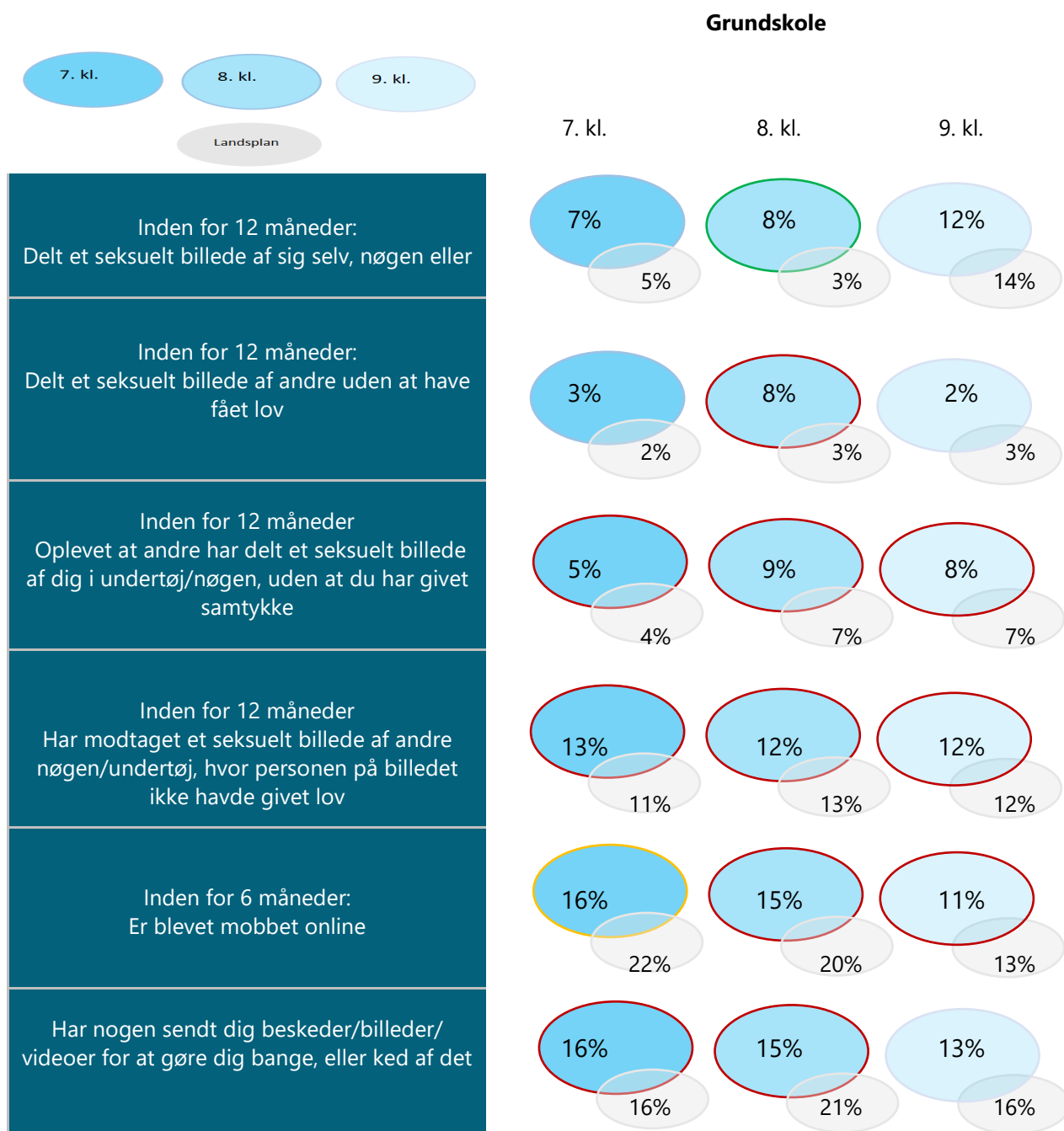
Er altid/for det meste med i de online fællesskaber jeg gerne vil
Har haft følelsen af at være udenfor, når du kan se på SoMe at dine venner er sammen altid/for det meste
Sidste 12 måneder: Har accepteret venneanmodninger på SoMe fra nogle som du ikke kender i virkeligheden
Sidste 12 måneder: Har mødtes med nogle i virkeligheden som du kun kender fra internettet
Sidste 12 måneder: Har løjet om sin alder online
Er med i grupper på sociale medier, hvor gruppens formål er at mobbe/håne/provokerer

Grundskole

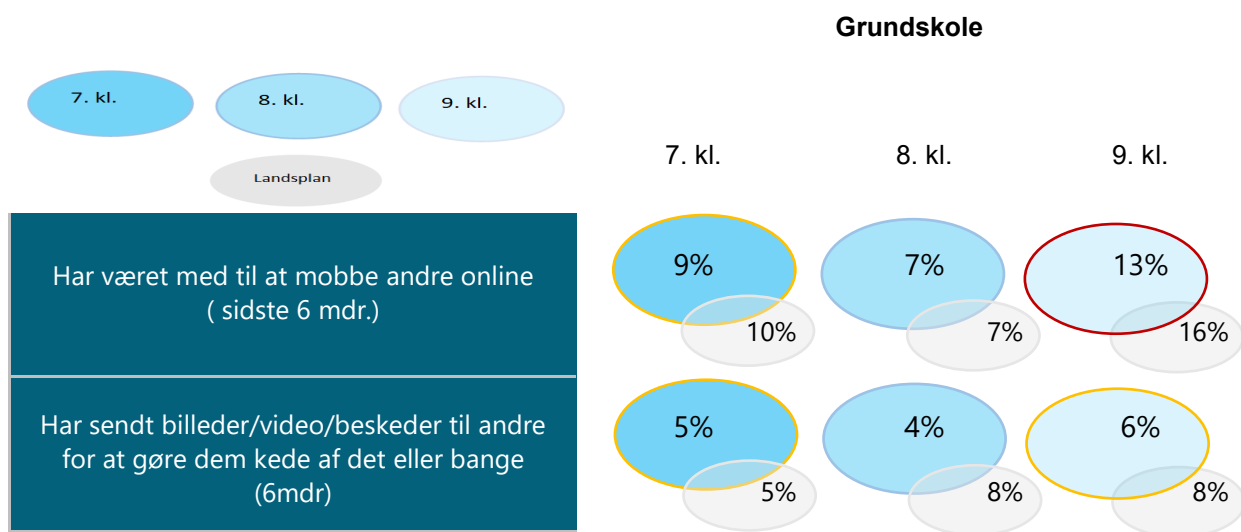
Digital adfærd - Online livet

- Tidsforbrug

Digital adfærd - Online livet

- Mobning

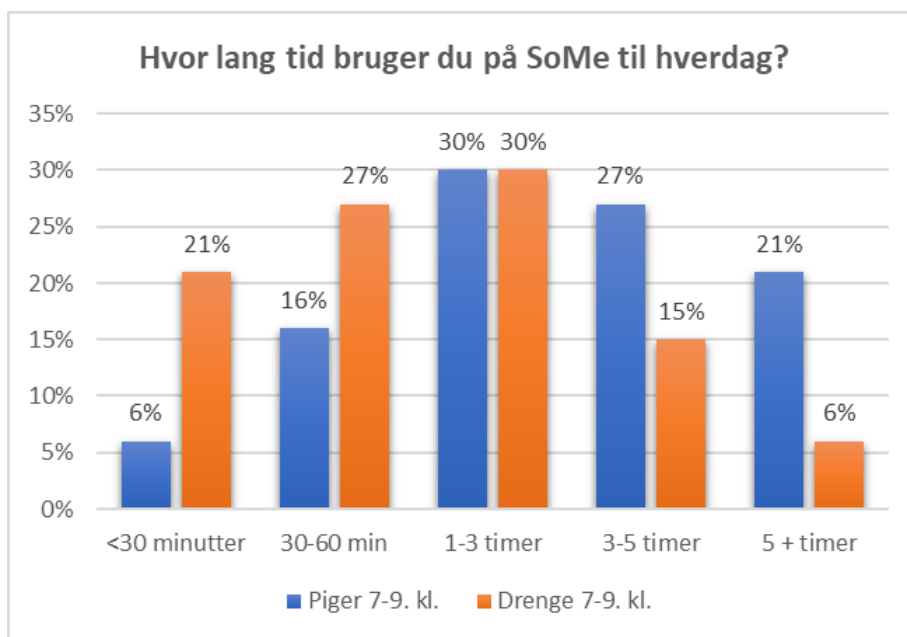
Digital adfærd - Online livet

- Tidsforbrug

Skærmtid

Ifølge Ungeprofilundersøgelsen bruger mange unge flere timer online hver dag, uanset om de spiller, bruger sociale medier eller ser videoer på YouTube og streamingtjenester. Spørgsmålene om skærmtid er formuleret således: "Tænk på en almindelig hverdag - hvor lang tid bruger du i gennemsnit på følgende" - sociale medier, gaming, YouTube og lignende. Det kunne have været ønskeligt med et spørgsmål, der dækkede alle tre kategorier under ét spørgsmål, da der kan være overlap mellem kategorierne. På den anden side kan der være nogle, der bruger tid på alle tre ting.

Når det kommer til spørgsmålet om tidsforbrug på sociale medier, kan det aflæses, at 21 % af de knap 16.500 adspurgte piger angiver, at de gennemsnitligt bruger mere end 5 timer på sociale medier i hverdagene. Hvis en person bruger 5 timer om dagen, 200 dage om året online, svarer det til 42 døgn på ét år.

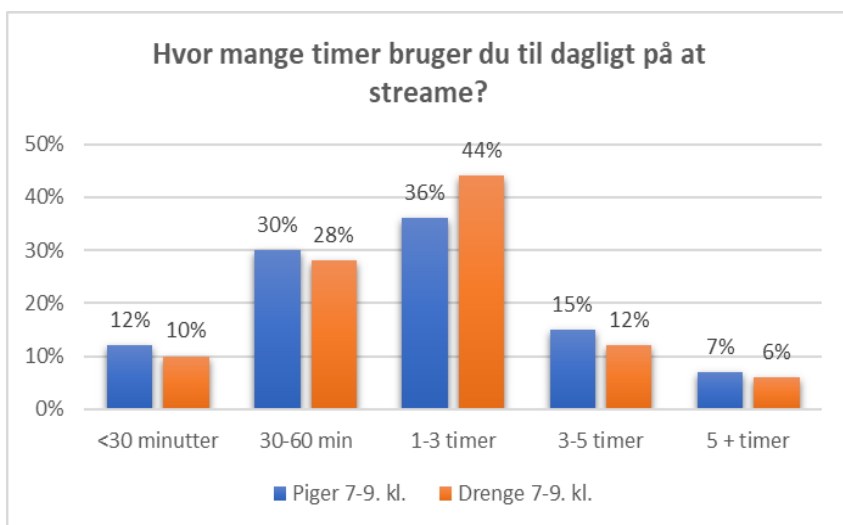
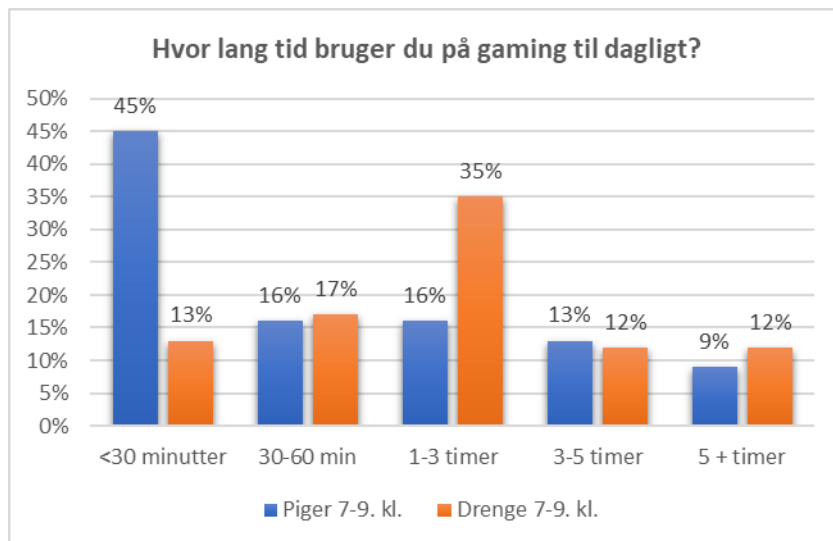
Pigerne rapporterer et skyhøjt tidsforbrug på sociale medier. Der er også mange drenge der bruger rigtig lang tid på de sociale medier.

Digital adfærd - Online livet

- Tidsforbrug

Det er uden tvivl drengene, der bruger mest tid på gaming. 45 % af pigerne svarer, at de bruger under 30 minutter, som er den laveste valgmulighed.

Blandt drengene svarer 35 %, at de bruger mellem 3-5 timer i gennemsnit på gaming hver dag, mens 12 % svarer, at de bruger 5 eller flere timer dagligt. Der er også 9 % af pigerne, der bruger 5 eller flere timer på gaming hver dag

Ved spørgsmålet om streaming, fordeles svarene sig mere jævnt mellem drenge og piger – Den største procentdel ved begge køn er intervallet 1-3 timer – det, er det interval der er flest drenge der angiver, i alle tre kategorier.

Digital adfærd - Online livet

- Forældre involvering

I Syddjurs bekræfter **28 % af de unge**, at deres forældre viser interesse for, hvad de laver online. De tidligere spørgsmål om skærmtid har vist, at mange unge bruger en betydelig del af deres tid online, så det er bekymrende, at kun en lille andel oplever, at deres forældre viser interesse for deres online liv.

Der er lidt flere piger end drenge, som oplever, at deres forældre viser interesse for, hvad de laver online. Der er flere drenge der oplever at deres forældre 'Sjældent', eller 'Aldrig', udviser interesse for hvad de laver online, end der er drenge der oplever at deres forældre interesser sig for deres for online liv.

I SSP oplever vi en del unge, der fortæller, at deres **forældre ikke ved**, hvad de laver, når de er **online**, og heller ikke viser meget interesse for det. Vi i SSP ønsker at ændre dette, for når de unge bruger så meget tid online, er det vigtigt, at der er voksne, der kan guide og vejlede. Forældre behøver ikke at være eksperter i sociale medier eller gaming for at tale med de unge om, hvad de laver online, eller for at kunne vejlede dem om hensigtsmæssig adfærd.

Oplæg til elever og forældre

SSP kommer jævnligt rundt på skolerne og holder oplæg for skoleelever om digital trivsel, hvor vi kommer bredt omkring emner som en god tone på nettet, positive og negative fællesskaber, den sikre side - hvordan man kan passe på sig selv digitalt, og forklarer reglerne omkring billeddeling og mere. SSP kommer også gerne til forældremøder og holder oplæg med dialog. Her har vi en bred dialog sammen om børnenes/de unges online liv. Vi oplever, at det er et emne, der optager både elever og forældre meget, og at mange forældre har brug for mere viden og vejledning til at sætte sunde online rammer for deres børn.

Digital adfærd - Online livet

- Online Fællesskaber

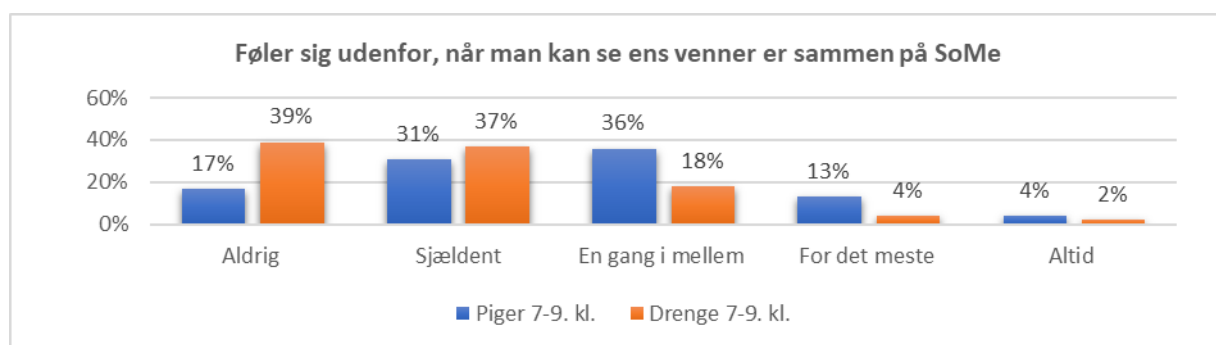
Online fællesskaber

"Er du med i de online fællesskaber, du gerne vil?"

Her svarer 74 % af alle piger i undersøgelsen, at de "altid/for det meste" er med i de online fællesskaber, som de gerne vil være en del af. 9 % svarer "sjældent/aldrig".

86 % af drengene svarer, at de er en del af de online fællesskaber, som de ønsker at være en del af, og 5 % svarer, at de "sjældent/aldrig" er

"Har du haft følelsen af at være udenfor, når du kan se på sociale medier, at dine venner er sammen?"

Diagrammet viser, at piger har en tendens til at føle sig mere ekskluderet end drenge, når de ser på sociale medier, at deres venner er sammen uden dem. For eksempel kan man på Snapchat se på 'SnapMap', hvor ens venner er (hvis det er slået til). Det er vigtigt, at vi som voksne anerkender den betydning, de unge tillægger deres online fællesskaber, hvis vi ønsker at forstå de præmisser, de lever deres sociale liv på, og for at kunne vejlede og guide dem på bedste vis. Derfor er det også essentielt, at forældre viser interesse for deres online liv, også for at forebygge, at de unge kommer galt af sted online.

Digital adfærd - Online livet

- Digitale krænkelser og mobning

Digitale krænkelser og mobning

Børn og unge kan føle sig ekskluderet fra online sociale fællesskaber, og det kan ramme lige så hårdt som at blive ekskluderet fra en gruppe i skolen, for eksempel. Det er vigtigt, at voksne forstår disse mekanismer, når det kommer til forebyggelse af mobning. Her skal vi forstå, at mobning også kan foregå digitalt, og at digital mobning kan være særligt slemt, fordi det ikke er noget, man kan "holde fri" fra, på samme måde som med skolen, for eksempel.

Digitale krænkelser

"Har du inden for de sidste 12 måneder oplevet, at andre har delt et seksuelt billede/video af dig, fx i undertøj eller nøgen, hvor du ikke havde givet lov til det?"

På landsplan angiver både 6% af drengene og pigerne, der har udfyldt Ungeprofilundersøgelsen, at de har prøvet at få et intimt billede delt uden samtykke. Det kan være en enormt grænseoverskridende oplevelse at få delt et intimt billede af sig selv. Det er ofte forbundet med skam og skyldfølelse for den unge, det går ud over, og det kan have vidtrækkende konsekvenser.

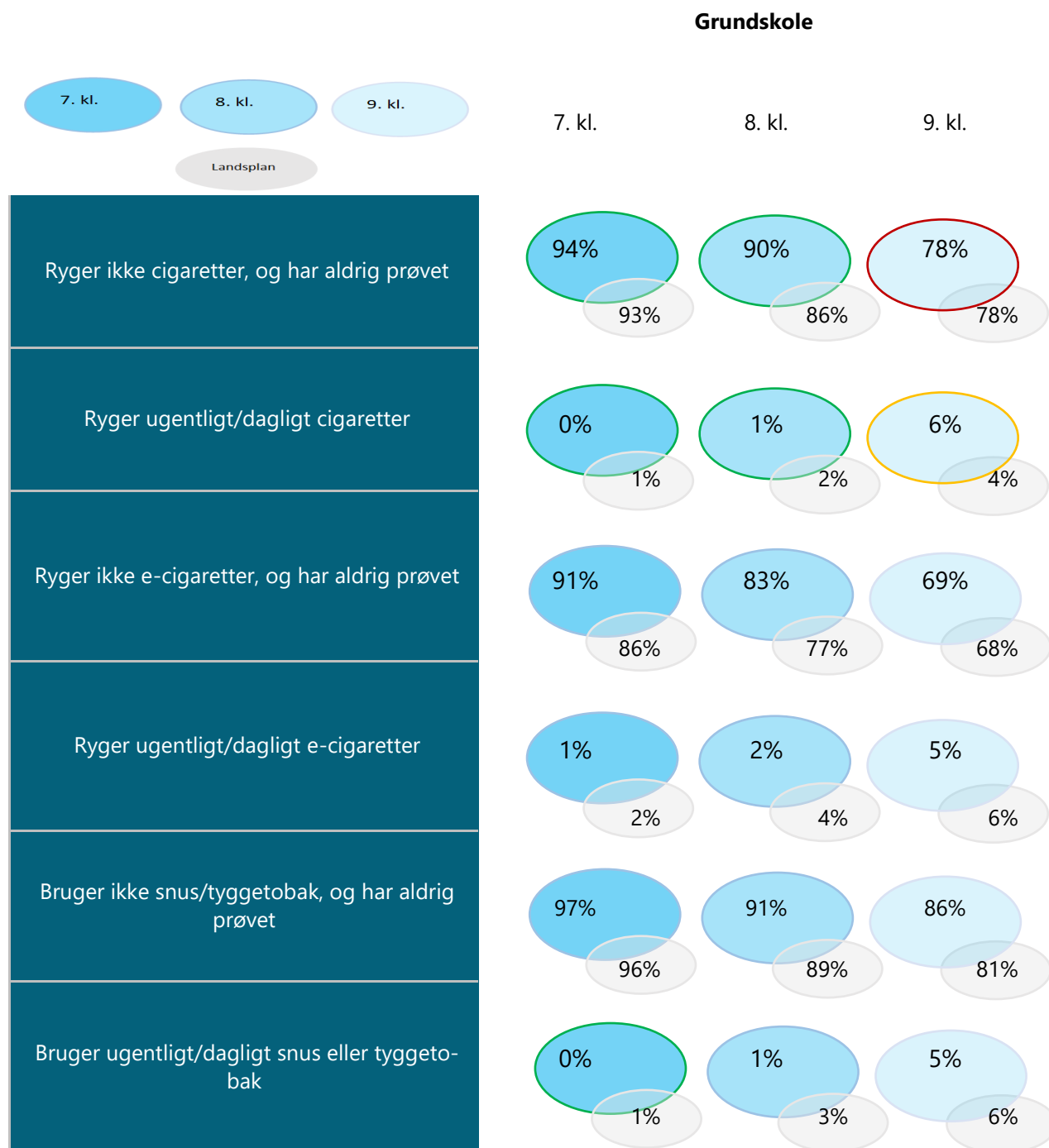
1113 piger, og 1152 drenge, af dem der har udfyldt Ungeprofilen - i alt 2265 unge mennesker - har fået delt seksuelle billeder uden samtykke

Udover de personlige omkostninger for den, der får delt billedet, kan den, der deler det, også havne i problemer. Især hvis det er et billede af en person, der er under 18 år, da det så vil blive betragtet som "børneporno", og det er en meget alvorlig lovovertrædelse, der kan resultere i en plet på straffeattesten i 20 år, indrejseforbud i flere lande og forbud mod at arbejde med børn og unge.

I SSP oplyser vi de unge om reglerne for billeddeling, og vi gør især meget ud af at informere om billeder med seksuelt indhold. Det Kriminalpræventive råd oplyser, at to ud af tre skoler mangler en plan for håndtering af digitale krænkelser og mobning. Lærerne er ikke altid tilstrækkeligt klædt på til at kunne håndtere disse problemer. Når skolerne ikke har en handleplan for det, bliver ansvaret ofte skubbet over på lærerne. Derfor vil SSP Syddjurs udarbejde en vejledning til skolerne om, hvordan de kan håndtere disse sager.

Nikotin

- Cigaretter, vapes og snus

OBS! "flere gange ugentligt" og "dagligt" er slået sammen i år, hvor det de foregående år kun har været "daglige" brugere af nikotinprodukter.

Nikotin

- Cigaretter, vapes og snus

Cigaretrygning er faldet i Danmark, men der er kommet nye nikotinprodukter på markedet, der forsøger at appellere til unge mennesker, som snus og vapes. Snus er små poser med tobak, der lægges ind under læben, og vapes er e-cigaretter, som kan fås i mange varianter. Der er blevet forbudt at sælge e-cigaretter med smag i Danmark, men der er kommet ulovlige vapes til Danmark, primært engangs e-cigaretter med en kraftig smag og duft af slik. De mest sete mærker i Danmark er Puff-bars og Elfbars.

Det er vigtigt at forebygge brugen af alle nikotinprodukter, da nikotin påvirker en teenagehjerne mere negativt end en voksen hjerne. Forskning viser, at brugen af nikotin i ungdommen kan give permanente skader på hjernen, nedsætte koncentrationsevnen og øge risikoen for psykisk sygdom, som fx angst og depression. Nikotinsalte i snus og e-cigaretter er mere potente end den traditionelle nikotin i cigaretter, hvilket øger risikoen for nikotinforgiftning.

Tallene i Ungeprofilen viser heldigvis, at der er få i udskolingens som bruger nikotinprodukter, men der er en tendens til, at antallet stiger med alderen. Det er vigtigt at forhindre brugen af nikotinprodukter, da hjernen er meget følsom over for påvirkninger udefra, indtil den er færdigudviklet, når man er 25-30 år gammel. Særligt børn og unge er således i risiko for at blive skadet af nikotin.

Snus

Snus kan give skader på slimhinderne i munden og dermed påvirke tand- og mundhulesundheden negativt.

Der er lidt flere drenge end der er piger, der bruger snus.

Tallene for 9. klasserne på landsplan viser at 4 % af pigerne angiver at de bruger snus hver uge eller dagligt, tilsvarende gælder det 7 % af drengene. 30 % af de drenge og piger der bruger snus, angiver også at de har et ønske om at stoppe.

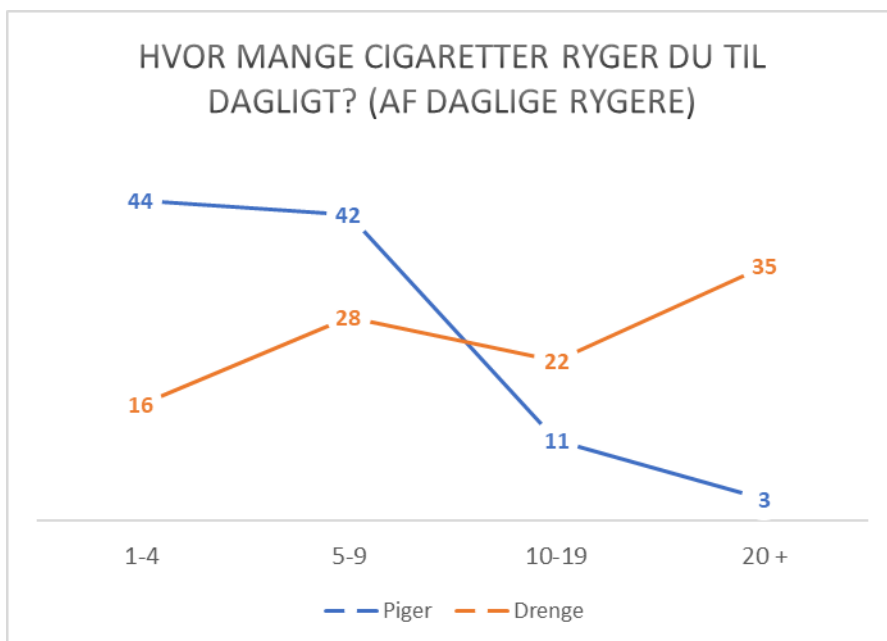
Nikotin

- Cigaretter, vapes og snus

Tobak

Heldigvis er antallet af unge, der ryger cigaretter, faldende. Dette skyldes blandt andet begrænsninger i tilgængeligheden, såsom aldersgrænser for køb, stigende priser og rygeforbud på mange offentlige steder.

I Ungeprofilen er der et spørgsmål til unge, der har angivet, at de ryger hver dag, om antallet af cigaretter, de ryger dagligt. Hvis man ser på fordelingen af svar mellem drenge og piger blandt daglige rygere i 9. klasse på landsplan, er der en markant forskel på antallet af cigaretter, der ryges af de to køn:

44% af pigerne ryger 1-4 cigaretter om dagen, mens kun 16% af drengene ryger tilsvarende. 3% af pigerne ryger 20 eller flere cigaretter om dagen, mens hele 35% af drengene gør det.

Ca. 20% af rygerne, uanset køn, angiver, at de gerne vil stoppe med at ryge, mens 29% af pigerne og 42% af drengene svarer, at de ikke ønsker at stoppe med at ryge. Dette er også en markant forskel mellem kønnene.

Vapes/E-cigaretter

Vapes, eller e-cigaretter, fås med forskellige antal inhaleringer i patronen. På landsplan angiver knap 7% af pigerne og 6% af drengene i 9. klasse, at de "vaper" ugentligt eller dagligt.

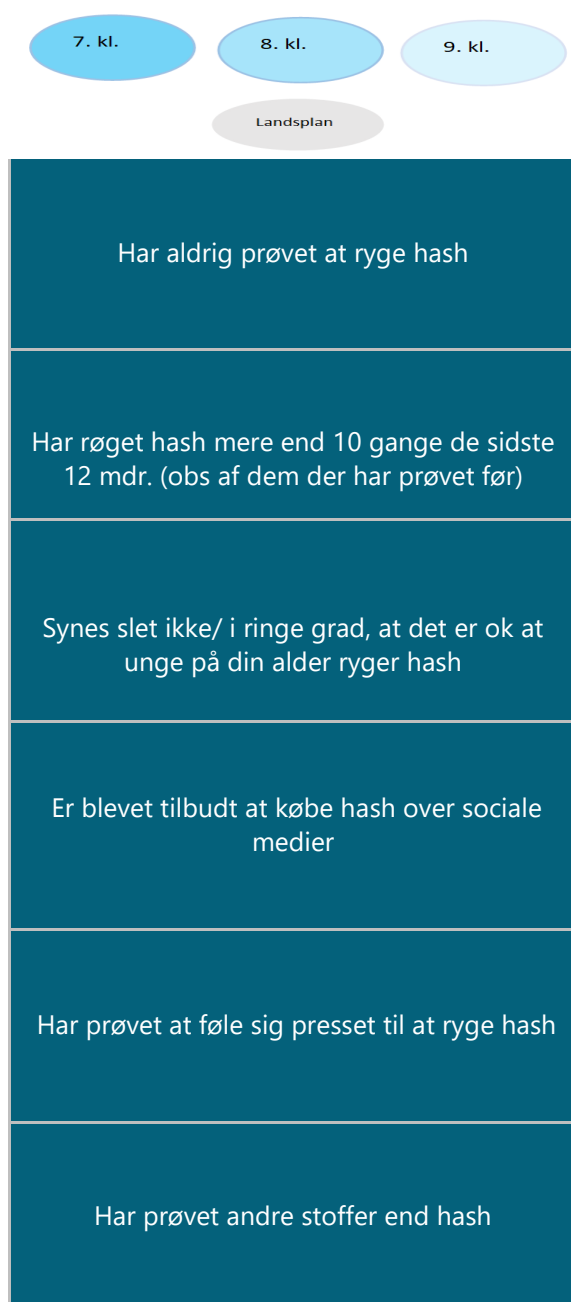
Af de elever i 9. klasse, der ryger e-cigaretter, svarer 92% af pigerne og 76% af drengene, at de ryger engangse-cigaretter med søde smage - fx Puffbar og Elfbar - som er ulovlige at sælge i Danmark. 24% af pigerne og 39% af drengene ryger e-cigaretter med genopladeligt batteri og tank, hvor man selv skal fylde væske i.

25% af alle elever, uanset køn, ønsker at stoppe med at ryge e-cigaretter, mens 38% af pigerne og 45% af drengene ikke ønsker at stoppe.

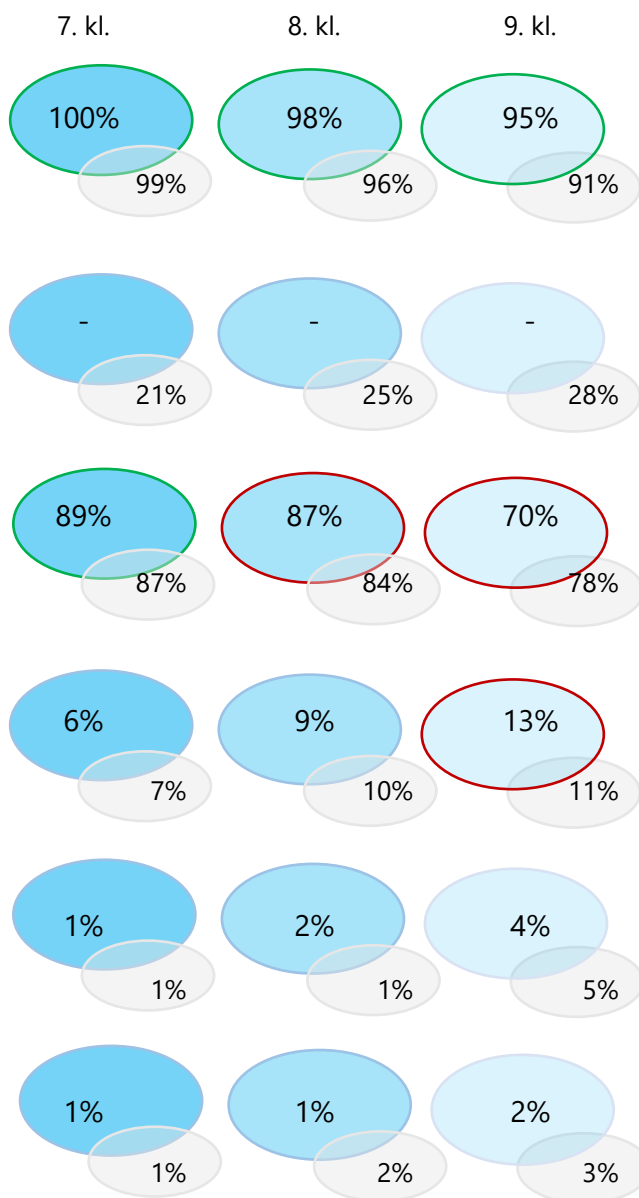
Vapes indeholder potente nikotinsalte, og det kan være svært at gennemskue den egentlige dosis, hvilket øger risikoen for nikotinforgiftning. Derudover kan væskerne, som produkterne indeholder, give aerosoler i lungerne, og der er risiko for at udvikle andre lungesygdomme på sigt ved brug af dem.

Stoffer

- Illegale rusmidler

Grundskole

Stoffer

- Illegale rusmidler

Der er ikke nogen betydelige ændringer i tallene fra sidste år, som kan ses i Ungeprofilen. Det er typisk først, når de unge forlader folkeskolen og begynder på en ungdomsuddannelse, at de begynder at eksperimentere med forskellige stoffer. Der er dog en håndfuld elever i grundskolen, der også eksperimenterer med stoffer, og dem skal der selvfølgelig være opmærksomhed på, så vi bedst muligt kan forhindre at de udvikler et egentligt misbrug.

Hash

Ifølge en undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed i 2020, er cannabis (hash, skunk, pot) det mest udbredte ulovlige rusmiddel blandt 14-16-årige danske unge. Undersøgelsen viser, at 8% af de 14-16-årige har prøvet cannabis inden for det seneste år.

Det er ikke helt så høje tal Ungeprofilundersøgelsen viser, men her er også mange 13-årige, og sandsynligvis kun en meget lille del 16-årige.

Hvis man kigger på tallene for de 15-30-årige (Syddjurs Kommune er desværre ikke med i denne undersøgelse), kan man se, at 33% af denne aldersgruppe har prøvet at ryge hash. Det kan også ses, at langt de fleste har haft deres debut med hash i alderen 15-17 år, og dette er ligeligt fordelt på køn.

I denne aldersgruppe angiver 7% af de adspurgte, at de har prøvet andre stoffer end hash, med en fordeling på 5% kvinder og 10% mænd.

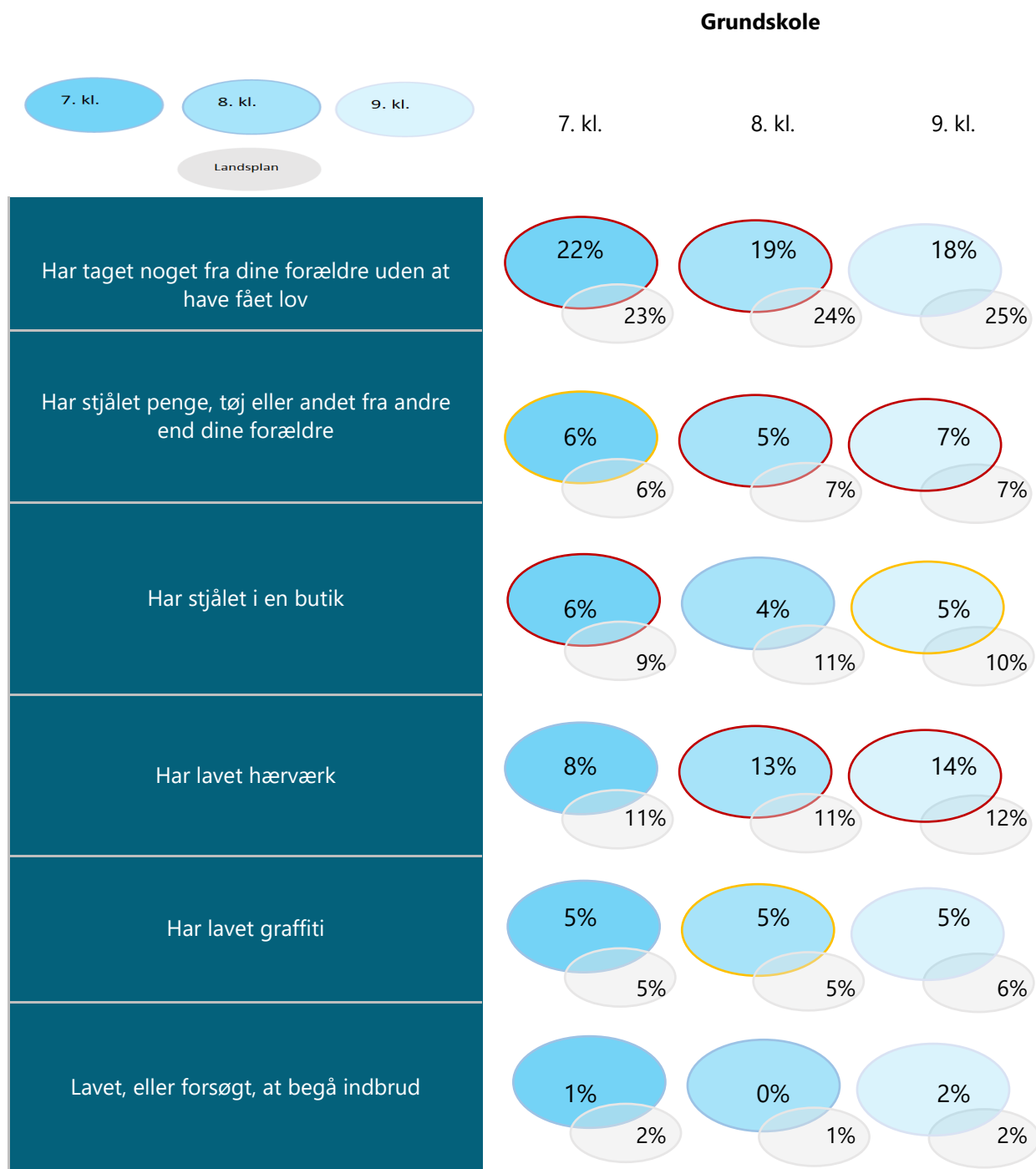
Blandt dem, der har prøvet at tage andre stoffer end hash, svarer 70%, at de mindst én gang i deres liv har prøvet kokain. Dermed er kokain klart det stof, som flest i undersøgelsen har givet udtryk for at have prøvet, udover hash.

Tilgængeligheden af stoffer

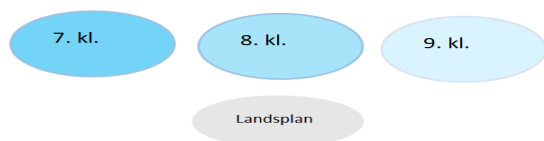
Der er ingen tvivl om at [smartphones](#) og sociale medier kraftigt har været med til at øge tilgængeligheden af ulovlige stoffer. Medier som Snapchat og Instagram kan anvendes som redskab til at sælge og købe stoffer. I SSP møder vi unge der fortæller at de oplever at blive aktivt opsøgt af pushere online, som spørger dem om de er interesseret i at købe stoffer.

Kriminalitet

- de sidste 12 måneder

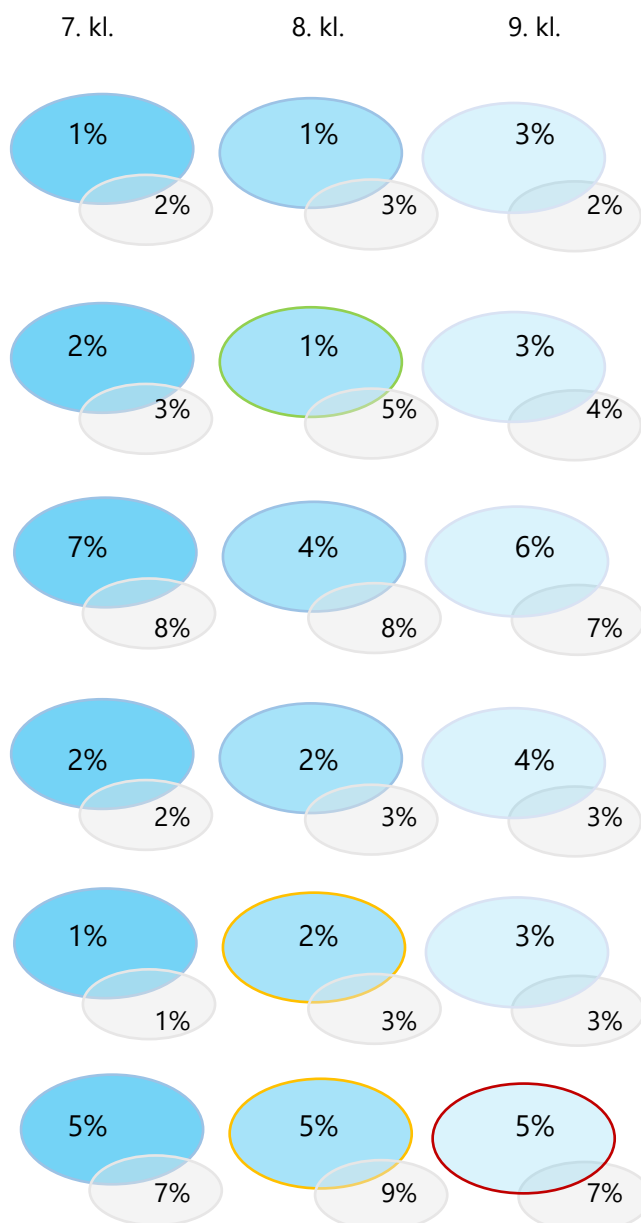

Kriminalitet

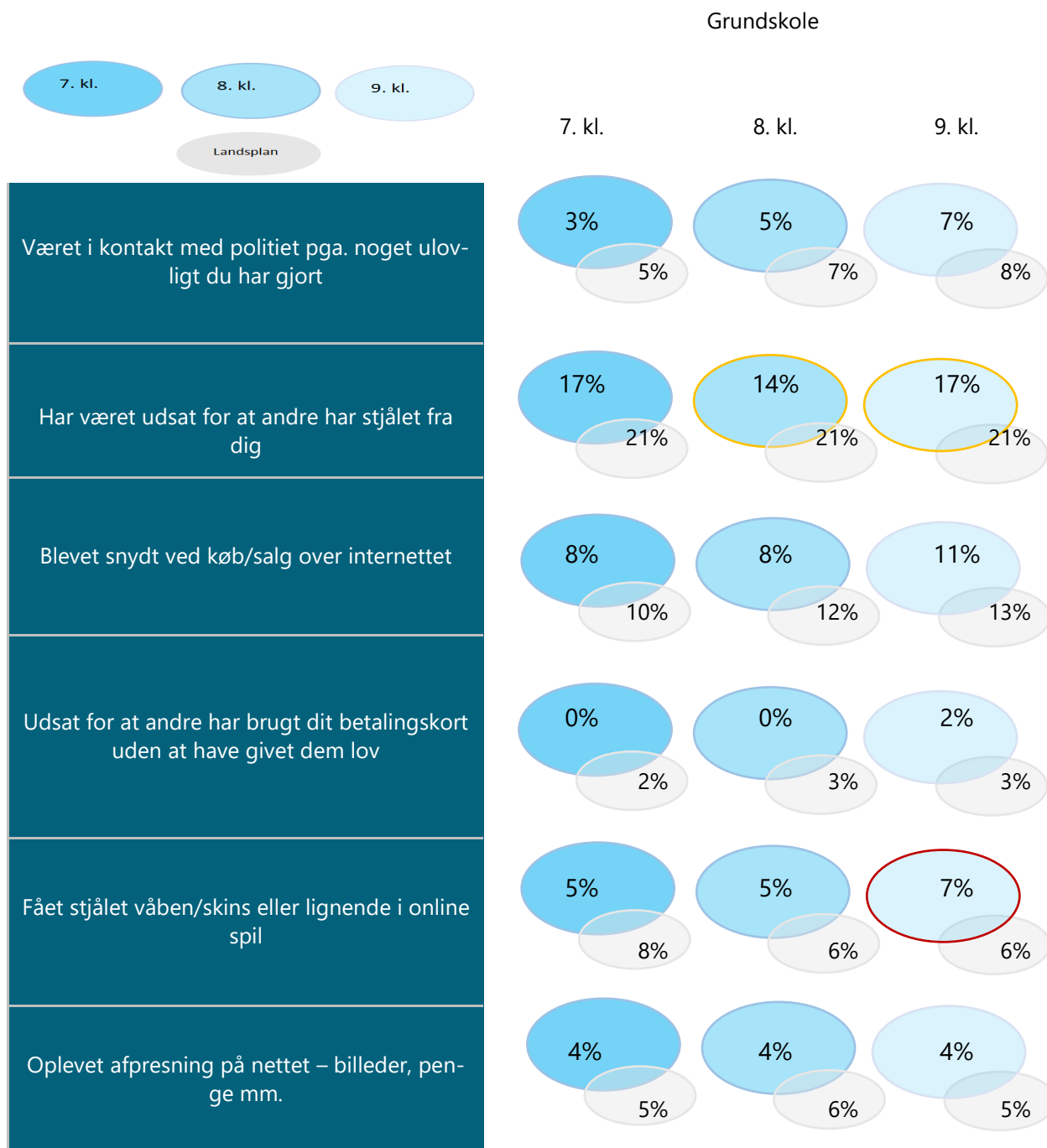
Tvunget, eller truet sig til ting fra andre
Taget imod, eller købt/solgt ting som du vidste, eller troede, var stjålet (hæleri)
Slået nogen i alvor/begået vold
Snydt andre ved køb/salg på internettet
Brugt en andens betalingskort uden at have fået lov
Logget ind på en andens profil uden at have fået lov

Grundskole

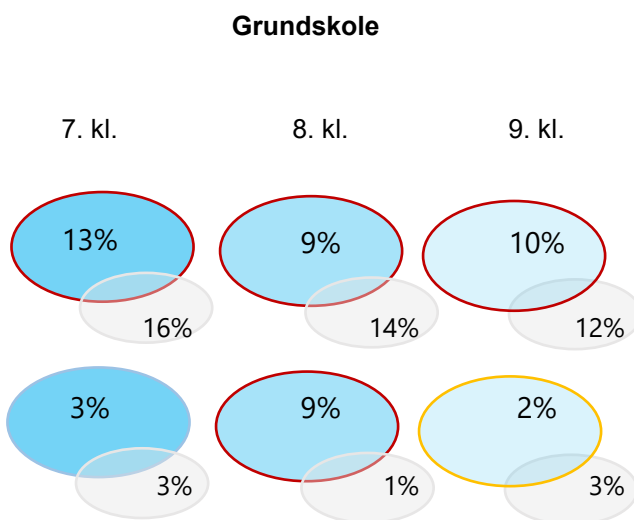
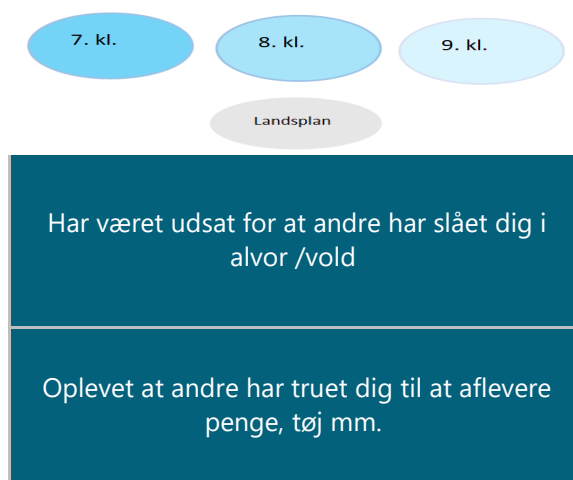
Kriminalitet

- Været udsat for kriminalitet

Kriminalitet

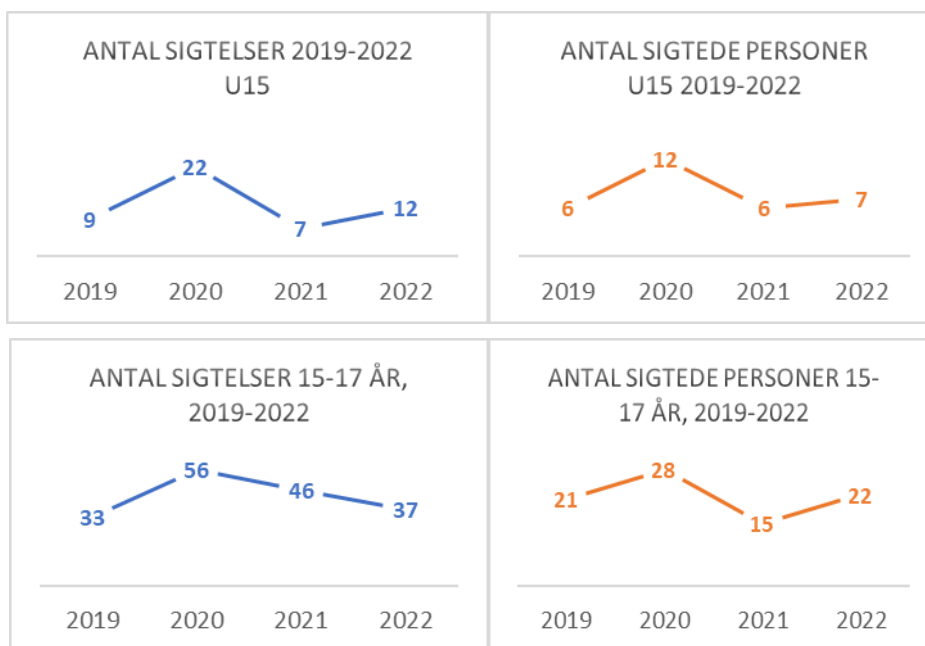
- Været udsat for kriminalitet

Kriminalitet

- Udvikling i Syddjurs

Syddjurs har en pæn placering i kriminalitetsstatistikken sammenlignet med resten af landet. Hvis man ser på kriminalitetsstatistikken for Østjyllands Politikreds, ligger Syddjurs også fornuftigt i forhold til vores nabokommuner. Herunder er fire diagrammer, der illustrerer udviklingen i Syddjurs i forhold til antallet af sigtelser (antal lovovertrædelser, der er rejst sigtelse for, ikke antal personer), og antallet af sigtede personer i alderskategorierne 'under 15 år' og '15-17 år'.

Diagrammerne viser at der i 2020 har været et øget antal sigtelser, og sigtede personer i begge aldersgrupper, men at tallene faldt drastisk igen i år 2021, men der er igen sket en lille stigning i tre af de fire kategorier fra 2021-2022. Her er det værd at være opmærksom på at corona-nedlukningen har haft en indvirkning på udviklingen.

Kriminalitet

- Piger og drenge—forskelle

I det følgende er der svar fra udvalgte spørgsmål som viser en forskel på drenge og piger:

Piger og drenge 7.-9. klasse landsplan, kriminalitet	Piger %	Drenge %
Begået hærværk	7 %	16 %
Butikstyveri	8 %	11 %
Taget noget fra forældre uden at have fået lov	25 %	18 %
Vold/Slået nogen i alvor	4 %	9 %
Bedrageri: Snydt andre med salg på nettet (fx modtaget betaling uden at sende varen)	1 %	5 %
Været i kontakt med politiet pga. noget ulovligt du har gjort	4 %	11 %
Udsat for: Afpresning på nettet (fx til at overføre penge, eller sende intime billeder)	7 %	4 %
Udsat for: Vold/Blevet slået i alvor	4 %	12 %
Udsat for: Blevet scammet i et spil online	1 %	9 %

Drenge er mere kriminelle end piger, det gælder også for voksne, hvor mænd står for ca. 80 % af alle lovovertrædelser (Danmarks Statistik).

Online kriminalitet

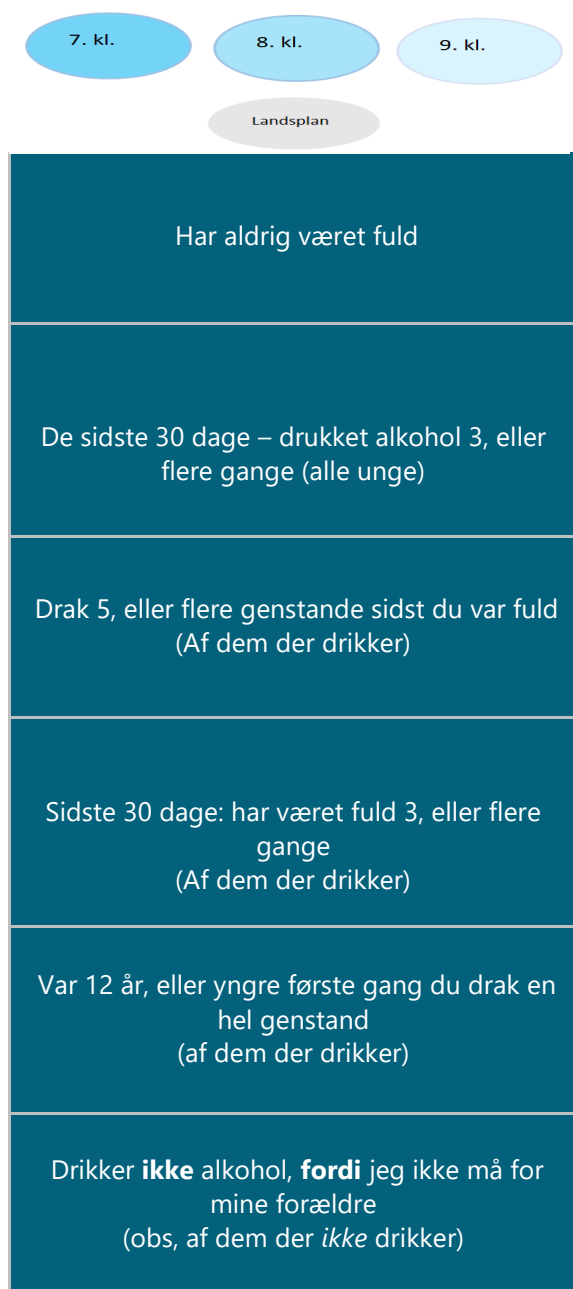
Online/digital kriminalitet fylder meget i danskernes liv, især blandt de unge. Som følge heraf har der været en stigning i online/digital kriminalitet, såsom ulovlig billeddeling, trusler, og bedrageri på online salgssider. I SSP har vi også bemærket en stigning i hvidvask, hvor kriminelle bruger unge som 'muldyr' til at hvidvaske penge.

De seneste års stramninger af hvidvaskreglerne har gjort det sværere for kriminelle at hvidvaske penge, og derfor er de i stigende grad begyndt at bruge unge som en måde at gøre det på. Der er mange måder, hvorpå dette kan ske, f.eks. ved at en kriminel kontakter en ung og tilbyder penge for at bruge deres MobilePay Box til at videreføre eller hæve kontanter.

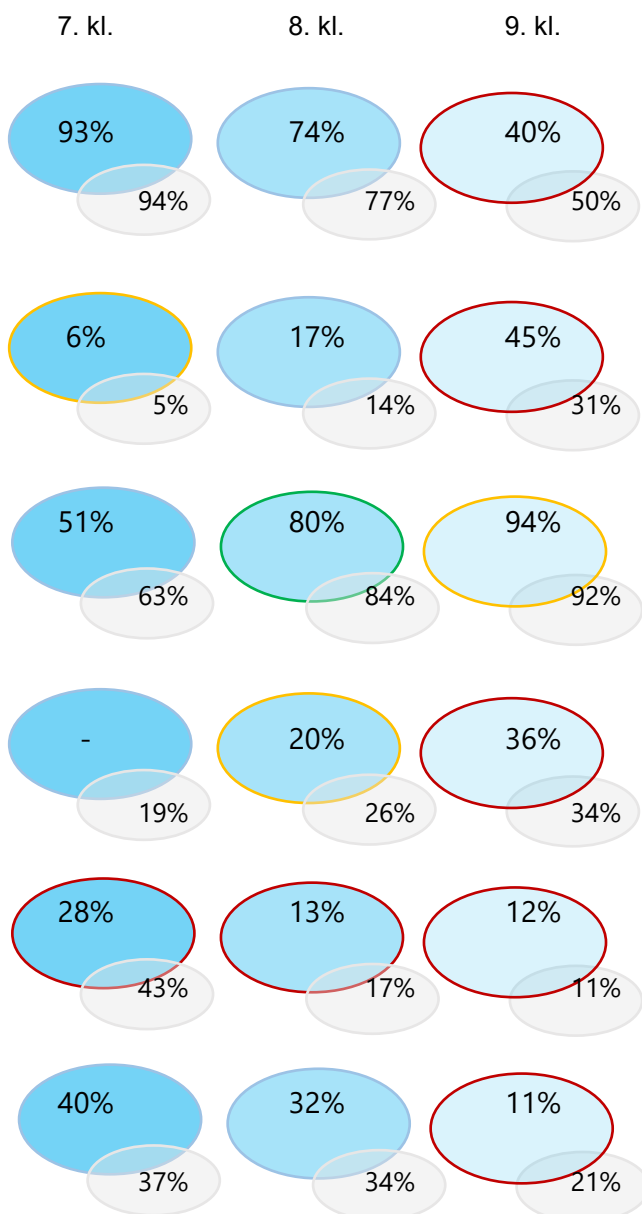
Desværre er mange unge ikke klar over, at de begår en kriminel handling, når de bliver brugt som 'muldyr'. SSP forsøger derfor at informere de unge om risiciene ved at være involveret i hvidvask og andre former for online/digital kriminalitet.

Alkohol

- Hvor tit og hvor meget

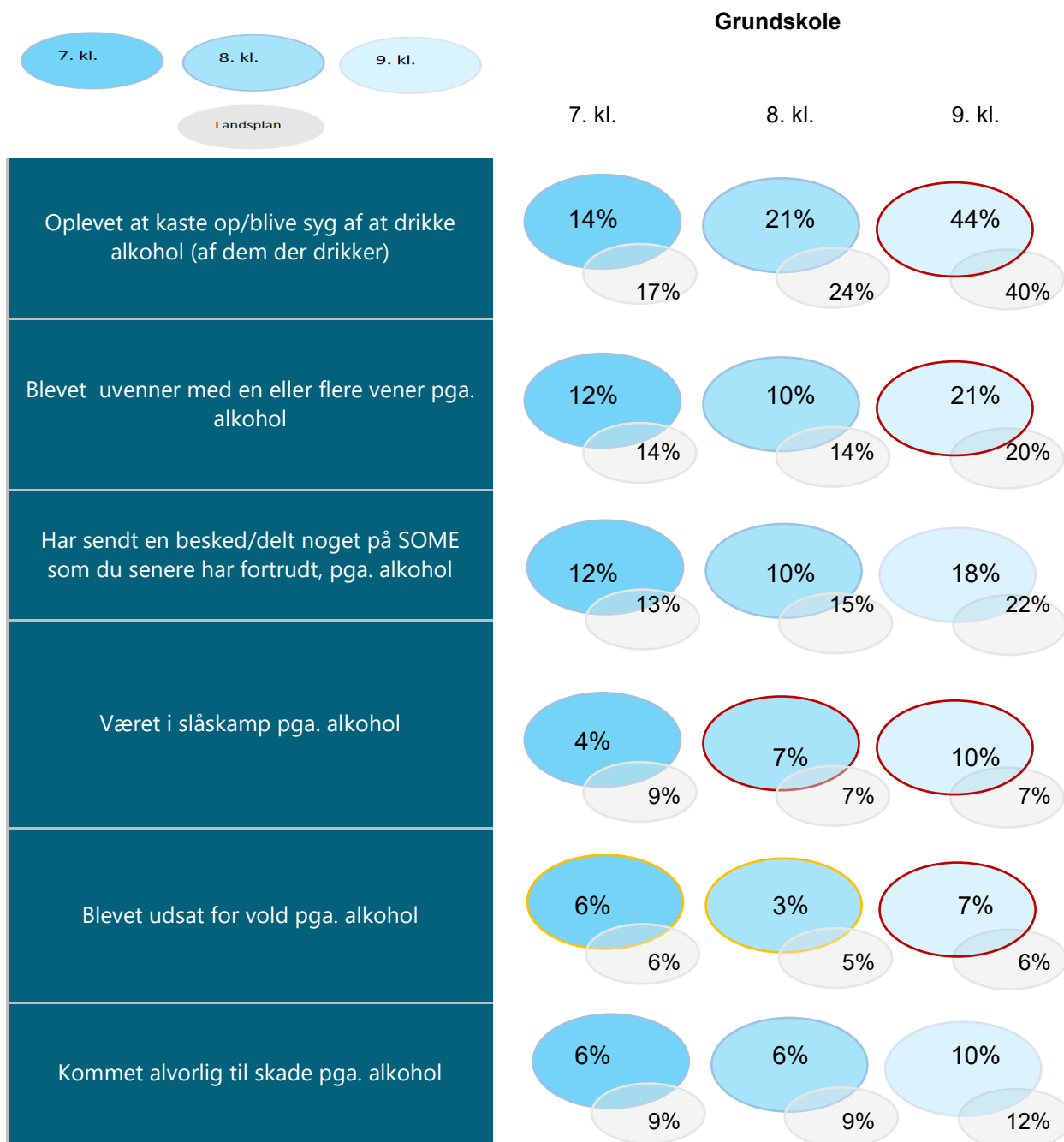

Grundskole

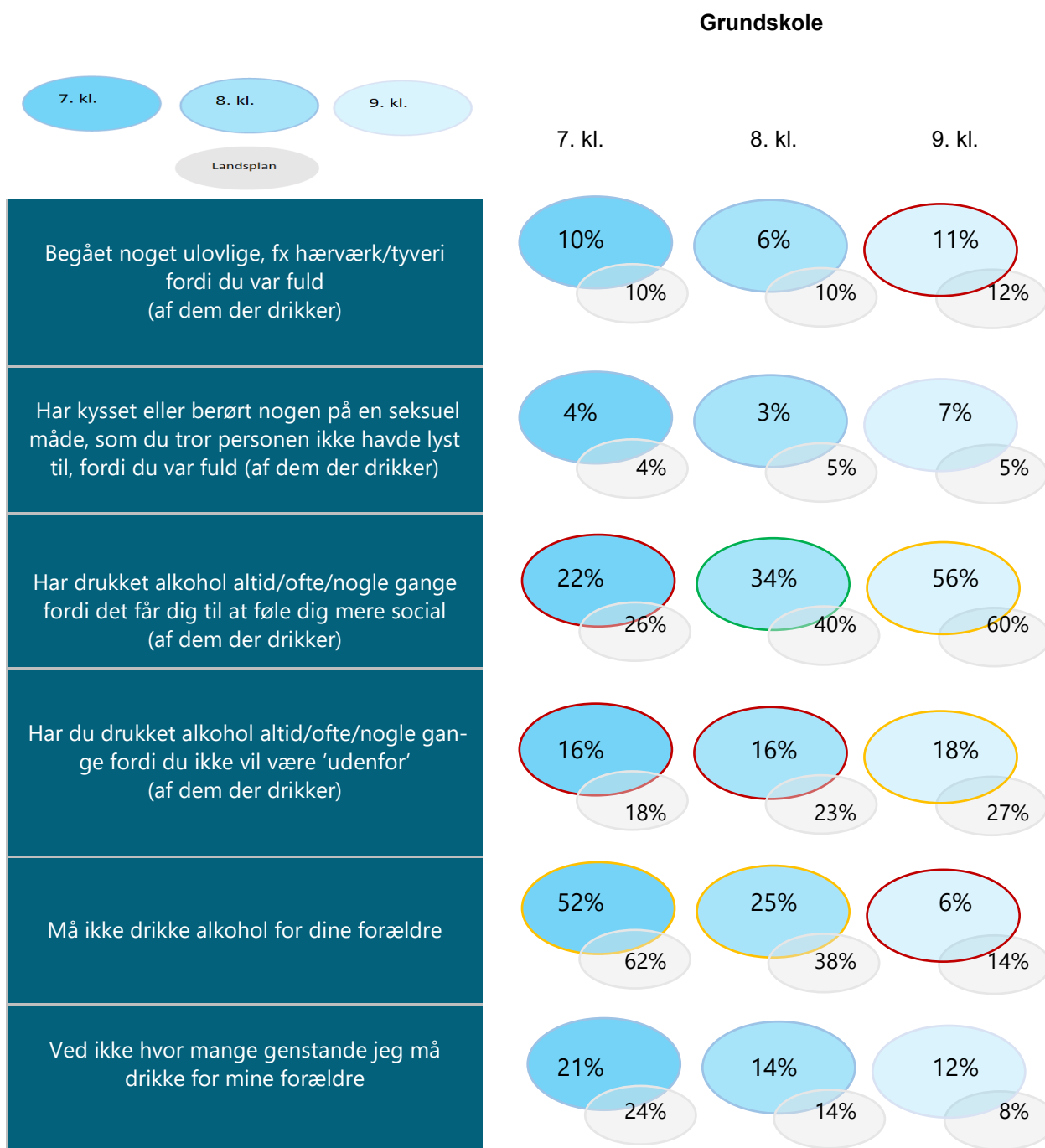
Alkohol

- Risikoadfærd, de sidste 12 måneder

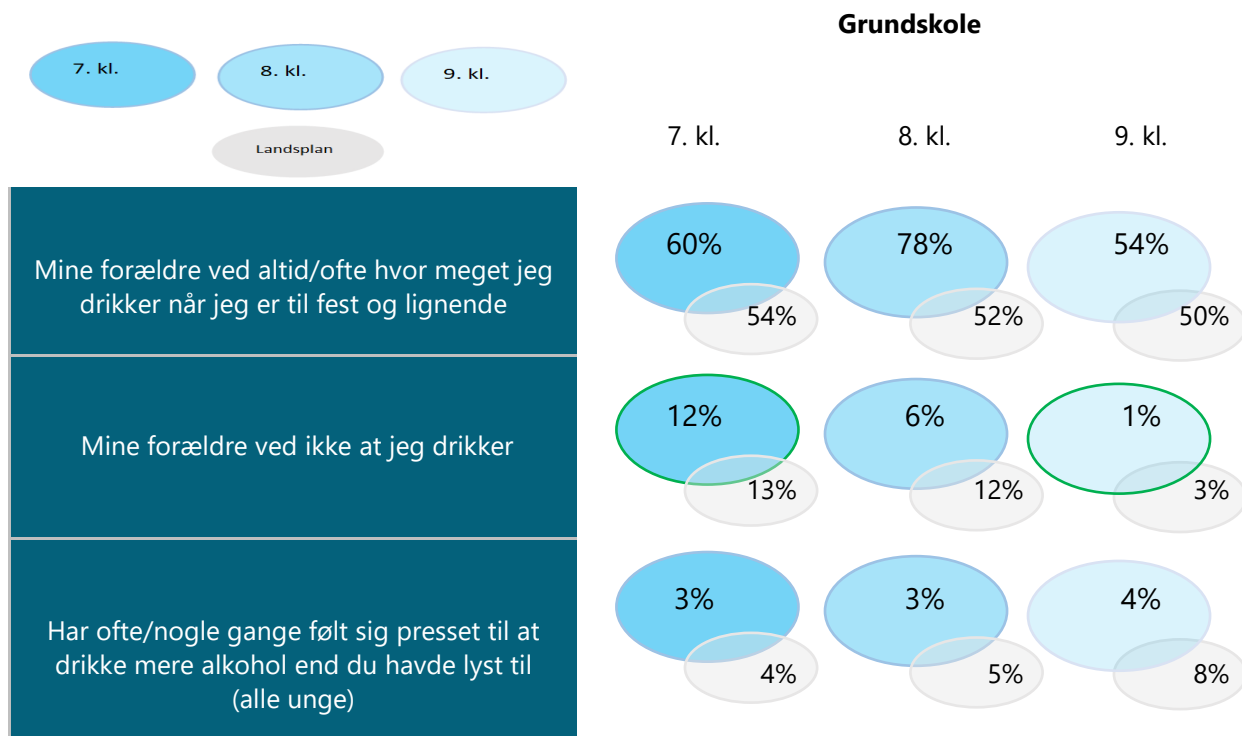

Alkohol

-

Alkohol

Alkohol

-

Alkohol blandt danske unge

Ifølge Sundhedsstyrelsen drikker danske unge mindre og alderen for alkoholdebuten er steget i forhold til tidligere generationer af unge. Sammenlignet med resten af Europa, har Danmark dog stadig den højeste forekomst af 15-årige der har prøvet at være fulde, danske unge drikker stadig mere fuldskabsorienteret (bingedrinking eller rusdrikkeri) end unge i andre europæiske lande.

74 % af 15-16-årige danske unge har drukket alkohol inden for den sidste måned, hvor det tilsvarende gennemsnit i resten af Europa er 47 % - og på Island er tallet 11 %.

Det er en væsentlig større andel af danske unge der har et hyppigere indtag af alkohol end jævnaldrende i Europa.

Sundhedsstyrelsen har et særligt fokus på unges alkoholvaner, da alkohol er mere skadeligt for unge end for voksne.

Desuden er der ved stort alkoholindtag en øget risiko for skadelige konsekvenser såsom ulykker, vold, og sundhedsmæssige problemer. I dette afsnit vil der blive set nærmere på unges alkoholkultur i Danmark og i Syddjurs ud fra tallene i Ungeprofilen.

"BINGEDRINKING"

betyder at
drikke fire, eller flere, genstande
ved
samme lejlighed.

Nøgletal om unges alkoholforbrug

Siden 2000 har der været et stort fald i danske unges brug af alkohol, men der er sket en opbremsning i faldet, og der har været en lille stigning i andel af 15-årige drenge, som har prøvet at drikke alkohol

Målt ved bingedrinking, fuldskab og mængden af alkohol der bliver drukket, har danske unge det højeste forbrug af alkohol sammenlignet med andre europæiske unge.

Alkoholforbruget blandt unge stiger markant ved overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelse, særligt blandt unge der begynder på gymnasiet.

24 % af 16-24 årige mænd, og 14 % af 16-24 årige kvinder, drikker mere end 10 genstande i løbet af en typisk uge

20 % af mænd, og 13 % af kvinder mellem 16-24 år drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed ugentligt

Alkohol i Syddjurs

Tallene i Ungeprofilen viser at de unge i Syddjurs er aktive i forhold til druk, det er værd at være opmærksom på at der skelnes mellem '*de drikkende unge*' (de unge der angiver at de drikker alkohol, men ikke nødvendigvis prøvet at være fulde), '*de drikkende unge der har prøvet at være fulde*', '*de unge der ikke drikker alkohol*' og '*alle unge*', da der i nogle spørgsmål kun indgår svar fra de bestemte grupper.

Unge der angiver at de drikker alkohol, men ikke nødvendigvis har prøvet at være fulde:
7. klasse: ca. 90 personer, 8. klasse: ca. 200, 9. klasse: ca. 220.

Antal drikkende unge der har været fulde:
7. klasse: ca. 24 elever 8. klasse: ca. 86 elever 9. klasse: ca. 163 elever

Hvor tit

Herunder ses en tabel over, hvor mange gange de unge har drukket alkohol inden for de sidste 30 dage (OBS ud af [alle](#) unge):

De sidste 30 dage - Alkohol hvor tit	7. klasse Syddjurs	7. klasse landsplan	8. klasse Syddjurs	8. klasse landsplan	9. klasse Syddjurs	9. klasse landsplan
1 dag	8 %	5 %	18 %	9 %	13 %	10 %
2 dage	4 %	3 %	14 %	7 %	12 %	11 %
3 dage	2 %	2 %	7 %	5 %	13 %	10 %
4-5 dage	1 %	1 %	7 %	5 %	17 %	12 %
6-9 dage	1 %	1 %	1 %	2 %	9 %	6 %
10 dage eller flere	2 %	1 %	2 %	2 %	6 %	3 %

I Tabellen er der markeret med rødt, hvor Syddjurs gør sig særligt uheldigt bemærket.

Faktisk er der kun et eneste sted, hvor Syddjurs her ligger under landsplan i denne tabel, dette er markeret med blå skrift.

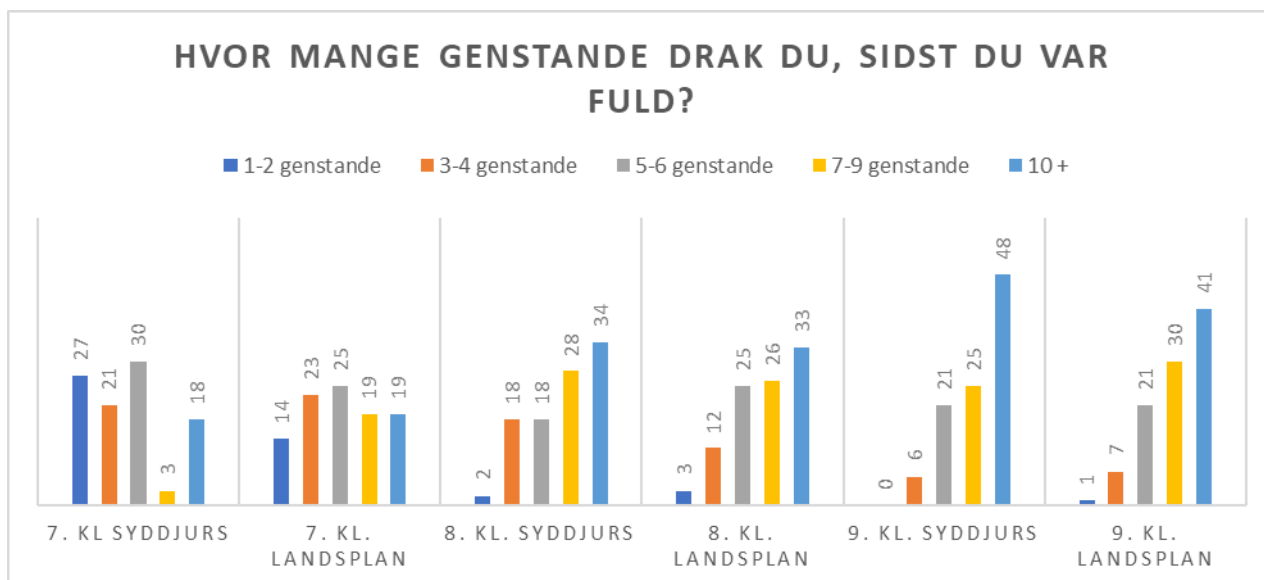
De unge i Syddjurs, særligt i 9. klasse, drikker oftere alkohol end de unge på landsplan, hvis man ser på tallene i Ungeprofilen. Her angiver 45 % af Syddjurs 9. klasser at de har drukket tre gange, eller flere, de sidste 30 dage, hvor det samme gælder for 31 % på landsplan.

6 % af vores 9. classes elever i Syddjurs angiver at de har drukket alkohol, 10, eller flere gange de sidste 30 dage, det er dobbelt så meget som på landsplan.

Alkohol i Syddjurs

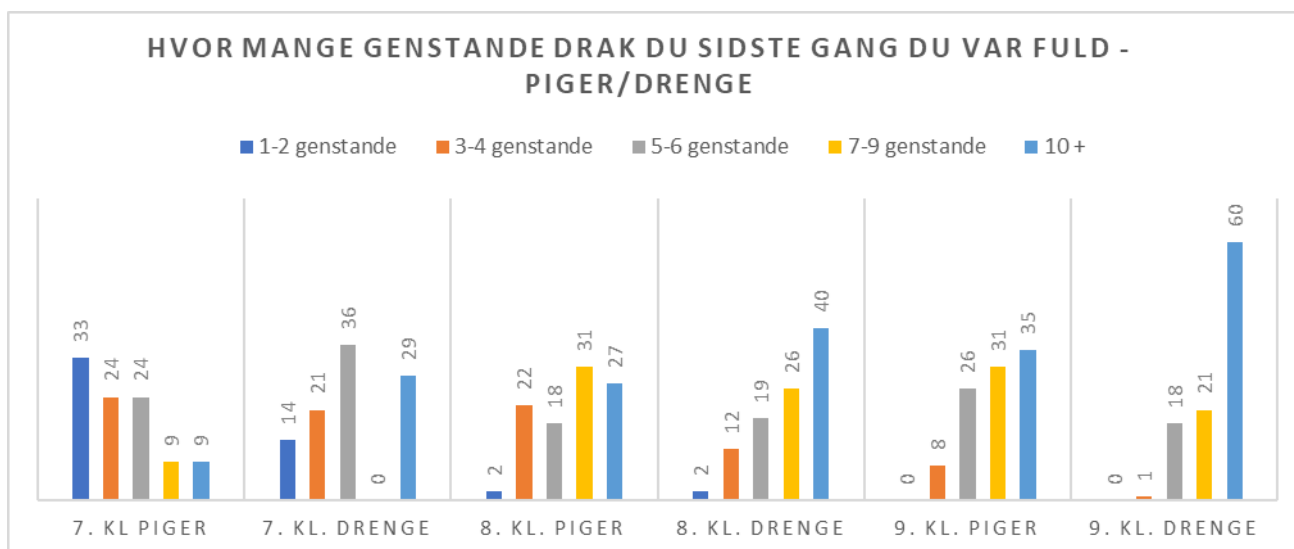
Hvor meget – bingedrinking /rusdruk

Til spørgsmålet "Hvor mange genstande drak du sidst, du var fuld?" svarer 51% af de drikkende drenge i Syddjurs (alle tre årgange), at de har drukket "10 eller flere genstande" sidst de var fulde. Tilsvarende er tallet 42% for drengene på landsplan. Af pigerne er det 30% både i Syddjurs og på landsplan

Her ses svarfordelingen fra de tre klassetrin i Syddjurs og på landsplan. Det fremgår, at Syddjurs 9. klasser er dem, der drikker mest ved samme lejlighed. I Syddjurs' 8. og 7. klasser ligger svarfordelingen nogenlunde på niveau med landsplan. Det skal dog bemærkes, at der er meget få respondenter i Syddjurs' 7. klasser, da spørgsmålet kun er for den gruppe af elever, der har angivet, at de tidligere har prøvet at være fulde.

Alkohol

Når man ser på fordelingen mellem kønnene i Syddjurs Kommune ved samme spørgsmål om alkoholforbrug, kan man se, at drengene i 9. klasse klart drikker mest alkohol ved samme lejlighed.

Hele 60% af drengene angiver, at de har drukket 10 eller flere genstande sidst, de var fulde - 35 % af pigerne angiver at de har drukket 10 eller flere genstande sidst de var fulde.

Ca. 99% af drengene i 9. klasse angiver at de har drukket mere end fire genstande ved samme lejlighed, altså bingedrinking.

Pigerne i 9. klasse drikker også mange genstande ved samme lejlighed, i alt er det 92% af pigerne, der bingedrinker.

I 8. klasserne fører drengene også an, når det gælder om at drikke mest ved samme lejlighed. 85% af drengene i 8. klasse bingedrinker, mens det samme gør sig gældende for 76% af pigerne i 8. klasserne.

I 7. klasse er der markant forskel på mængden af alkohol, som pigerne og drengene angiver at have drukket ved sidste drukstur. 63% af drengene angiver, at de har bingedrukket, mens det samme er tilfældet for 42% af pigerne. Her skal det dog huskes, at det kun er de drikkende unge, der angiver, at de tidligere har været fulde, som er adspurgte, og det er en relativt lille population i 7. klasserne. Dog passer drengenes tal her med landsplan, hvor pigernes tal på landsplan er 66% og altså væsentligt højere end i Syddjurs.

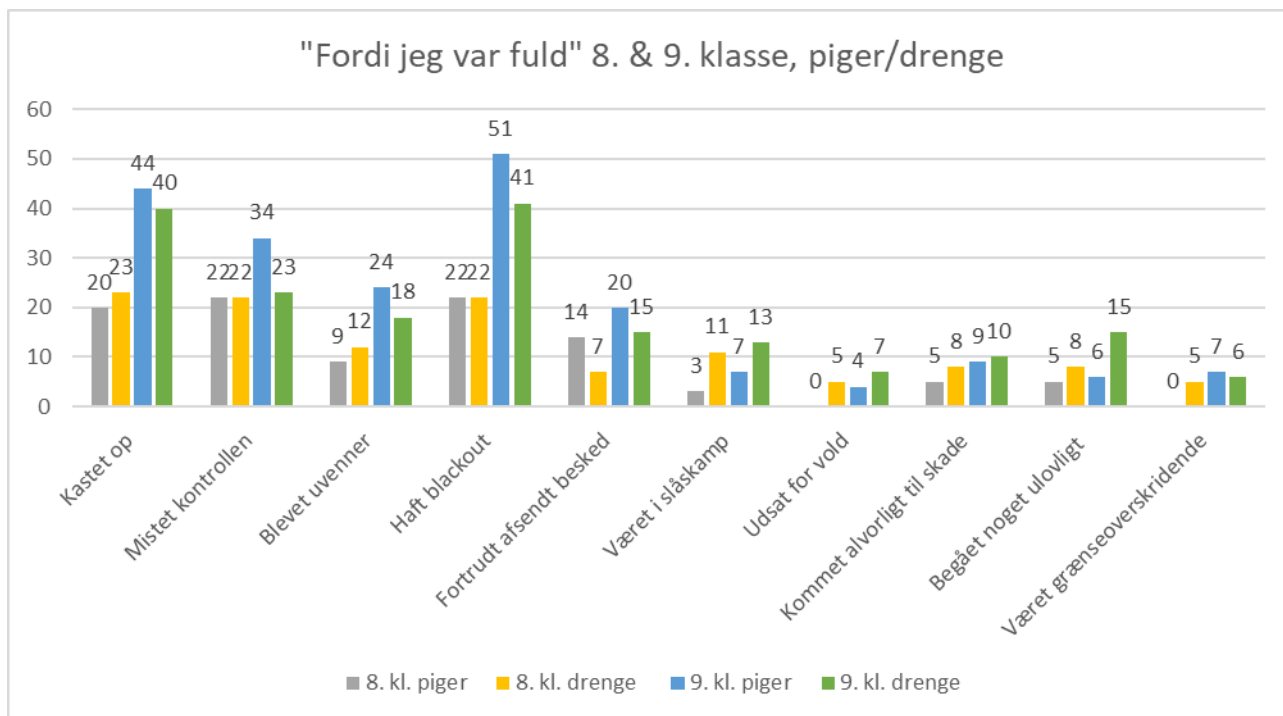
Samlet set viser tallene, at Syddjurs unge er med i opløbet, når det gælder om at drikke alkohol ofte og i store mængder

Alkohol og risikoadfærd

- En fed fest?

"Alkohol nedsætter hukommelse og indlæringssevne. Samtidig er unges hjerner dårligere rustet til at foretage selvkontrol og risikovurdering. Derfor kommer unge lettere galt afsted, når de indtager alkohol. Hos unge med et højt alkoholforbrug ser man hyppigere ulykker, eksperimenterende med brug af stoffer, vold og kriminalitet samt konflikter med venner og forældre. Unge der begynder tidligt og drikker meget, har desuden større risiko for at få alkoholrelateret problemer senere i livet" (Sundhedsstyrelsen)

I dette afsnit ses der på tallene for nogle u hensigtsmæssige oplevelser alkoholindtag har forårsaget hos de drikkende unge der har prøvet at være fulde i 8. og 9. klasserne.

Det ovenstående diagram viser fordelingen af svar fra kommunernes 8. og 9. klasser om negative oplevelser, der er opstået på grund af fuldskab. 7. klasserne er ikke inkluderet i oversigten på grund af få besvarelser.

kaste op eller blive syg diagrammet viser, at over 20 % af 8. klasserne har oplevet at blive syge af at drikke for meget alkohol, og dette tal fordobles i 9. klasserne.

Opkastning efter alkoholindtagelse kan være et symptom på, at der opstår eller er ved at opstå en akut alkoholforgiftning. Alkoholforgiftning opstår, når en person indtager en mængde alkohol, der overstiger kroppens toleranceniveau for alkohol, og det kan medføre midlertidige mentale forstyrrelser og fysiske ændringer (ifølge Netdoktor).

Alkohol

Kontroltab Mere end 20 % af eleverne har oplevet at miste kontrollen, mens det er hele 34 % af pigerne i 9. klasserne. "At miste kontrollen" kan betyde, at ens motoriske kontrol svækkes, da en høj promille giver nedsat motorisk koordinationsevne. Det kan også betyde, at man mister kontrollen over ens adfærd, da alkohol kan forårsage tab af ens normale sociale omgangsform (ifølge sundhed.dk).

Uvenner: Næsten en fjerdedel af alle pigerne i 9. klasserne har oplevet at blive uvenner med en eller flere venner i fuldskab, mens det næsten er en femtedel af drengene i 9. klasserne. Alkohol forårsager ifølge Sundhedsstyrelsen mere konflikt, især blandt unge, der endnu ikke har færdigudviklede hjerner. Hos unge kan alkohol derfor være medvirkende til at øge konfliktniveauet mellem unge og forældre samt mellem unge indbyrdes.

Blackouts/ ikke at kunne huske dele, eller hele af en aften: 22 % af begge køn har prøvet dette i 8. klasserne, mens det i 9. klasserne er mere end halvdelen af alle pigerne, og 41 % af drengene. Alkohol kan give hukommelseshuller, for når promillen når et vist niveau, så bliver hippocampus i hjernen så svækket at den ikke længere i stand til at lagre nye minder – så det er ikke fordi man ikke kan 'huske' hvad der er sket, men fordi, hjernen simpelthen ikke har lagret nogle informationer i de perioder hvor promillen har været høj. Der findes to former for hukommelsestab ift. alkohol, den ene er delvis, og den anden er total – selvom man er under et totalt blackout kan en person godt virke lysvåg og tilstede, men tilstanden påvirker dømmekraften alvorligt ifølge hjerneforsker David Woldbye, han fortæller til Videnskab.dk, at der i denne tilstand er høj risiko for at gøre 'dumme' ting, som at have ubeskyttet sex eller ende i slåskamp (Videnskab.dk læs mere [her](#)).

Afsendt en besked, eller delt noget online som du senere har fortrudt: 14 % af pigerne i 8. og 20 % af pigerne i 9. klasse angiver at de har prøvet at sende beskeder, eller dele noget på sociale medier som de senere har fortrudt – mens det for drengene er 7 % i 8. og 15 % i 9. klasse. Dømmekraft og konsekvensberegningen bliver dårligere af alkoholindtag, derfor kan det der virker som en god idé i fuldskab, vise sig at være noget man fortryder når alkoholtågen er lettet

Slåskampe og vold: Cirka 12% af drengene på begge årgange har prøvet at komme op at slås i fuldskab, mens det er 3% for pigerne i 8. klasse og 7% for pigerne i 9. klasse.

Udsat for vold: 6% af drengene på begge årgange og 4% af pigerne i 9. klasse, mens det er nul for pigerne i 8. klasse. følge en undersøgelse fra Det Kriminalpræventive Råd er [alkohol indblandet i 62% af alle de voldssager](#), der hævner ved politiet. Det kan ikke konkluderes, at alkoholen er den direkte årsag til volden, men det er påfaldende, at alkohol har været involveret i mere end hver anden voldssag (Det Kriminalpræventive Råd, 2021).

Kommet alvorligt til skade (fx store hudafskrabninger eller forstuvninger): En ikke-ubetydelig del af de unge fortæller, at de har prøvet at komme alvorligt til skade i fuldskab. Her er det hele 10% af drengene i 9. klasserne. Alkohol påvirker som nævnt tidligere evnen til at risikovurdere, og nogle kan blive meget overmodige, når de har drukket alkohol. Især drengene har en tendens til at gøre farlige ting, når de har drukket alkohol. En rapport fra Statens Institut for Folkesundhed viser, at der i perioden 2010-2019 skete [113 alkoholrelateret dødsulykker](#) (trafik- og drukneulykker mv.). Flest drenge dør på grund af alkoholrelaterede ulykker. Hver gang én pige dør på grund af alkohol, dør der 5 drenge.

Begået noget ulovligt: 15 % af drengene i 9. klasse angiver, at de har begået noget ulovligt i fuldskab, som fx hærværk eller tyveri. Igen er der tale om, at dømmekraften og risikovurderingen svækkes, når man er fuld, og især drenge er tilbøjelige til at blive dumdristige, når de er fulde, ud fra tallene. Det kan have konsekvenser, både for offeret, men også for den unge, der begår noget ulovligt, som bl.a. kan få en plet på straffeattesten og ikke mindst moralske tømmermænd.

Alkohol—Risikoadfærd

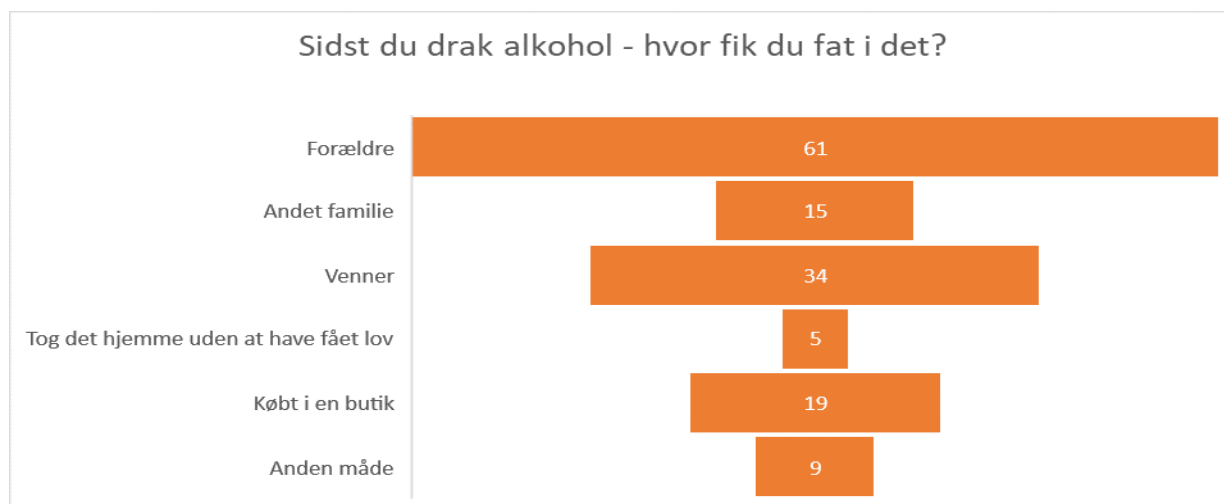
Grænseoverskridende adfærd over for andre/ Har kysset eller berørt nogen på en seksuel måde, som du tror, personen ikke havde lyst til, fordi du var fuld: 7 % af pigerne og 6 % af drengene i 9. klasserne angiver, at de har opført sig grænseoverskridende overfor andre i fuldskab, fx ved at berøre eller kysse nogen, som der måske ikke havde lyst til at blive berørt og kysset.

Det kan for nogen være problematisk at afkode og respektere andres grænser, når promillen stiger. Rapporten "Seksuelle krænkelser – omfang og karakter" fra Det Kriminalpræventive Råd estimerer, at omkring **29 % af alle seksuelle overgreb foregår i en kontekst, hvor der har været alkohol involveret**. Der er dog sandsynligvis et mørketal her også, så tallet i virkeligheden er endnu højere. Alkohol spiller en stor rolle i unge menneskers sociale liv, og dermed er det ofte også en faktor i deres seksuelle erfaringer. Dette kan blive kompliceret af, hvordan det at være beruset påvirker kommunikationen og fx samtykke til sex.

Alkohol og stoffer: Dette spørgsmål indgår ikke i undersøgelsen, men det er ikke desto mindre relevant. Der er flere undersøgelser, som tyder på, at unge er mere tilbøjelige til at eksperimentere med ulovlige stoffer, når de har drukket alkohol. Alkohol kan nedsætte hæmninger og øge risikoadfærd, hvilket kan føre til øget interesse for at prøve illegale stoffer. En undersøgelse fra 2019, offentliggjort i *Journal of Youth and Adolescence*, fandt, at unge voksne, der drak alkohol, var mere tilbøjelige til at bruge cannabis og andre illegale stoffer end dem, der ikke drak. En anden undersøgelse fra 2018, offentliggjort i *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, fandt også en sammenhæng mellem alkoholforbrug og øget risiko for at bruge andre stoffer blandt unge.

Hvor får de unge fat i alkohol?

Det er ikke mange af de adspurgte unge i undersøgelsens 7.-9. klasse der er fyldt 16 år, og dermed selv kan købe alkohol i butikkerne – her er en svarfordeling fra alle unge der deltager i undersøgelsen:

Det ses at det primært er forældrene osom forsyner de unge under 16 år med alkohol, efterfulgt af 'venner', og så er der en stor del der selv køber det i butikkerne.

Det kan altså tyde på at de lovgivningsmæssige restriktioner vi har i Danmark ikke har den ønskede effekt, og/eller bliver respekteret og håndhævet.

Alkohol—Dem der ikke drikker

Dem der ikke drikker

I 7. klasserne i Syddjurs angiver **54 %** at de ikke drikker alkohol – på landsplan er tallet **62 %**

I 8. klasserne i Syddjurs angiver **31 %** at de ikke drikker alkohol – på landsplan er tallet **43 %**

I 9. klasserne i Syddjurs angiver **12 %** at de ikke drikker alkohol – på landsplan er tallet **23 %**

Ud af alle de adspurgte unge i Syddjurs, er der **37 %** der svarer at de aldrig har drukket én hel gestand – på landsplan er tallet **45 %**

Rundt regnet har vi altså i Syddjurs godt 10 % flere unge på hver årgang der drikker, end der er på landsplan. Det kunne tyde på at de unge i Syddjurs drikker lidt mere end deres jævnaldrende på landsplan.

De unge der ikke drikker, har givet disse primære årsager til at de ikke drikker (multiple choice):

Syddjurs	7. klasse	8. klasse	9. klasse
Jeg synes ikke at jeg er gammel nok	56 %	36 %	7 %
Jeg må ikke for mine forældre	40 %	32 %	11 %
Ikke lyst	58 %	68 %	79 %
Vil gerne leve sundt og passe på min krop / og pga. sport	34 %	40 %	25 %
Mine venner drikker ikke	12 %	10 %	11 %
Pga. af alkoholproblemer i familien	4 %	0 %	4 %

Der er flere årsager til at unge vælger alkoholen fra, mange har simpelthen ikke lyst til at drikke, andre må ikke for sine forældre og så er der en del der gerne vil passe på sin krop, eller hvis venner ikke drikker, og så er der en lille del der angiver at de ikke drikker fordi de har oplevet problemer med alkohol i familien.

Alkohol—Forældrenes rolle

Flere undersøgelser peger på, at det har en stor betydning ift. at forebygge unges brug af rusmidler, at forældrene involverer sig, bruger tid sammen med deres teenager, har en tæt relation og dialog og fx laver aftaler om alkohol. **De unge som har aftaler med deres forældre om alkohol, drikker mindre end unge, der ikke har aftaler.** Samtidig viser undersøgelser blandt unge, at de unge gerne selv vil have, at forældrene blander sig i deres alkoholforbrug (Sundhedsstyrelsen, læs mere [her](#))

I SSP arbejder vi for at skubbe til grænsen for alkoholdebuten blandt unge, det gør vi bl.a. ved at komme ud på skolerne og lave oplæg om alkohol og risikoadfærd for de unge, og ved at samle forældrene til 8. klasses årgange, og forsøge at facilitere at forældrene sammen kan lave en fælles ramme/aftale om alkoholindtag og -debut for deres unge.

Hvis vi sammen kan lykkedes med at skubbe debuten en måned eller to, pr årgang, vil vi i løbet af få år nå rigtig langt.

Det fremgår af data, at de fleste udskolingselever i Syddjurs har faste rammer og aftaler med deres forældre om at give besked om, hvor de er og hvem de er sammen med, både i hverdagen og i weekenderne. Dette indikerer en sund kommunikation mellem forældre og unge omkring grænsesætning og forventninger.

I Ungeprofilen er spørgsmålet "*Ved dine forældre hvor meget du drikker, når du er til fest og lign?*"

Her er der markant færre unge fra Syddjurs der svarer "Aldrig" eller "de ved ikke at jeg drikker" end der er på landsplan, det er **meget positivt**.

Data viser dog også at forældrene i Syddjurs er mindre restriktive i forhold til alkohol end forældre på landsplan. Rundt regnet er der ca. 10 % færre elever i 8. og 9. klasserne i Syddjurs der ikke må drikke alkohol for deres forældre, i forhold til landsgennemsnittet.

I Ungeprofilen spørges de unge der drikker alkohol om, hvor mange genstande de må drikke for deres forældre:

7. klasse:

30 % af de adspurgte 7. klasserne må drikke 1-2 genstande
6 % svarer at de må drikke fem-seks genstande
3 % angiver "*Det har vi aftalt, at det er op til mig selv*"

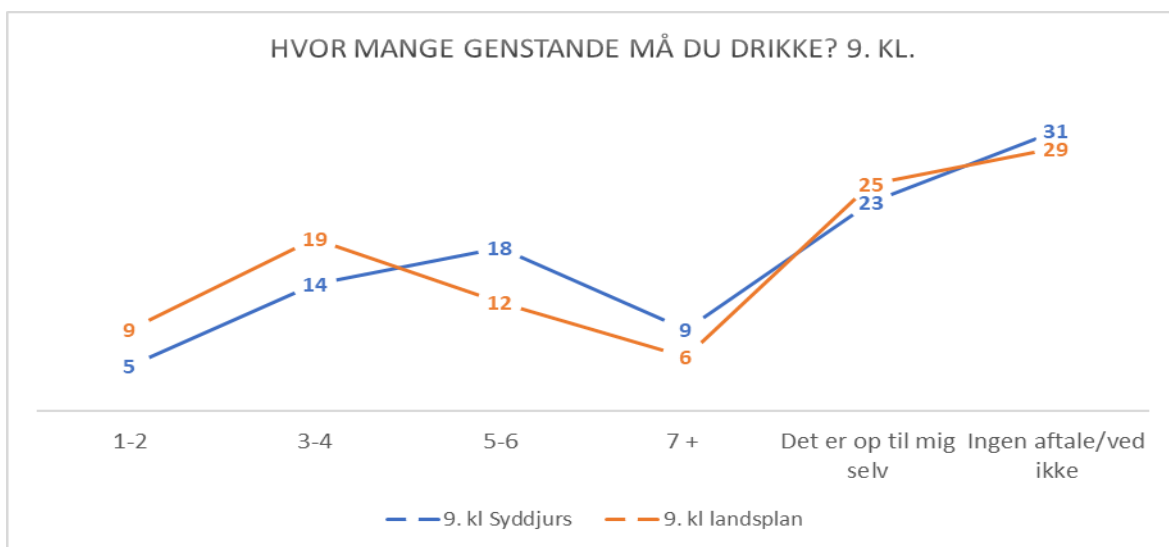
8. klasse:

I 8. klasse må 18 % drikke 1-2 genstande
8 % svarer at de må drikke fem-seks genstande
10 % angiver "*Det har vi aftalt, at det er op til mig selv*"

9. klasse

I 9. klasse må 5 % drikke 1-2 genstande
18 % svarer at de må drikke fem-seks genstande
23 % angiver "*Det har vi aftalt, at det er op til mig selv*"

Alkohol—Forældrenes rolle

Herover ses et diagram med svarfordelingen i 9. klasserne i Syddjurs sammenlignet med landsplan.

Her skal det pointeres at nogle af de "det har vi ikke en aftale om" og "Ved det ikke" - svar, sandsynligvis er udtryk for at alkohol endnu slet ikke er aktuelt for den unge der har svaret, og dermed er det ikke et emne der er taget op i familien endnu – det skal ikke nødvendigvis tolkes som et udtryk for forældre der ikke har taget stilling.

På diagrammet kan det aflæses at 9. klasserne i Syddjurs må drikke lidt flere genstande for sine forældre, end på det er tilfældet på landsplan.

Det er interessant at se at graferne krydser hinanden lige ved grænsen til 'bingedriking' (fire genstande ved én lejlighed) 19 % i Syddjurs må maks. drikke fire genstande for forældrene, mens det er 28 % på landsplan.

Det tyder på at forældrenes lidt mere liberale politik overfor unges alkoholvaner i Syddjurs afspejles i, at de unge i kommunen i nogle kategorier ligger over landsgennemsnittet i hvor tit, og meget der bliver drukket.

Alkohol—Forældrenes rolle

Danske unge drikker altså stadig både mere og hyppigere til sammenligning med deres jævnaldrende i Europa. I Island kører de en helt særlig indsats med en meget restriktiv alkoholpolitik, hvor de unges adgang til alkohol er stærkt begrænset, samtidig laver de en masse alkoholfri aktiviteter for de unge. Det virker, og Island er helt nede på at kun 11 % af deres 15-16-årige drikker, hvor tallet er 74 % i Danmark.

Mange kommuner er begyndt at få øjnene op for forebyggelse med aktiv forældreinddragelse- det foregår fx ved at SSP arbejder med at facilitere og understøtte forældreinddragelsen, I Syddjurs gør vi det ved at understøtte udarbejdelse af forældreaftaler i 8. klasserne.

"Fælles om Ungelivet" er et godt eksempel på alkoholforebyggelse, det er et pilotprojekt som en håndfuld danske kommuner er med i, og her er det netop Island man kigger til i forhold til rusmiddelforebyggelse blandt unge. I Fælles om Ungelivet arbejdes der således med aktiv forældreinddragelse ligesom der arrangeres alkoholfri aktiviteter til de unge (læs mere om Fælles om Ungelivet [her](#)).

#Ungsyddjurs har med stor succes afviklet fester for 200-300 udskolingselever med livemusik, slushice og popcorn for udskolingselever i Syddjurs, og der er flere arrangementer på vej.

Alkohol i Syddjurs

Det kan tyde på at forældrene i Syddjurs har en mere lempelig tilgang til alkohol og unge, end det er tilfældet på landsplan – det kan være årsagen til at der er lidt flere der drikker, og som drikker oftere i Syddjurs, end på landsplan.

Tallene fra Syddjurs viser at der er behov for en mere intensiveret alkoholforebyggelse blandt de unge end det er tilfældet nu – dette kunne fx være at blive en del af "Fælles om Ungelivet".

Alkohol og risikoadfærd:

Tallene fra Ungeprofilen viser at mange unge kommer ud i nogle u hensigtsmæssige situationer når de indtager store mængder af alkohol. Situationer som nogle gange kan have store konsekvenser for den unge langt ud i fremtiden, og i nogle tilfælde kan det have fatale konsekvenser.

Der er altså god grund til at tage alkoholforebyggelse alvorligt. Forskning viser også at en tidlig alkoholdebut og stort alkoholindtag øger risikoen for at udvikle alkoholrelaterede problemer senere i livet væsentligt. Alkoholmisbrug er meget invaliderende på individ niveau, både for den pågældende person, men også for de pårørende, og dernæst er det også en stor udgiftspost for samfundet.

Sundhedsstyrelsens udmeldinger om alkohol

- intet alkoholforbrug er risikofrit for dit helbred
- højst 10 genstande om ugen
- højst 4 genstande på samme dag
- børn og unge under 18 år frarådes at drikke alkohol
- Unge mellem 18 og 25 år bør være særlig opmærksomme på ikke at overskride anbefalingerne
- Gravide og kvinder, der prøver at blive gravide, frarådes at drikke alkohol
- Kvinder, der ammer, bør være forsigtige med indtag af alkohol

Denne rapport er udarbejdet af SSP
Syddjurs marts/april 2023.

For yderligere, eller uddybende information, eller bestilling af andre data fra undersøgelsen, bedes rettes henvendelse til

SSP-Koordinator

Heine Skovbak Iversen

Mobil 21171627

hsi@syddjurs.dk

SSP-medarbejder

Lene Hågensen

Mobil 21801851

lehg@syddjurs.dk